

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ

2021 – 2027 г.

Приет с Решение №71 от Протокол №5/31.05.2021 г. на Общински съвет – Стамболийски

Съдържание

I. Въведение 8
1. Цели, място и роля на пиро в цялостната система от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие 8
2. Законови норми, подход и принципи 8
2.1. Законодателна рамка 8
2.2. Стратегическа рамка 10
2.3. Подход 13
2.4. Принципи 13
3. Отговорности на институциите и партньорите за разработването и приемането на ПИРО 14
3.1. Общи изисквания към подготовката, съгласуването и приемането на ПИРО 14
3.2. Изменение и актуализация на ПИРО 14
3.3. Наблюдение и оценка на ПИРО 15
4. Структура на плана за интегрирано развитие на община Стамболийски 16
5. Очаквани резултати 16
II. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Стамболийски 17
1. Обща характеристика на общината 17
1.1. Географско положение, граници и обща площ 17
1.2. Релеф 17
1.3. Климат 18
1.4. Води и водни ресурси 18
1.5. Почвени ресурси 18
1.6. Растителност и животински свят 18
1.7. Основни изводи 19
2. Състояние на местната икономика 19
2.1. Характеристика на националната и областна икономика 19
2.2. Обща икономическа характеристика на община Стамболийски 22
2.3. Секторна икономическа характеристика на община Стамболийски 26
2.4. Бизнес инфраструктура и основни предприятия 32
3. Развитие на социална сфера и човешките ресурси 33
3.1. Демографска характеристика 33
3.2. Икономическа активност на населението, пазар и производителност на труда 39
3.3. Образование 41
3.4. Здравеопазване 43
3.5. Социални услуги 46
3.6. Култура 48
3.7. Спорт 48
4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията 49
4.1. Транспортна мрежа и достъпност 49
4.2. Водоснабдителна и канализационна мрежи 51
4.3. Напоителни системи 51
4.4. Енергийна мрежа в т.ч. енергийна ефективност и ВЕИ 52
4.5. Газоснабдяване 52
4.6. Телекомуникационна инфраструктура 53
4.7. Градска среда (улично осветление, зелени площи, дребномащабна инфраструктура) 53
5. Екологично състояние и рискове 54
5.1. Качество на атмосферния въздух 54
5.2. Качество на водите 54
5.3. Качество на почвите 55
5.4. Управление на отпадъците 55
5.5. Шумово замърсяване 56
5.6. Защитени територии и защитени зони 56
5.7. Природни рискове 58
6. Състояние на селищната мрежа и жилищния сектор 60

6.1. Историческо развитие на селищната мрежа 60
6.2. Регионални връзки и селищна мрежа 62
6.3. Баланс на територията 62
6.4. Жилищен сектор 63
7. Културно-историческо наследство 64
8. Административен капацитет и управление 65
8.1. Административна структура и организация на общинска администрация 65
8.2. Човешки ресурси 66
8.3. Държавно управление 67
8.4. Политики, програми, проекти и инициативи 67
8.5. Състояние на гражданския сектор в общината 69
8.6. Анализ на общинския бюджет 69
9. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, които имат потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината 70
9.1. Връзка с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион от ниво 2 70
9.2. Съвместни проекти със съседни общини 72
10. Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализация на територията на общината 73
11. SWOT анализ 74
12. Описание на взаимовръзките на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво и Интегрираната териториална стратегия на Южен централен регион 77
III. Цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027 г. 84
1. Основополагащи принципи при формулирането на стратегическата част 84
1. Подход за формулиране на визията 87
2. Визия за развитие 87
3. Стратегически цели 87
4. Приоритети за развитие 89
IV. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност 96
V. Определяне на приоритетни зони за въздействие 97
1. Зона за обществено обслужване – гр. Стамболийски (ЗОО) 97
2. Производствена зона (ПЗ) 97
VI. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие 99
1. Интегриран подход и Програма за реализация 99
2. Програма за развитие на туризма 102
2.1. Общи положения 102
2.2. Цели 102
2.3. Обобщена оценка на туристическия потенциал 102
2.4. Приоритетни мероприятия и дейности за изпълнение 104
2.5. Финансово осигуряване на програмата за развитие на туризма в община Стамболийски 106
VII. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия 106
VIII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО 109
IX. Източници на информация 115
X. Приложения 116

Списък на таблиците

Таблица №1. Основни макроикономически показатели на националната икономика за периода 2010-2019 г. ... 20
Таблица №2. Секторна характеристика на общинската икономика към 2018 г. по основни икономически показатели ... 22
Таблица №3. Динамика в основните икономически показатели в община Стамболийски за периода 2014-2018 г. ... 24
Таблица №4. Брой микро, малки, средни и големи предприятия ... 24
Таблица №5. Справка за регистрирани земеделски стопани ... 27
Таблица №6. Размер на засети площи с основни земеделски култури в община Стамболийски за периода 2015-2019 г. в дка ... 28
Таблица №7. Динамика на преработващата промишленост в община Стамболийски в периода 2014-2018 г. ... 29
Таблица №8. Динамика на строителството в община Стамболийски в периода 2014-2018 г. ... 30
Таблица №9. Динамика на търговията в община Стамболийски в периода 2014-2018 г. ... 31
Таблица №10. Динамика на транспорта в община Стамболийски в периода 2014-2018 г. ... 31
Таблица №11. Основни показатели за туризма в община Стамболийски за периода 2014-18 г. ... 32
Таблица №12. Динамика на хотелиерството и ресторантьорството в община Стамболийски в периода 2014-2018 г. ... 32
Таблица №13. Население на територията на община Стамболийски ... 34
Таблица №14. Основни демографски процеси в община Стамболийски ... 35
Таблица №15. Население по възрастови групи в община Стамболийски ... 37
Таблица №16. Основни индикатори за бедност в област Пловдив ... 40
Таблица №17. Динамика в броя и капацитета на детските заведения в община Стамболийски за периода 2016-2020 г. ... 41
Таблица №18. Териториално разположение на детските заведения в община Стамболийски през учебната 2019/2020 г. ... 42
Таблица №19. Промени в броя на общообразователните училища и броя на учениците в община Стамболийски за периода 2016-2020 уч. г. ... 43
Таблица №20. Обхват на децата в детски ясли в % ... 45
Таблица №21. Данни за битовите отпадъци в община Стамболийски ... 56
Таблица №22. Основни характеристики на жилищния фонд в община Стамболийски 2018 г. ... 63
Таблица №23. Териториално разположение и статут на обектите на НКН ... 64
Таблица №24. Кадрова осигуреност на Община Стамболийски в периода 2014-2019 г. ... 66
Таблица №25. Структури на местното и държавното управление в гр. Стамболийски ... 67
Таблица №26. Управлявани проекти в рамките на ОПР 2014-2020 от община Стамболийски ... 67
Таблица №27. Брой, стойност и БФП на проектите, реализирани в община Стамболийски за периодите 2007-2020 г. и 2014-2020 ... 68
Таблица №28. Големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение с влияние за община Стамболийски ... 73
Таблица №29. Таблица SWOT анализ ... 75
Таблица №30. Взаимовръзки между заключенията от Анализа на районите и ПИРО ... 78
Таблица №31. Индикативна финансова таблица ... 101
Таблица №32. Мерки за ограничаване и адаптация към изменението на климата ... 107
Таблица №33. Матрица на индикаторите ... 110

Списък на фигурите

Фигура №1. Разлики в системата от документи за стратегическо планиране след изменението на ЗРР за новия програмен период 9
Фигура №2. Глобални цели на устойчивото развитие (ООН)/ Трансформиране на нашия свят: Дневен ред 2030 за устойчиво развитие 10
Фигура №3. Основни икономически показатели в област Пловдив 21
Фигура №4. Дял от областната икономика в % 23
Фигура №5. Брой на предприятия на 1000 д. 25
Фигура №6. Произведената продукция в хил. лв. на 1000 д. 25
Фигура №7. Нетни приходи от продажби в хил. лв. на 1000 д. 26
Фигура №8. Дълготрайни материални активи (ДМА) на 1000 д. в хил. лв. 26
Фигура №9. Дял на приноса на икономическите сектори в общинската икономика по избрани показатели за 2018 г. 27
Фигура №10. Приноси във Вторичния икономически сектор по брой и заети лица в нефинансовите предприятия за 2018 г. 29
Фигура №11. Приноси във Вторичния икономически сектор по ДМА, Произведена продукция и Нетни приходи от продажби за 2018 г. 29
Фигура №12. Произведена продукция по икономически дейности в икономическия сектор „Услуги“ за 2018 г. 30
Фигура №13. Динамика в основните демографски процеси на община Стамболийски 2015-2019 г. в ‰ 36
Фигура №14. Полова структура на община Стамболийски за 2019 г. (в %) 36
Фигура №15. Възрастовата структура на населението в община Стамболийски към 2019 г. 37
Фигура №16. Полово-възрастова структура на община Стамболийски за 2019 г. (в брой) 38
Фигура №17. Съпоставка на основни показатели за пазара на труда 39
Фигура №18. Произведена продукция (в хил. лв.) на 1 зает в периода 2014-2018 г. 40
Фигура №19. Регионална съпоставка на динамиката в местата на 100 деца в детските градини за периода 2016-2020 г. 42
Фигура №20. Разпределение на територията на община Стамболийски по вид 63
Фигура №21. Структура на Общинска администрация - Стамболийски 66
Фигура №22. Приходи в общински бюджет 69
Фигура №23. Урбанистичен модел „Умерен полицентризъм“ 71
Фигура №24. Центрове и оси на урбанистично развитие 72
Фигура №25. Пространствени връзки – Съседни държави 73
Фигура №26. Актуална схема на регионалното и пространствено планиране 85
Фигура №27. Структура на стратегическата част на ПИРО Стамболийски 86
Фигура №28. Интегриран проект 99
Фигура №29. Графично представяне на Индикативна финансова таблица 101

Списък на картите

Карта №1. Географско положение на община Стамболийски 17
Карта №2. Пътна мрежа в община Стамболийски 50
Карта №3. Зони в гр. Стамболийски 98
Карта №4. Производствена зона в с. Куртово Конаре 98

Списък на използваните съкращения

АД	Акционерно дружество
АИС	Автоматизирана информационна система
АКБ	Археологическа карта на България
АМ	Автомагистрала
АНКПР	Актуализирана национална концепция за пространствено развитие
АО	Административно обслужване
БВП	Брутен вътрешен продукт
БГ	България
БЕЛ	Български език и литература
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВиК	Вода и канализация
ВН	Високо напрежение
ГИС	Географска информационна система
ДБТ	Дирекция бюро по труда
ДВ	Държавен вестник
ДГ	Детска градина
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСО	Електроенергиен системен оператор
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗОО	Зона за обществено обслужване
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗТ	Закон за туризма
ИАОС	Изпълнителната агенция по околна среда
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КН	Културно наследство
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МВЕЦ	Малка (Мини) водноелектрическа централа
МИГ	Местна инициативна група
МОН	Министерство на образованието и науката
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НВО	Национално външно оценяване
НКН	Недвижимо културно наследство
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НКРПР	Национална концепция за регионално и пространствено развитие
НКЦ	Недвижима културна ценност
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НПО	Неправителствена организация

НПР	Национална програма за развитие
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НЧ	Народно читалище
ОД	Областна дирекция
ОДЗ	Областна дирекция „Земеделие“
ООН	Организация на обединените нации
О.п.	Обходен път
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общински план за развитие
ОПУ	Областно пътно управление
ОУ	Основно училище
ОУП	Общ устройствен план
ОУПО	Общ устройствен план на общината
ПЗ	Производствена зона
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПК	Паметник на културата
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПНИЕВИБ	Програмата за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПЧП	Публично-частно партньорство
РДМА	Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РУО	Регионално управление на образованието
СЕС	Средства на Европейски съюз
СН	Средно напрежение
СУ	Средно училище
ТЕЦ	Топло електрическа централа
ФЕЦ	Фото електрична централа
ФПЧ	Фини прахови частици
ЦУР	Цели за устойчиво развитие
ЧПИ	Чуждестранни преки инвестиции
ЮЦР	Южен централен район/регион
COVID-19	Coronavirus disease 2019 (Заболяване коронавирус 2019)
NUTS	Nomenclature des Unités territoriales statistiques (Номенклатура на териториалните единици за статистически цели)
SWOT	Strengths, weaknesses, opportunities and threats (Силни и слаби страни, възможности и заплахи)
TEN-T	Trans-European Transport Network (Трансевропейска транспортна мрежа)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. ЦЕЛИ, МЯСТО И РОЛЯ НА ПИРО В ЦЯЛОСТНАТА СИСТЕМА ОТ ДОКУМЕНТИ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

В своята същност Планът за интегрирано развитие на община Стамболийски (ПИРО) 2021-2027 г. е основополагащ, стратегически документ и важен инструмент за управлението на общината през следващите седем години. Пространственият обхват на ПИРО включва цялата територия на общината – землищата на град Стамболийски и селата Йоаким Груево, Куртово Конаре, Ново село и Триводици. Планът за интегрирано развитие на общината е със средносрочно действие, като времето за неговото изпълнение съвпада със следващия програмен период на ЕС до края на 2027 година.

ПИРО като част от системата от стратегически документи интегрира регионалното и пространственото развитие и служи за определяне на актуалните проблеми, нуждите и потенциалите за развитие на районите, общините и населените места, които се отчитат при разработването на инвестиционни програми и финансови инструменти, включително съфинансирани от фондовете на Европейския съюз. В унисон с тях е и планирането и изпълнението на интегрирани подходи за териториално и градско развитие и на местни инициативи, допринасящи за постигане на националните цели и приоритетите за регионално и местно развитие.

ПИРО се изработва за цялата територия на общината, като могат да се определят зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за коопериране със съседни общини.

Основната цел на Плана за интегрирано развитие на община Стамболийски е да предложи обща рамка и последователност от конкретни действия за устойчиво и интегрирано развитие на местно ниво, обединени в конкретна програма за действие. Общинският план за интегрирано развитие на Стамболийски е оперативен документ, обединяващ целите и начините за тяхното постигане, при задължително съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион от ниво 2 и действащия Общ устройствен план.

2. ЗАКОНОВИ НОРМИ, ПОДХОД И ПРИНЦИПИ

2.1. Законодателна рамка

- **Закон за регионалното развитие**

Изготвянето на плановете за интегрирано развитие на общини (ПИРО) е регламентирано в Закона за регионалното развитие с неговата редакция от м. март 2020 година, както и в правилника за неговото прилагане. В новия програмен период 2021-2027 г. ПИРО обединяват в рамките на един стратегически документ елементите на общинските планове за развитие (ОПР) и интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР), които се изготвяха до момента (виж фигурата).

Фигура №1. Разлики в системата от документи за стратегическо планиране след изменението на ЗРР за новия програмен период

Източник: ЗРР, Авторски колектив, ПИРО Стамболийски 2020 г.®

Съгласно ЗРР плановете за интегрирано развитие на община са част от системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие. Те са в йерархична съподчиненост на документите от по-горните нива – интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 и актуализираната Национална концепция за регионално и пространствено развитие. Изготвят се с хоризонт от 7 години и очертават средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината в съответствие с интегрираната териториална стратегия за развитие на региона за планиране от ниво 2 и общия устройствен план на общината (чл. 13. ЗРР). В този смисъл ПИРО следва да отчете и предвижданията на общия устройствен план на общината, ако такъв е изготвен към момента на разработването му или двата документа да се изготвят паралелно, ако е възможно.
Към момента на изготвяне на ПИРО Стамболийски Община Стамболийски има изготвен ОУПО и настоящият документ е съгласуван с него.
ПИРО се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината, според чл. 13, ал. 4 от ЗРР.

- **Закон за туризма**

Изменението на Закона за туризма от 2020 г. (ДВ, бр. 17, 2020) изисква в програмата за реализация на плановете за интегрирано развитие на общините да се включва самостоятелен раздел, който съдържа общинската програма за развитие на туризма (чл. 11 от ЗТ). Тя следва да е в съответствие с приоритетите на областната стратегия за развитие на туризма, Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма и стратегиите за развитие на отделни видове туризъм.
Стратегията за интегриран и устойчив туризъм на област Пловдив е изготвена на основание чл. 10, т. 1 от Закона за туризма и във връзка с реализацията на проекта „Стратегии за интегриран, бавен, зелен и здравословен туризъм“ – INSiGHTS – Integrated Slow, Green and Healthy Tourism Strategies по Програмата за транснационално сътрудничество „Дунав 2014–2020“ и има за цел да постави на основата на стратегическото планиране за периода 2019–2027 г. устойчивото развитие на интегриран туризъм в област Пловдив, базирано на емпиричния подход,

обединяващ икономическите, социалните и екологичните условия и влияния, с изграждане на средносрочна перспектива за изпълнението й.

- **Други закони, имащи отношение към разработването и реализацията на ПИРО**

При изготвянето на ПИРО са взети предвид и редица закони, които имат пряко влияние върху управлението на територията и нейното финансиране. По-важните от тях са:

- Закон за административно-териториалното устройство на Р България;
- Закон за местното самоуправление и местната администрация;
- Закон за администрацията;
- Закон за достъпа до обществена информация;
- Закон за общинската собственост;
- Закон за общинския дълг;
- Закона за публичните финанси;
- Закон за местни данъци и такси;
- Закон за водите;
- Закон за горите;
- Закон за концесиите.

Освен изброените закони има и други специализирани административни актове, които определят дейността на общините в различни сектори и от които произтичат конкретни права и задължения на общинска администрация. Тук следва да се добавят Международните конвенции, ратифицирани от правителството на Р България, с които е свързана работата в конкретен сектор, в т.ч. права на човека, културно наследство и др.

2.2. Стратегическа рамка

Действащото законодателство задължително изисква осигуряването на съгласуваност на ПИРО с основните стратегически документи на европейско, национално и областно ниво. Тези документи са:

Фигура №2. Глобални цели на устойчивото развитие (ООН)/ Трансформиране на нашия свят: Дневен ред 2030 за устойчиво развитие

Източник: Програма за устойчиво развитие 2030

Всички 17 цели са свързани помежду си и имат срок за тяхното постигане до 2030 г.

Те са насочени към преодоляване на глобалните предизвикателства, пред които сме изправени. Новите цели предвиждат изкореняването на крайната бедност във всичките й форми,

ликвидирането на глада и помощ за устойчивото развитие на селското стопанство, поощряване на здравословния начин на живот и съдействието за благополучието на всички хора, осигуряването на всеобщо и качествено образование, рационална употреба на водните ресурси, всеобщ достъп до екологично чиста енергетика и др. За постигането на целите ще трябва да бъдат изпълнени общо 169 производни задачи в областта на социално-икономическото развитие. Напредъкът по изпълнението на плана ще се обсъжда четири пъти годишно на форум на високо равнище под егидата на Общото събрание.

Документ за размисъл „Към устойчива Европа до 2030 г.“

Този документ замества действащата до сега Стратегия „Европа 2020“ като интерпретира отношението на страните от ЕС към глобалния Дневен ред 2030 за устойчиво развитие. В Европа е направено много - приоритетите за устойчиво развитие са включени в основни хоризонтални програми, както и в секторните политики и инициативи. ЕС е сред водещите сили за приемането на Програмата на ООН относно устойчивото развитие до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР). За да се постигнат целите до 2030 г. е необходимо всички страни да съблюдават тези цели в цялостната система на стратегическото и програмно планиране от националното ниво, през регионалните планове до плановете за интегрирано общинско развитие. ПИРО Стамболийски е структуриран и целенасочен в рамките на документа „Към устойчива Европа до 2030 г.“

Източник: Документ за размисъл Към устойчива Европа до 2030 г.; Авторски колектив, ПИРО Стамболийски 2020®

Програма за развитие: България 2030

Националната програма за развитие „България 2030“ е програмен документ, поставящ рамката и насоките за подготовка на останалите стратегически документи в страната. С тази програма се адаптират приоритетите на документа „Към устойчива Европа до 2030 г.“ към нашата национална специфика в границите на България. Документът определя **три стратегически цели**: ***ускорено икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата,*** за реализирането на които са предвидени целенасочени политики и

интервенции, групирани в **пет взаимосвързани и интегрирани оси на развитие** – ***Иновативна и интелигентна България; Зелена и устойчива България; Свързана и интегрирана България; Отзивчива и справедлива България; Духовна и жизнена България.*** За постигането на стратегическите цели са дефинирани 13 национални приоритета, като с решението на правителството са определени водещите ведомства по отделните приоритети.

Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Въпреки че времето на действие на този документ е ограничено до 2022 г., Националната стратегия за регионално развитие се фокусира върху балансираното, равнопоставено и устойчиво развитие на регионите в България през периода до 2022 г. и очертава начините и средствата за намаляване на неравенствата между отделните региони, области и общини в страната. Стремежът за постигането на баланс продължава общата Кохезионна политика на ЕС на национално ниво. НСРР е интегрирана стратегия за развитие, осигуряваща координация между управлението на различните сектори и условия за реализация на НПР БГ 2030.

Фокусът на стратегията е постигането на полицентрично, балансирано и устойчиво развитие на регионите в България. От друга страна тя осигурява координация между отделните секторни политики и стратегически документи на национални ниво и подпомага тяхното синхронизиране на по-ниските нива на планиране (NUTS 1, NUTS 2 и NUTS 3).

Целите и приоритетите на НСРР подчертават значението на малкия и среден бизнес, формирането на устойчиви туристически дейности и подобряването на социалната и техническата инфраструктура при съхраняване на природното и културно наследство.

Актуализирана национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.

Устройството и управлението на националната територия до 2025 година се регламентира от Национална концепция за пространствено развитие, която е актуализирана през 2019 г. и с нея се полагат основите за програма за развитие на регионите 2021-2027 г. Концепцията съдържа средносрочни и дългосрочни насоки за устройственото планиране и опазването на териториалните ресурси. Тя осигурява и подходяща основа за териториална насоченост и израз на секторните политики и стратегии, като се подчертава, че желаният модел за умерен полицентризъм (поддържане на мрежа от равномерно разпръснати градове, които са предпоставка за по-балансирано развитие и съживяване на селските и периферните райони) все още е на дневен ред. Актуализираният документ има няколко много важни нови елемента: отразени са новите насоки в европейската кохезионна политика и политиката за пространствено развитие; стратегическата й част интегрира в още по-силна степен регионалното планиране с пространственото такова; идентифицирани са конкретни територии със специфични характеристики, потребности и потенциали.

Интегрирана териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Южен централен регион (ЮЦР) за планиране за периода 2021-2027 г.

Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион от ниво 2 е стратегически планов документ, определящ общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027. Тя е разработена в съответствие с Националната концепция за регионално и пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на секторните стратегии на регионално ниво в областта на икономическото

развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда.

Предложените в стратегията действия са свързани с подкрепа на местните фирми, както и за привличането на външен инвестиционен ресурс в съчетание с действия за преодоляване на технологичната изостаналост и недостатъчната иновационна активност, за по-добра конкурентоспособност в дългосрочен хоризонт.

Централно място във фокуса на ИТСР заема развитието на образователната и социалната инфраструктура в ЮЦР, подпомагането на процеса на трудова интеграция и подобряването на ефективността на местните пазари на труда.

Всичко това следва да допринесе за постигане на напредък в преодоляването на вътрешнорегионалните различия в Южен централен регион.

2.3. Подход

Приложеният методически подход и следваните принципи при разработването на плана са в пълно съответствие с нормативните изисквания, целите и приоритетите на социално-икономическото и пространственото развитие на общината, като интегрална част от ЮЦР. Планът е съобразен със специфичните изисквания за прилагане на нормативните документи, регламентиращи дейностите на местното самоуправление, териториалното устройство и опазването на околната среда. От методологическа гледна точка разработването на плана се основава на „стратегическия подход“, „интегрирания подход“, „териториалния подход“, както и на „ориентирания към резултатите подход“. В рамките на разработването на ПИРО са приложени доказани теоретични постановки и методологически подходи за стратегическо планиране на устойчивото общинско развитие. Проучени и използвани са съвременните практики за подготовка на стратегически документи, изготвянето на комплексни анализи, синтезни оценки и прогнозиране на развитието съобразно наличните обстоятелства. Внимателно е подходено към инструментите за реализация на плана, изградени на основата на прилаганите европейски подходи, но и на реалните опит и умения за управление на проекти в българските общини, включително структурите на местното самоуправление, неправителствения и частния сектор. Подобен начин осигурява внедряването на съвременни идеи, но и способност за тяхната изпълнимост.

2.4. Принципи

При разработването на ПИРО са следвани следните основни принципи:

- **Структурираност.** Общинският план за интегрирано развитие е съвкупност на смислово, функционално и хронологично свързани елементи. Използван е утвърдения метод за последователно надграждане на първоначален анализ, синтезирани оценки, обоснована стратегия и оперативни инструменти за реализация.
- **Интегрираност.** Изследванията и изводите на ПИРО касаят разнообразните социални, икономически, екологични, културни и управленски проявления на местното развитие.
- **Точност.** Приложените анализи се основават преобладаващо на официална статистическа информация. Използвани са данните от текущата статистика на НСИ, както и други официални източници – ДБТ, ОДЗ, ОПУ, оператори на комунални услуги и др. Същият принцип е използван и при дефинирането на системата от индикатори, с оглед на нейната реална приложимост и резултатност.

- **Публичност.** Активният контакт и обмен на идеи със заинтересованите страни е ръководен принцип във всички дейности от обхвата на ПИРО. Съвместно са проследени характеристиките на общината, идентифицирани са проблемите и потенциалите, формулирани са стратегическите предложения и са положени основите за сътрудничество с оглед на реализацията на ПИРО.

3. ОТГОВОРНОСТИ НА ИНСТИТУЦИИТЕ И ПАРТНЬОРИТЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО И ПРИЕМАНЕТО НА ПИРО

3.1. Общи изисквания към подготовката, съгласуването и приемането на ПИРО

Съгласно ЗРР и Правилника за неговото прилагане няколко са основните фигури в процеса на подготовка, съгласуване и приемане на ПИРО – кметът на общината, общинският съвет, заинтересованите органи и организации - икономическите и социалните партньори, както и физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината.

Функцията на организатор при изготвянето и съгласуването на ПИРО има кметът на общината, който осъществява координация и контрол по процесите. Съгласно Методическите указания с негова заповед се сформира работна група по подготовка, изготвяне и одобрение на ПИРО. В нея следва да са представени възможно най-много представители на заинтересованите страни в общината. Останалите заинтересовани лица трябва да имат постоянен достъп до информация за процеса и възможност за даване на становища и предложения при изготвянето на ПИРО, а в последствие и при неговата реализация.

Със заповед на кмета изготвянето на ПИРО се възлага на външен изпълнител (при спазване изискванията на ЗОП) или се разработва със собствен капацитет. Кметът е този, който, чрез заповед, организира и публично обсъждане на проекта на ПИРО и на ЕО по реда на чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми в случаите, в които такава оценка е била изискана.

Общинският съвет е органът, който приема ПИРО на общината и контролира осигуряването на съответствие на общия устройствен план с плана за интегрирано развитие.

Заинтересованите лица имат право да дават аргументирани предложения при изготвянето на ПИРО и да получават информация при поискването й.

Одобреният план за интегрирано развитие на община се представя от кмета на общината пред съответния областен съвет за развитие в срок до три месеца от неговото приемане от съответния общински съвет. ПИРО и решението на общинския съвет за неговото приемане се публикуват на страницата на общината в интернет, както и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

3.2. Изменение и актуализация на ПИРО

Изменение и актуализация на плана се допуска при условията, посочени в ППЗРР:

- при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, влияещи върху изпълнението на плана;

- при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средствата от Европейския съюз се актуализира и програмата за реализиране на плана.

Същевременно, актуализация на програмата за реализация на плана може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение, с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие. Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране. Така например, в случай на възникнала възможност за включването на допълнителни ресурси – средства от оперативните програми за периода 2021-2027 г. или от други национални или донорски проекти и програми, при актуализацията на програмата за реализация могат да бъдат идентифицирани допълнителни проектни идеи, които да бъдат финансирани с допълнителните ресурси. Допълнителни мерки, дейности и проекти/проектни идеи се включват в програмата или приложенията към нея само чрез обосновка на приноса им към постигането на целите и приоритетите на плана при спазване на принципа на интегриран подход.
Изготвеният актуализиран ПИРО се приема при условията и по реда за изработване и приемане на плана.

3.3. Наблюдение и оценка на ПИРО

Наблюдението на плана се осъществява в съответствие с разпоредбите на ППЗРР. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на ПИРО чрез разработване на годишен доклад за всяка година от действието на плана.

По преценка на кмета на общината, като компетентен орган за разработване на документа, може да се извършва предварителна оценка за социално-икономическото му въздействие.

Едновременно с разработването на стратегическия документ за регионално и пространствено развитие се извършва екологична оценка или се преценява необходимостта от извършване на екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда.

За реализацията на стратегическия документ за регионално и пространствено развитие се извършва междинна оценка в средата на периода на неговото действие, която включва:

1. оценка на първоначалните резултати от изпълнението;

2. оценка на степента на постигане на съответните цели;

3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;

4. изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.

Съгласно изискванията на ЗРР, за изпълнението на всеки ПИРО се извършва последваща оценка не по-късно от една година след изтичането на периода на неговото действие. Последващата оценка включва:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;

2. оценка на общото въздействие;

3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;

4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

4. СТРУКТУРА НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ

Структурата на плана за интегрирано развитие на община Стамболийски е изцяло съобразена с разпоредбите на чл. 13 от ЗРР и Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО 2021-2027 г., публикувани от МРРБ. Тя е изцяло в синхрон с най-добрите практики на стратегическото планиране на териториите.

Структурата на плана следва използвания методически подход при изготвянето му. Документът започва с представянето на резултатите от проведените социално-икономически и пространствени анализи на територията, които представят ситуацията в общината и очертават тенденциите в развитието ѝ до 2027 г. След това продължава с оценка и изводи от аналитичната част. На тяхна база е формулирана визия и са отправени стратегически предложения (цели и приоритети за развитие на общината). Накрая са разписани основните инструменти за успешната реализация, включително наблюдението и оценката на плана. Неразделна част от документа са съпътстващите го приложения, изготвени в процеса на неговото разработване.

Избраният подход обуславя основните точки (съдържание на плана), както следва:

- Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Стамболийски в т.ч. описание на взаимовръзките на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво, връзка на общината със съседните територии, които имат потенциал да влияят върху развитието ѝ и SWOT анализ;
- Цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027;
- Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;
- Определяне на приоритетни зони за въздействие;
- Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие;
- Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;
- Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО;
- Индикативна финансова таблица;
- Приложения.

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основният очакван резултат е изградена програма за развитие на общината чрез използван интегриран подход за планиране на регионалното и пространственото развитие на общината, отразяващи взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори (индустрия, транспорт, екологична инфраструктура, туризъм, аграрни дейности и др.).

ПИРО е основният общински документ, инструмент за управление и координация на съвместните усилия на местната власт, бизнеса и гражданските организации на общината. Това е план, който интегрира и регулира интересите на всички заинтересовани страни и цялата местна общност за устойчиво развитие през следващите 7 години и предлага мерки, дейности и конкретни проекти в основните направления на устойчивостта от икономическа, социална, екологическа, културна и управленска гледна точка.

II. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1.1. Географско положение, граници и обща площ

Община Стамболийски се намира в Южна България и е една от съставните общини на област Пловдив. Общината е разположена в югозападна част на област Пловдив. С площта си от 61,27 км^2 заема 15-о място сред 18-те общините на областта, което съставлява 1,02% от територията на областта. Тя е шестата отзад-напред най-малка община в България. Границите ѝ са следните:

- на североизток – община Родопи;
- на юг – община Перущица и община Кричим;
- на югозапад – община Брацигово, област Пазарджик;
- на запад и северозапад – община Пазарджик, област Пазарджик.

Карта №1. Географско положение на община Стамболийски

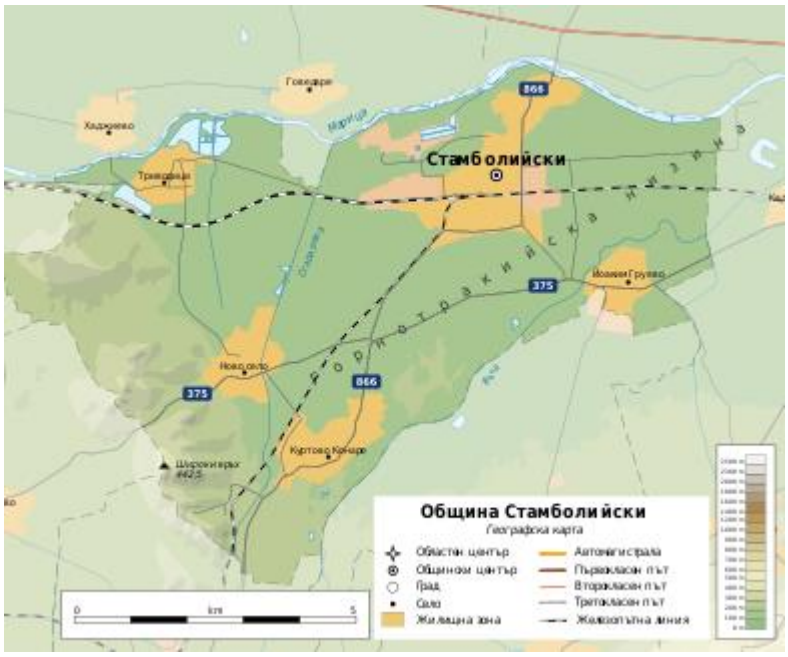

Източник: БГ Уикипедия (https://bg.wikipedia.org/)

1.2. Релеф

Релефът на общината е равнинен в по-голямата си част и хълмист на запад. Територията ѝ попада в централната част на Пазарджишко-Пловдивското поле на Горнотракийската низина и крайните северни части на Западните Родопи.

Минималната ѝ височина от 172 m се намира в коритото на река Марица източно от град Стамболийски. В западната част на общината попадат крайните източни склонове на Бесапарските ридове (крайна северна издънка на Западните Родопи). В тях югозападно от село Ново село, на границата с община Брацигово и община Кричим се издига Широки връх 442,5 m, най-високата точка на община Стамболийски.

1.3. Климат

Физикогеографските условия определят климата в района на общината като преходно-континентален, което се доказва и от количествените показатели на основните климатични елементи: Средномесечната януарска температура е 0,0ºС; средната юлска е 24,0ºС; а средногодишната е 12,0ºС. Средногодишната температурна амплитуда е сравнително ниска – около 24,0ºС. Характерно явление през зимата са температурните инверсии, особено чести и продължителни по течението на р. Марица. Свързани с тях са ниските абсолютни минимални температури и сравнително късните пролетни и ранните есенни мразове, както и значителния брой на дните с мъгла и ниска инверсионна облачност. Овлажняването през лятото е недостатъчно – районът е засушлив. Делът на засушливото време през летния период (юли и август) е значителен – около 40%. Средногодишните валежи са 524мм. (при средни за страната 650мм.) с летен максимум 148мм.

Относителната влажност на въздуха е между 55% през август – най-сухия месец и 83% през месеците януари и декември. Денонощните колебания на влажността са по-малко – между 90% в сутрешните и 75% - в обедните часове.

Преобладаващи са западните ветрове със средна скорост от 1,5 до 2,5 метра в секунда.

1.4. Води и водни ресурси

По северната граница на общината, от запад на изток, на протежение от 13 km протича част от средното течение на река Марица. На нейна територия тя получава отдясно два големи притока: Стара река и Въча, които протичат през общината с най-долните си течения. Стара река навлиза в общината от община Кричим югозападно от село Куртово Конаре, преминава през село Ново село и северозападно от град Стамболийски се влива в Марица. Река Въча протича по границата с община Перущица, преминава покрай селата Куртово Конаре и Йоаким Груево и североизточно от последното напуска нейните пределите и след около 5 km се влива в р. Марица северно от село Кадиево, на територията на община Родопи.

1.5. Почвени ресурси

Почвената покривка на територията на общината е различна, но преобладават следните почвени типове и разновидности: алувиално-ливадни, блатни, торфенисти, песъчливи, засолени почви - солонци, смолници.

Най-южните периферни части са заети от наносни конуси, които заедно с делувиалните шлейфове и някои структурни стъпала, образуват така наречената яка, много плодородна по природни условия за определен вид култури – лозя, зеленчуци, овощни градини и др.

Почвеният фонд в общината като цяло притежава всички производствени качества и при напояване и наторяване е много подходящ за интензивно селскостопанско производство.

1.6. Растителност и животински свят

Естествената растителна покривка заема много ограничена площ. Горите са представени от неголеми разкъсани ареали главно върху непригодни за обработка земи, в които преобладават топола, благун, цер, космат дъб, габър, летен дъб и др. Широко разпространение има и келявия габър. С вторичен произход са и мезофитните тревни формации, които са възникнали на мястото на гори от бряст, летен дъб, полски ясен и др. За речните тераси са характерни хидрофилните ценози главно от върби и тополи.

Фауната е представена от многобройни видове птици, бозайници, земноводни и влечуги, риби и безгръбначни. Поречията на реките в община Стамболийски са изключително важни от орнитологична гледна точка. Те приютяват редица водоплаващи и водолюбиви птици, значими в консервационно отношение. Такива са малкият и голям корморан, немият лебед, зеленоглавата патица, пойният лебед, земеродното рибарче, малкият гмурец, сивата и голямата чапла и др. Срещат се голям ястреб, калугерица, керкенез, синигер, славей, авлига, гугутка, ушата сова, чучулига и др.

Представители на бозайниците са: заек, невестулка, черен пор, къртица, оризищна мишка, полска мишка, таралеж, лалугер, обикновена полевка, голям нощник, кафяво прилепче, малък вечерник, ръждив вечерник и др.

От земноводните и влечугите се срещат голяма крастава жаба, зелена крастава жаба, жаба дървесница, водна змия, змия медянка, слепок, смок-мишкар, ивичест смок, зелен гущер, степен гущер, сухоземна костенурка, обикновена блатна костенурка, дъждовник, тритон и др.

Водите на реките се обитават от уклей, щука, каракуда, маришка мряна, горчивка, скобар, червеноперка, костур, распер, ручеен рак, пиявици, охлюви и др. Прилежащите на общинската територия поречия на реките Марица и Въча, както и стоящите водни тела са добра предпоставка за развитие на рибовъдството и риболовния туризъм в общината.

Голямо е разнообразието и при безгръбначните, чиито популации са основно от средиземноморски видове. В територията се срещат обикновен сечко, бръмбар рогач, педомерка, хоботник, богомолка, бръмбар бегач, градински охлюв и др.

1.7. Основни изводи

Проблеми:

- Не се наблюдават открояващи се проблеми, произтичащи от общата характеристика на общината, освен борбата със засушаванията в последните години.

Предимства и потенциали:

- Територията на общината е в зоната с високи сумарни стойности на слънчевото греене. Подходяща е за използване на соларна енергия;

  Почвеното разнообразие в община Стамболийски благоприятства интензивното земеделие и е ценен природен ресурс.

2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

2.1. Характеристика на националната и областна икономика

Икономиката на община Стамболийски не функционира в затворена системата, а като част от общата икономика на страната и най-вече на областта. Местните икономически характеристики оказват влияние върху тези на областно и национално ниво и обратното. Това дава възможност, чрез анализ, да се открият силните местни икономически страни, които имат най-голям дял в общата икономика. Ключовите характеристики, които се проследяват, са свързани с развитието на икономиката и жизнения стандарт на жителите на община Стамболийски. От друга страна, общото състояние на икономиката в България оставя своя отпечатък върху местната такава.

Общото макроикономическо развитие на България в последните 10 години беше белязано от световната икономическа и финансова криза и възстановяване от нея, а кризата, причинена от COVID-19 в 2020 г., ще доведе до последствия в икономиката минимум в близките две години.

Проследявайки динамиката на БВП по текущи цени, през годините се отчита непрекъснат растеж (с изключение на 2013 г.) в абсолютни стойности. Това, обаче, не е достатъчен принос за реален ръст на българската икономика. Всъщност е точно обратното, реално БВП все още не е достигнал предкризисните си нива, като само в периода 2012-2013 г. се наблюдава задържането на неговото реално ниво. През останалите години се отчита устойчив спад следствие на инфлацията и други процеси.

Размерът на чуждестранните преки инвестиции (ЧПИ) също се задържа на сравнително еднакви стойности, но отчитайки инфлацията и други макроикономически показатели, реално чуждестранните инвестиции намаляват.

След период на дефлация (която често е свързана със забавянето на икономиката), последните години (2017-2019) се отчита увеличаващо се средногодишно ниво на инфлация.

Последиците от изминалата криза могат да се проследят и с нивото на безработица в страната, което в периода 2010-2014 е над 10%, докато в последните години устойчиво намалява и през 2019 г. достига до исторически ниски нива от 4,2%.

Тези фактори – ниска безработица, увеличаващи се ЧПИ - се отразяват и на местните икономики и население, чиито доходи от такси, продажби, труд и други източници на приходи се увеличават, но в същото време покупателната им способност намалява. Много ниските нива на безработица от своя страна пък оказват пряко влияние върху възможността за привличане на нови инвестиции и големи работодатели в българските общини, които трудно ще намират кадри за обезпечаване на трудовия процес.

Тази линия на развитие, характерна за българската икономика, определя и ограниченията и възможностите за развитие пред община Стамболийски.

Таблица №1. Основни макроикономически показатели на националната икономика за периода 2010-2019 г.

Основни макроикономически показатели - реален сектор	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
БВП в текущи цени (производствен метод) - млн. лв.	74 407	80 682	82 209	81 919	83 857	89 333	95 092	102 308	109 695	118 669
Реален ръст на БВП на годишна база - %	-1	-2	0	0	-2	-4	-4	-4	-3	-3
Средногодишна инфлация - %	3,0	3,4	2,4	0,4	-1,6	-1,1	-1,3	1,2	2,6	2,5
Коефициент на безработица (15 + години) - %	10,3	11,3	12,3	12,9	11,4	9,1	7,6	6,2	5,2	4,2
Чуждестранни преки инвестиции в страната - млн. евро	22 114	21 645	21 951	23 340	21 582	23 163	23 509	24 475	24 920	-

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

В периода след 2014 г. БВП на човек от населението в област Пловдив нараства по-бързо от средното за страната, достигайки 13 141 лв. през 2018 г. или 83% от средното за страната - 15 615 лв. за 2018 г. Въпреки това благосъстоянието на местното население не се подобрява особено, поради недоброто състояние на пазара на труда. Средногодишната брутна заплата от 11 780 лв. през 2018 г. възлиза на 86% от средната за страната, като се наблюдава лек процес на застигане.

За област Пловдив в Националния статистически институт годишен отчет за дейността си през 2019 г. са представили общо 40 054 нефинансови предприятия, в които работят 214 257 заети лица или с 0,7% повече от 2018 г., реализирана е добавена стойност по факторни разходи за 5 958 млн. лв., която е с 10,2% повече от предходната година. Нетните приходи от продажби са 27 326 млн. лв. и са с 5,4% повече от предходната година, произведена е продукция за 18 663 млн. лв. или с 8,3% повече от 2018 година.

В областта преобладават микропредприятията (до 9 заети) – 92,2% от общия брой, в които е произведена продукция за 3 462 млн. лв. по текущи цени или 18,5% от общата за областта. Следват малките предприятия (от 10 до 49 заети) – 6,3% от всички и съответно 3 408 млн. лв. произведена продукция и дял от 18,3%. Средните предприятия (от 50 до 249 заети) – 1,3% от всички и съответно 5 578 млн. лв. и дял от 29,9%. Големите предприятия (над 250 заети) – 0,2% от всички и съответно 6 215 млн. лв. произведена продукция и дял от 33,3%.

В област Пловдив преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в нефинансовия сектор към 31.12.2019 г. възлизат на 1 778 млн. евро, което е със 7,0% по-малко в сравнение с 2018 година. Най-голяма е стойността на направените чуждестранни инвестиции в индустрията - 1 264 млн. евро, и в сектор операции с недвижими имоти - 201 млн. евро. През 2019 г. тези дейности заедно формират 82.4% от общия обем на ПЧИ, а относителният им дял общо намалява с 2.6 пункта спрямо предходната година. В сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ преките чуждестранни инвестиции нарастват с 13,2% в сравнение с 2018 г. и са в размер на 183 млн. евро. С най-голям размер на ПЧИ е община Пловдив – 62,9% от общия обем, следвана от Марица и Раковски - съответно 15,2% и 5,0%.

Анализът на БВП на областта показва рязко увеличение в периода 2014-2018 г. и още по-голям скок на БВП на човек от населението вследствие на негативните демографски тенденции. В близко бъдеще (2021-2022 г.) се очаква показателят да бележи спад, който е свързан с икономическите процеси в страната, включително възникналото кризисно положение в 2020 г., свързано с вируса COVID-19, чиито икономически ефекти тепърва ще се проявяват.

Графично част от основните относителни дялове на икономическите показатели на областта спрямо тези на района и страната са представени по-долу:

Фигура №3. Основни икономически показатели в област Пловдив

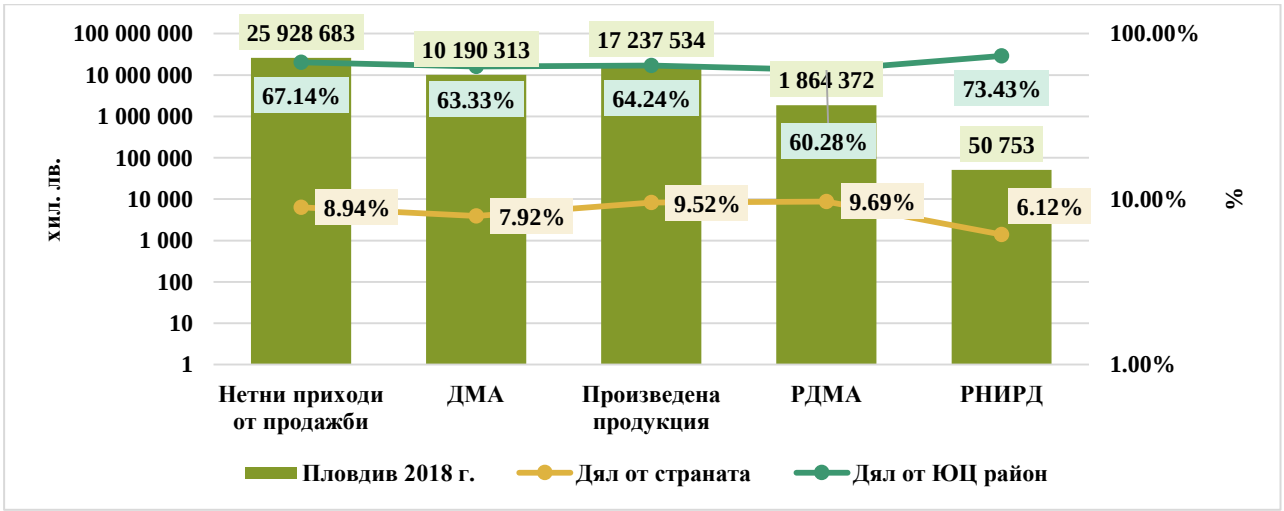

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните показват, че икономиката в областта заема умерено значим дял (около 8%) от тази в страната и около $^{2}/_{3}$ от района. По отношение на показателят БВП на човек от населението, който основно определя нивото на икономическото развитие, може да се направи извода, че показателят се равнява на 120% от стойностите за района и 84% от средния за страната.

2.2. Обща икономическа характеристика на община Стамболийски

В икономическия профил на община Стамболийски водещо място заема вторичният - индустриален сектор, което е характерно за община с преобладаващо градско население. Общината е важна икономическа локация в област Пловдив с утвърдени промишлени традиции и потенциал за ново развитие.

Отрасловата характеристика на икономиката на община Стамболийски се доминира от дейностите, свързани с преработващата промишленост, търговията и транспорта. Селското стопанство е с по-малко значение.

Основният икономически потенциал е съсредоточен в гр. Стамболийски. Това определя и концентрирането на по-голяма част от трудовия ресурс в града и по-високите нива на заетост. В Стамболийски работят редица добре развити и разнообразни компании, които имат успешни партньорства с международни фирми за инвестиции, производство и продажби.

Първичният сектор („Селско стопанство“) има третостепенни функции в икономическото развитие на общината.

Третичният сектор („Услуги“) е съвкупността от отрасли и дейности с голямо социално значение. В него се извършват услуги, задоволяващи потребностите на хората. Отраслите от третичния сектор създават голям брой работни места и този сектор е втори по значимост за общинската икономика.

Таблица №2. Секторна характеристика на общинската икономика към 2018 г. по основни икономически показатели

Икономически дейности (А21)	Предприятия	Заети лица	Произведена продукция	Нетни приходи от продажби	ДМА
	Брой		Хил. лв.		
ОБЩО:	**561**	**3 061**	**337 883**	**389 500**	**235 157**
Селско, горско и рибно стопанство	26	129	5313	7 520	6 718
Добивна промишленост	-	-	-	-	-
Преработваща промишленост	77	1 630	287 264	277 422	186 449
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	-	-	-	-	-
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	4	15	..	..	..
Строителство	21	78	5 782	5 981	552
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	226	692	14 723	74 104	26 116
Транспорт, складиране и пощи	40	128	12614	12 726	2 952
Хотелиерство и ресторантьорство	42	113	964	1 675	352

Икономически дейности (А21)	Предприятия	Заети лица	Произведена продукция	Нетни приходи от продажби	ДМА
	Брой		Хил. лв.		
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	4		104	113	
Операции с недвижими имоти	21	56	3 828	2 589	9 873
Професионални дейности и научни изследвания	29	33	693	698	40
Административни и спомагателни дейности	10	13	216	245	
Образование	..	..	..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	25	106	1 880	1 872	661
Култура, спорт и развлечения		19	2 433	2412	111
Други дейности	30	41	1 431	1 451	116

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Посочените данни за общата икономическа характеристика на община Стамболийски дават основание икономическият й профил да бъде определен като промишлен. Водещо място в икономиката традиционно има преработващата промишленост, в т.ч. хранително-вкусовата промишленост, следвана от търговията и транспорта.

Първичният сектор дава 5% от предприятията, 2% от произведената продукция, 2% от нетните приходи за продажби, както и около 4% от заетите лица и 3% от дълготрайните материални активи.

Вторичният сектор дава 18% от предприятията, 87% от произведената продукция, 73% от нетните приходи за продажби, както и около 56% от заетите лица и 80% от дълготрайните материални активи.

Третичният сектор дава 77% от предприятията, 12% от произведената продукция, 25% от нетните приходи за продажби, както и около 39% от заетите лица и 17% от дълготрайните материални активи.

При сравнение на основните икономически показатели на общината с тези на областта може да се направи извод, че развитието на икономиката в общината играе малка роля в това на областта с обем от 2% от основните икономически показатели.

Фигура №4. Дял от областната икономика в %

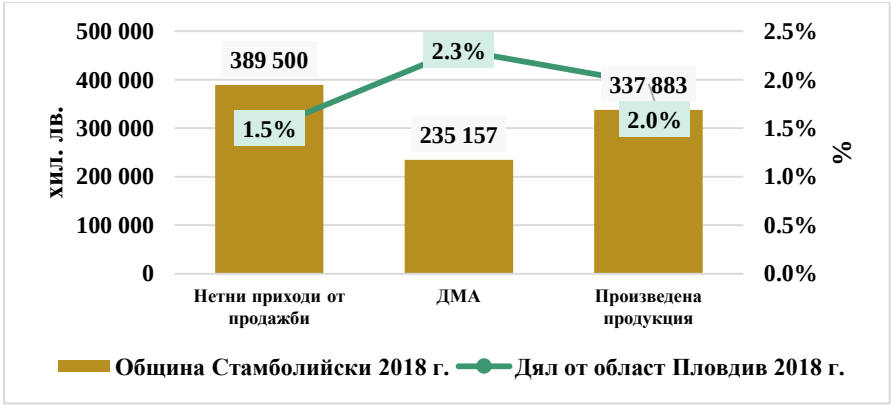

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

С оглед на по-задълбочено проследяване на икономическото развитие е направен анализ и на динамиката за основните икономически показатели, като данните са представени по-долу.

Таблица №3. Динамика в основните икономически показатели в община Стамболийски за периода 2014-2018 г.

Основни икономически показатели	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	Изменение 18/14 г. Δ
Предприятия (брой)	537	562	577	595	596	11,0%
Заети лица (брой)	2 813	2 701	2 802	3 050	3 061	8,8%
Нетни приходи от продажби (хил. лв.)	282 007	317 743	342 705	364 808	389 500	38,1%
ДМА (хил. лв.)	125 902	147 287	159 732	208 611	235 157	86,8%
Произведена продукция (хил. лв.)	279 825	298 032	318 879	348 244	337 883	20,7%

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

В обобщение може да се направи извод, че по-голямата част от показателите показват икономически растеж за периода 2014-2018. Той е онагледен от нарастване на стойностите на нетните приходи от продажби, произведената продукция и дълготрайните материални активи. Броят на предприятията и съответно заетите лица също расте.

На територията на общината се наблюдават различни видове по големина предприятия, като най-голям брой са тези до 9 заети средно списъчен брой и малки от 10 до 49 заети лица предприятия. Големите и средни предприятия заемат едва 1,2% от общия брой на предприятията.

Таблица №4. Брой микро, малки, средни и големи предприятия

Вид предприятия	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Общо	**524**	**551**	**555**	**554**	**561**
Микро до 9 заети	473	502	503	501	511
Малки от 10 до 49	44	44	47	46	43
Средни от 50 до 249	5	..	..	..	..
Големи над 250	2	..	..	..	..

„..“ Конфиденциални данни

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

С оглед на по-задълбочено сравнение на общинската икономика с тази на областно и национално ниво и като възможност за съпоставка са проследени и икономическите показатели **на 1000 души население.**

Изводи за предприемаческата активност на населението ни дава показателят **брой на предприятията на 1000 д.**

Според официалните данни, през 2014 г. на 1000 човека от общината се падат по 26 предприятия. Вследствие на демографските процеси през 2018 г. показателят се покачва до 30 предприятия на 1000 д. По този показател общината е под средните нива за област Пловдив и страната.

Фигура №5. Брой на предприятия на 1000 д.

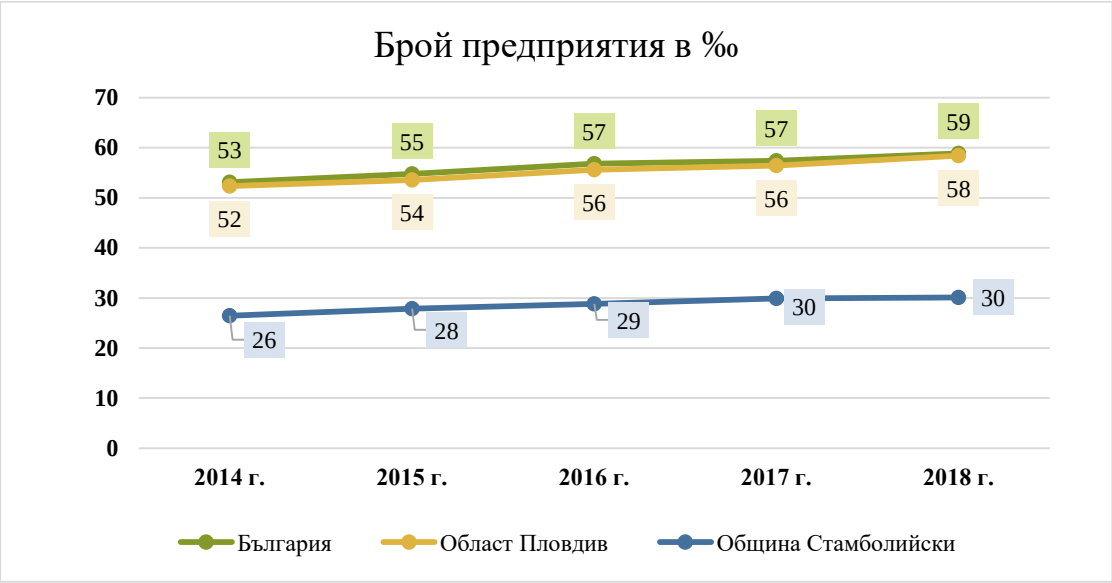

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

Основен показател за икономическото развитие е и произведената продукция на 1000 души.

Фигура №6. Произведената продукция в хил. лв. на 1000 д.

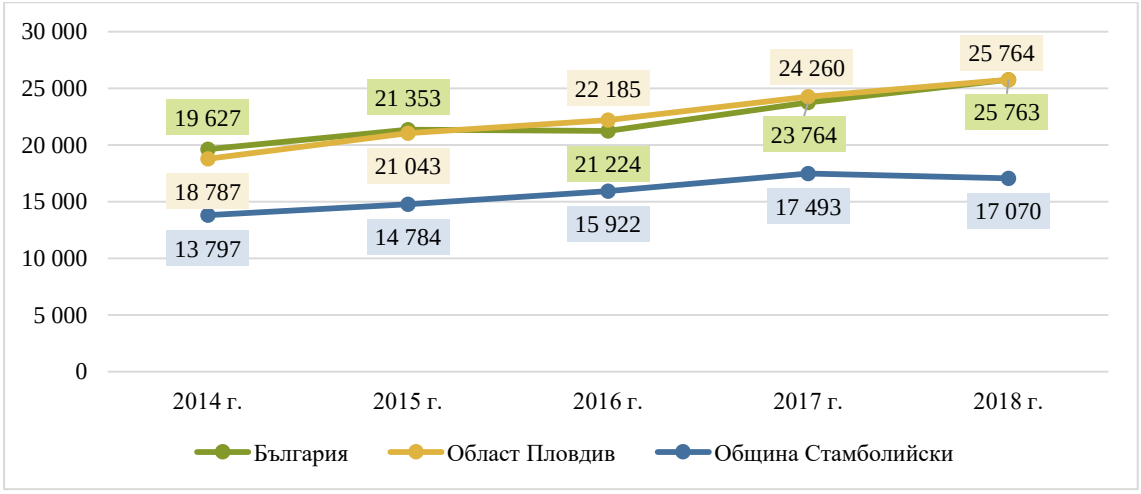

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

Наблюдава се положителна динамика, тъй като производството на 1000 души се увеличава за периода 2014-2018 г. с ръст от 24%, който е по-нисък от този за областта и страната от 30-37%, като стойността на показателя все още не се доближава до средната за областта и за страната.

Представа за секторната структура на общинския социално-икономически комплекс дават и данните за **нетните приходи от продажби** на предприятията от нефинансовия сектор. През 2018 г. техният размер възлиза на 390 млн. лв., което е близо 37% повече от размера им през 2014 г. (289 млн. лв.). Това показва позитивно развитие на икономиката. В структурата на приходите от продажби за 2018 г. отново водещо място има вторичният сектор - 73% от общия им обем. Третичният сектор е едва 1/3 от този показател и заема 25% дял от общия обем на приходите от продажби.

При съпоставката на показателя **нетни приходи от продажби на 1000 д.** отново се онагледява развитието на общинската икономика.

Фигура №7. Нетни приходи от продажби в хил. лв. на 1000 д.

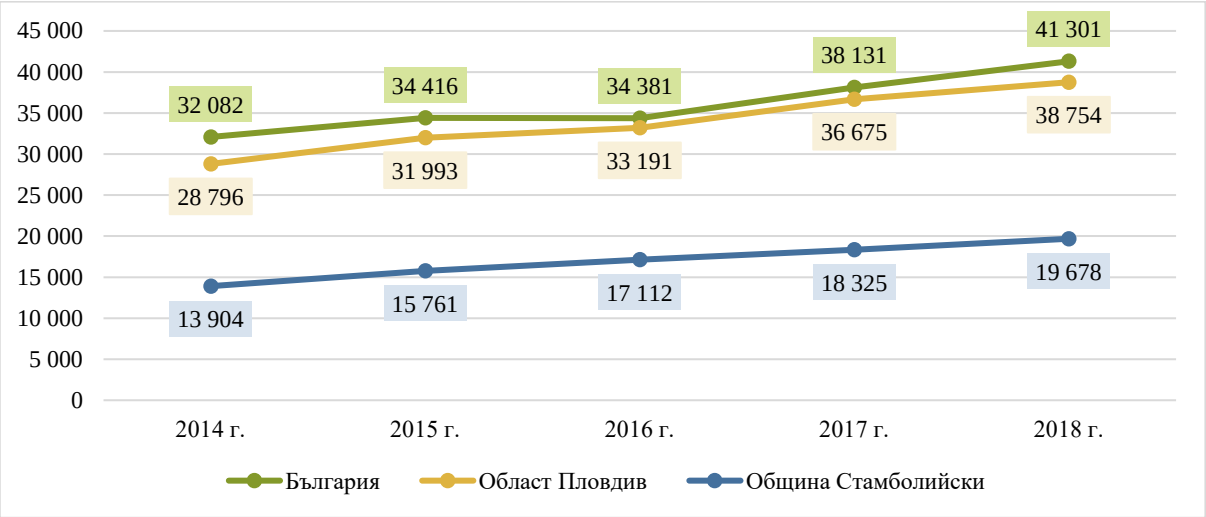

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

Представа за технологичното обновление на територията на общината дават данните за размера на **дълготрайните материални активи (ДМА).** Динамиката им показва изключително нарастване след 2014 г. и достига почти двойни стойности 235 млн. лв. през 2018 г.

В съпоставката на показателя **дълготрайни материални активи (ДМА) на 1000 д.** се наблюдава достигащо развитие до това на областта, но все още далеч по-ниско като стойности от страната.

Фигура №8. Дълготрайни материални активи (ДМА) на 1000 д. в хил. лв.

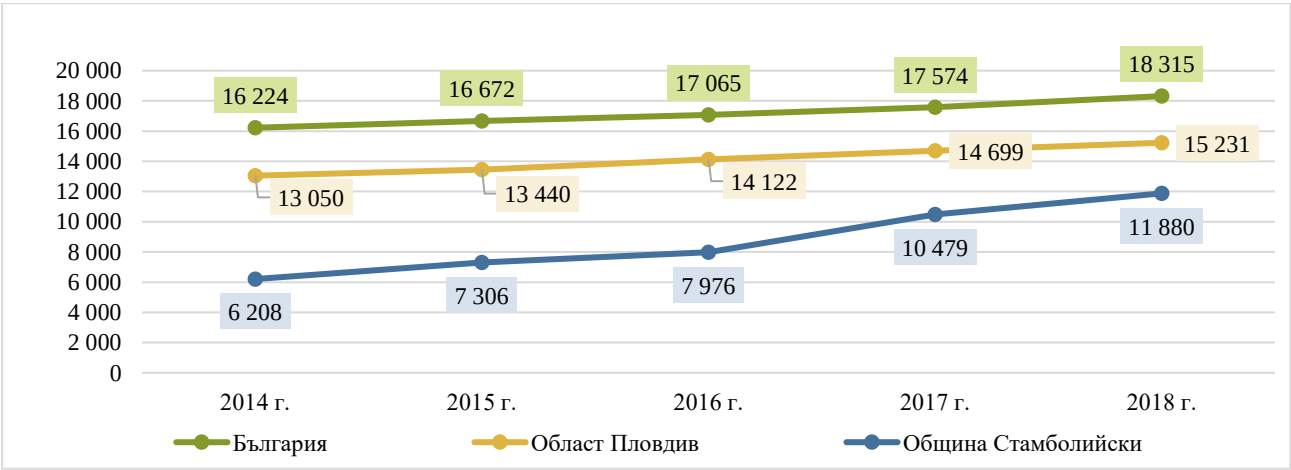

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

По отношение развитието на инвестиционната активност в общината определящи са показателите **чуждестранни преки инвестиции** (хил. евро), но в случая на община Стамболийски те са конфиденциални и не могат да се направят изводи по тях.

2.3. Секторна икономическа характеристика на община Стамболийски

В общината като основен икономически двигател се определя индустрията, следвана от сектора на услугите, а аграрният сектор е трети по значение, както е представено на фигурата по-долу:

Фигура №9. Дял на приноса на икономическите сектори в общинската икономика по избрани показатели за 2018 г.

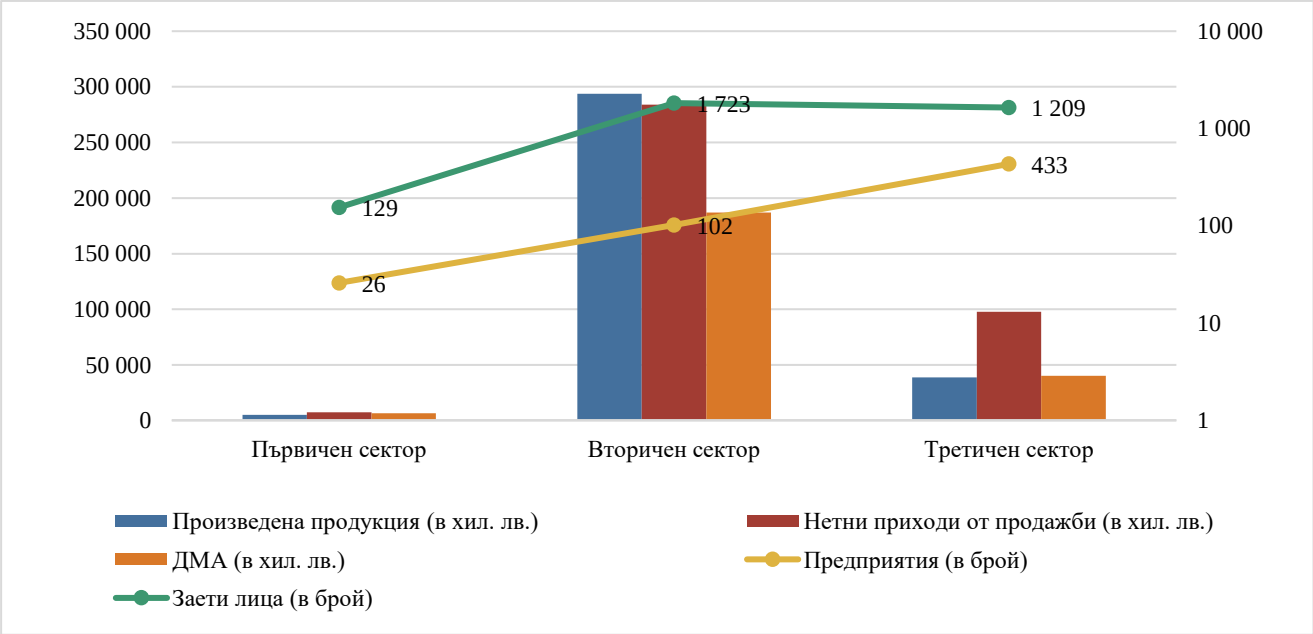

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

От представените данни се наблюдава превъзходство на третичния сектор при броя на предприятията, което се обяснява с това, че в сектора на услугите е по-лесно да се стартира самостоятелен бизнес, тъй като е необходим предимно човешки ресурс за осъществяване на дейността, докато в промишлеността са необходими значителни инвестиции в ДМА и оптимизиране на останалите разходи за персонал и други.

2.3.1. Първичен сектор

В първичния икономически сектор се включва добиването на суровини за преработване, като добиване на полезни изкопаеми, земеделие, дърводобив, лов и риболов, солодобив.

Селско стопанство

Земеделските територии обхващат 79% от територията на общината, а горските територии са 1%. По данни на НСИ за 2018 г. в сектора работят 105 предприятия, които са произвели продукция за 5,3 млн. лв. Това представлява едва 2% от произведеното в общината. Секторът допринася с 2% (7 520 хил. лв.) от нетните приходи от продажби и 4% (129 бр.) от заетите лица. Представените данни определят незначителната роля на сектора в общинската икономика.
Динамика на регистрираните земеделски стопанства в община Стамболийски в периода 2015-2019 г. е представено по-долу:

Таблица №5. Справка за регистрирани земеделски стопани

Стопанска година	2015	2016	2017	2018	2019
Общ брой земеделски стопани, обработващи площи и отглеждащи животни	368	348	339	328	288
Площ на обработваемата земя (дка)	31 248	31 713	31 713	31 713	31 713

Източник: Областна служба „Земеделие“ - гр. Пловдив

Данните представят увеличение на обработваната площ и намаление на броя на регистрираните земеделски стопани за 2019 г., което говори за окрупняване на земите и създаване на по-големи

стопанства. Окрупняването на земеделските стопанства и използването им под формата на аренда от малко на брой производители (в съчетание с висококачествената техника) изземва икономическата база за функциониране и развитие на населените места, което увеличава безработицата, особено сред нискоквалифицираната част от населението в общината.

От засетите площи 49% са със зърнени култури, 33% с трайни насаждения, 12% със зеленчукови култури и 6% с технически култури. Основни данни за някои от тях с по-големи площи са представени по-долу.

Таблица №6. Размер на засети площи с основни земеделски култури в община Стамболийски за периода 2015-2019 г. в дка

Основни култури/година	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Пшеница	3 955	5 475	1 540	3 270	3 310
Ечемик	1 550	910	1 190	1 065	790
Слънчоглед	2 250	400	400	1 000	600
Царевица	1 200		280	200	230
Домати	439	450	570	580	480
Картофи	220	110	180	300	338
Лавандула			160	180	180
Череши	480	480	480	544	544
Круши	118	118	118	124	124
Лозя винени	85	85	85	101	101

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - гр. Пловдив

Данните показват, че специализацията на общината в растениевъдството е свързана с отглеждане на зърнено-хлебни, зърнено-фуражни и технически култури. Размерът на площите, засети със зърнено-хлебни култури (пшеница), бележи намаление за последната стопанска година. От маслодайните култури, освен към маслодайния слънчоглед, незначителен интерес има и към маслодайната рапица и лавандулата. Увеличават се площите с овощни градини.

В общината има частни животновъди, които отглеждат предимно едър рогат добитък. Те са обезпечени с фураж собствено производство, което намалява себестойността на животинската продукция и повишава качеството ѝ.

Горско стопанство

В община Стамболийски горският фонд обхваща едва 1% от цялата територия на общината. Поради характера на релефа и незначителната лесистост на територията на общината, горският фонд е слабо представен. Горите са основно със защитен и рекреационен характер. На практика наличните гори нямат голямо стопанско значение и са представени от нискокачествени дървесни видове – топола, върба и др. Поради този им характер те не разполагат и с потенциал за развитие на туризма. Горските територии на община Стамболийски се стопанисват от Държавно горско стопанство (ДГС) Кричим и ДГС Пловдив, и двете принадлежащи към Регионална дирекция по горите (РДГ) Пловдив.

Във връзка с нарастващите климатичните промени в бъдеще е необходимо недопускане намаляването на относителния дял на горските територии, със специално предназначение, с оглед засилване на техните защитни, водноохранни, здравни и рекреационни функции.

2.3.2. Вторичен сектор

Вторичният икономически сектор (индустриалният сектор) включва икономическите сектори, които създават завършен, използваем продукт: продукция и конструкция.

Вторичният сектор („Индустрия“) е най-силно развит в община Стамболийски. Данните за икономическите дейности от промишлеността са обединени от НСИ в периода 2014-2018 и затова фигурите по-долу представят общо промишлеността и строителството, което е част също от Вторичния сектор по приноси по основни икономически данни.

Фигура №10. Приноси във Вторичния икономически сектор по брой и заети лица в нефинансовите предприятия за 2018 г.

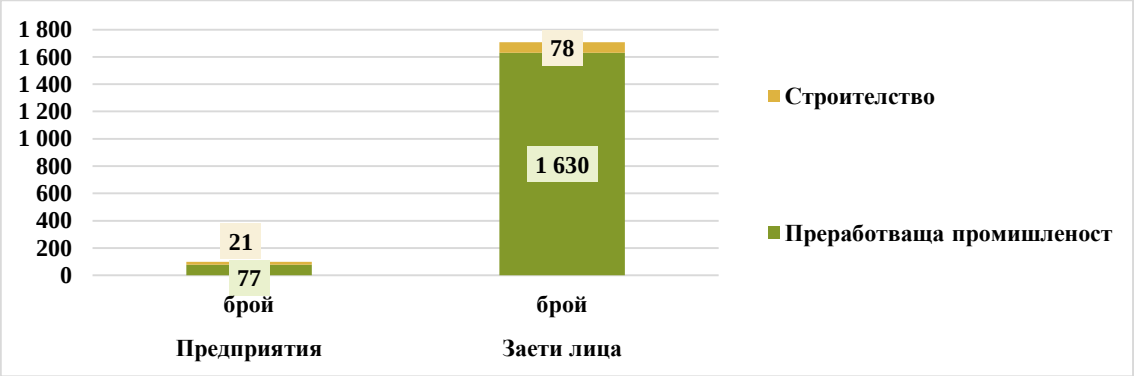

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

Фигура №11. Приноси във Вторичния икономически сектор по ДМА, Произведена продукция и Нетни приходи от продажби за 2018 г.

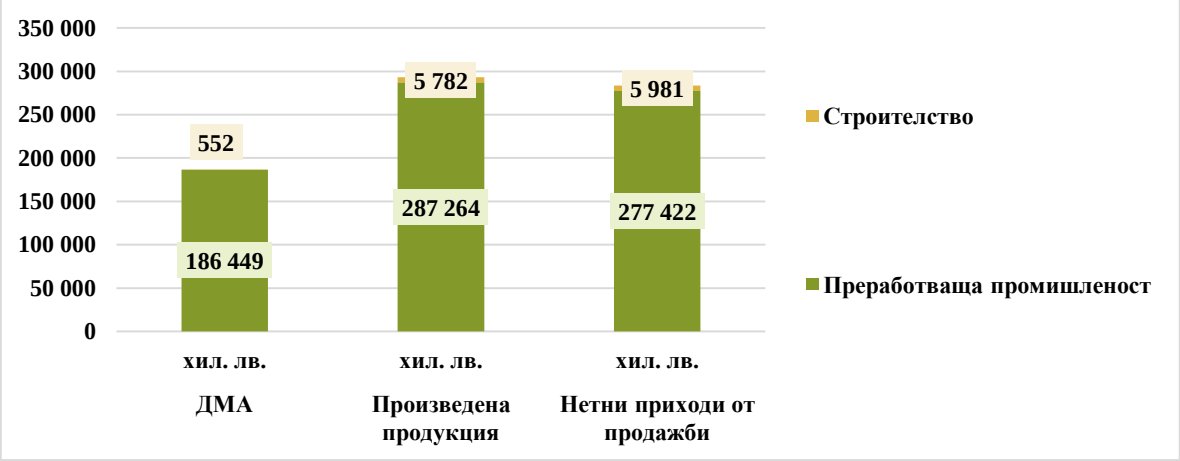

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

Таблица №7. Динамика на преработващата промишленост в община Стамболийски в периода 2014-2018 г.

Показател / Година	Предприятия - брой	Произведена продукция – хил. лв.	Нетни приходи от продажби – хил. лв.	Заети лица - брой	ДМА – хил. лв.
2014 г.	69	230 905	204 162	1 453	94 746
2015 г.	72	238 977	214 944	1 390	108 339
2016 г.	72	246 747	226 866	1 411	114 155
2017 г.	73	301 734	262 366	1 617	159 483
2018 г.	77	287 264	277 422	1 630	186 449

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните представят подобни характеристики като в общото икономическо развитие, а именно: нарастване на произведената продукция, нетните приходи от продажби, ДМА, предприятията и заетите лица.

Таблица №8. Динамика на строителството в община Стамболийски в периода 2014-2018 г.

Показател / Година	Предприятия - брой	Произведена продукция – хил. лв.	Нетни приходи от продажби – хил. лв.	Заети лица - брой	ДМА – хил. лв.
2014 г.	22	5 665	5 065	110	657
2015 г.	20	21 237	22 158	88	725
2016 г.	18	0	31 319	101	754
2017 г.	23	5 963	7 225	85	649
2018 г.	21	5 782	5 981	78	552

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните представят колебания на показателите за сектора през целия период.

2.3.3. Третичен сектор

Третичният икономически сектор е съвкупността от отрасли и дейности с голямо социално значение. В него се извършват услуги, задоволяващи различни потребности на хората. С най-голямо значение са отраслите: транспорт, търговия, туризъм, образование, наука, здравеопазване и други социални сфери, комуникации, съобщения.

Данни за нетните приходи от продажби по икономически дейности за 2018 г. в относителен дял са представени на следващата фигура.

С най-голям дял се откроява търговията със 76%, следвана от транспорта с 13% и операциите с недвижими имоти с 3%. Приносът на туризма, отчитан от НСИ като „Хотелиерство и ресторантьорство“, е едва 1%.

Фигура №12. Произведена продукция по икономически дейности в икономическия сектор „Услуги“ за 2018 г.

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

Търговия

В общината тази икономическа дейност е определяща в третичния сектор. Данните на НСИ за 2018 г. показват, че в отрасъла са 36% от общия брой на предприятията, 20% от заетите лица, с принос от 20% от нетните приходи от продажби, 5% от ДМА и 6% от произведената продукция. Динамиката в периода 2014-2018 г. за обединените стойности на търговията е представена по-долу.

Таблица №9. Динамика на търговията в община Стамболийски в периода 2014-2018 г.

Показател / Година	Предприятия - брой	Произведена продукция – хил. лв.	Нетни приходи от продажби – хил. лв.	Заети лица - брой	ДМА – хил. лв.
2014 г.	226	20 544	48 721	661	7 425
2015 г.	234	10 997	51 979	571	15 251
2016 г.	232	11 441	55 692	626	20 383
2017 г.	230	12 925	65 169	670	24 059
2018 г.	226	14 723	74 104	692	26 116

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните представят увеличение на нетните приходи от продажби, заетите лица и ДМА.

Транспорт

Това е вторият по важност отрасъл при третичния сектор в рамките на общинската икономика. Данните на НСИ за 2018 г. показват, че в отрасъла са 40% от общия брой на предприятията, 23% от заетите лица, с принос от 19% от нетните приходи от продажби, 11% от ДМА и 4% от произведената продукция.

Динамиката в периода 2014-2018 г. за обединените стойности на търговията е представена по-долу.

Таблица №10. Динамика на транспорта в община Стамболийски в периода 2014-2018 г.

Показател / Година	Предприятия – брой	Произведена продукция – хил. лв.	Нетни приходи от продажби – хил. лв.	Заети лица - брой	ДМА – хил. лв.
2014 г.	33	12 819	13 097	137	2 818
2015 г.	37	13 937	14 589	145	3 437
2016 г.	38	12 618	12 750	135	3 734
2017 г.	34	12 781	12 729	126	4 241
2018 г.	40	12 614	12 726	128	2 952

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

От данните може да се направи извод, че стойностите са колебливи, но има увеличение в броя на предприятията при намаление на броя на заетите.

Туризъм

В община Стамболийски се наблюдава промяна в легловата база в периода 2014-2018 г., при съответното увеличение на местата за настаняване. Като цяло туристическата инфраструктура е достатъчна да задоволи нуждите на посетителите на града. Основни данни за туризма са представени по-долу:

Таблица №11. Основни показатели за туризма в община Стамболийски за периода 2014-18 г.

Основни показатели за туризма	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Места за настаняване - бр.	1	1	2	2	2
Легла - бр.	15	15	25	21	21
Легла-денонощия - бр.	5 475	5 475	7 010	6 565	5 129
Стаи - бр.	5	5	10	11	11
Реализирани нощувки - бр.	-	-	Конф. данни	Конф. данни	Конф. данни
Пренощували лица - бр.	-	-	Конф. данни	Конф. данни	Конф. данни
Приходи от нощувки - лв.	-	-	Конф. данни	Конф. данни	Конф. данни

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Освен посочените в статистиката на НСИ, в общината има и 2 къщи а гости, като данни за тях се поддържат от общинската администрация.

Предприятията в отрасъла, който НСИ отчита като „Хотелиерство и ресторантьорство“, са общо 42 бр. и са основно от ресторантьорството със 113 д. заети лица за 2018 г. По отношение на произведена продукцията и нетните приходи от продажби – те носят незначителен дял – под 1% от общия за общината. Динамиката на отрасъла е представена по-долу:

Таблица №12. Динамика на хотелиерството и ресторантьорството в община Стамболийски в периода 2014-2018 г.

Показател / Година	Предприятия – брой	Произведена продукция – хил. лв.	Нетни приходи от продажби – хил. лв.	Заети лица - брой	ДМА – хил. лв.
2014 г.	44	654	1 052	98	299
2015 г.	47	709	1 102	92	302
2016 г.	42	800	1 236	93	274
2017 г.	43	728	1 344	103	276
2018 г.	42	964	1 675	113	352

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните сочат за колебания в развитието на сектора, но въпреки това показателите за 2018 г. са по-неблагоприятни от тези през 2014 г.

2.4. Бизнес инфраструктура и основни предприятия

Основните производствени площи и предприятия, двигател на икономическото развитие, се намират около град Стамболийски и са от сектора на преработващата промишленост.

Основни подотрасли в местната индустрия са икономическите дейности „Производство на целулоза и хартия“ (целулозно-хартиена промишленост) и „Производство на храни, напитки и тютюневи изделия“ (хранително-вкусова промишленост). Представени са още и металообработването, а производството на облекла е ликвидирано.

Структуроопределящо предприятие в сферата на целулозно-хартиеното производство е „Монди Стамболийски“ ЕАД. Основното производство на „Монди Стамболийски“ ЕАД е натронова хартия, флутинг и хартиени торби. След кратко преустановяване на производството през 2009 г. във фабриката са инвестирани значителни средства за технологична модернизация на производството, опазването на околната среда и енергийната ефективност, чрез внедряване на

възобновяеми енергийни източници (биомаса) и саниране на сградния фонд – производствен и административен.

За производство и преработка на зеленчуци и плодове и търговия с тях има създадени най-много фабрики в общината. Това са „Пепер Ленд“ (Pepperland), „Хелиос“, „Екофрут“, „Адела“, „Живкови“, „Йока“ и др.

В преработката на мляко и производството на млечни продукти в общината се утвърди фирма „Маджаров“ ООД. Други производители в сферата на хранително-вкусовата промишленост са „Новомес“ (месопреработвателно предприятие), „Фулмакс“ (производство на олио), „Цунами“ и „Изида“ (производство на сладолед), „Кристал вода“ (трапезна вода), „А И Д - Комерсиал“ (безалкохолни напитки) и др. Част от производствените мощности са локализирани в селата на общината.

Други подотрасли на преработващата промишленост, които се развиват успешно на територията на община Стамболийски, са машиностроенето и металообработването. Те са представени от: „Хидротехника“ АД (производство на резервни части за хидравлични уредби и системи), „Мастерсоп“ ООД и „Мастерстийл“ ООД (металообработване), „М енд ТСС“ ЕООД (производство на авточасти и принадлежности за автомобили).

3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

3.1. Демографска характеристика

С оглед по-задълбочено проследяване на демографската ситуация в общината е направен анализ на основни демографски показатели за област Пловдив, за да могат по-лесно да се отчетат подобните тенденции и различията. За изготвянето на анализа е използвана актуална статистическа информация от справки от 2020 г., която по обработка е към 31.12.2019 г. от Национален статистически институт.

Обобщена демографска ситуация в област Пловдив

В резултат на демографските и миграционните процеси в края на 2019 г. изчисленото постоянно население на област Пловдив е 666 801 души. В сравнение с предходната година населението е намаляло с 1 533 души, или с 0,2%.

Населението в трудоспособна възраст към края на 2019 г. е 401 534 души или 60.2% от цялото население на областта. В сравнение с предходната година тази категория население е намаляла с 2 093 души или с 0,5%.

Населението над трудоспособна възраст през 2019 г. е 160 547 души. За една година то е намаляло със 148 души. Това се дължи най-вече на високата смъртност сред тази категория от населението.

Сред населението под трудоспособна възраст се очертава тенденция на увеличение. През 2010 в сравнение с 2009 г. увеличението на тази категория население е с 343 души, а през 2019 г. спрямо предходната - със 708 души. Сега населението под трудоспособна възраст възлиза на 104 720 души.

През 2019 г. се наблюдава намаление на броя на ражданията в областта и на равнището на раждаемостта. През 2019 г. в област Пловдив са родени 6 234 деца, от които 6 200, или 99.5%, са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял със 137

деца. Коефициентът на раждаемост е 9,3‰. Раждаемостта в област Пловдив е малко по-висока от средната за България - с 0,5‰.

В общата смъртност сред населението не настъпват съществени изменения в нейното равнище. През 2019 г. броят на умрелите е 9 769 души. В сравнение с предходната година техният брой е намалял със 77 души, като коефициентът на обща смъртност (14,6‰.) намалява с 0,1‰ спрямо 2018 година.

Разликата между броя на живородените и умрелите формира естествения прираст на населението. И тъй като от 1991 г. досега умират повече хора, отколкото се раждат, тази разлика е с отрицателна стойност, в резултат на което населението на областта непрекъснато намалява. През 2019 г. абсолютният брой на естествения прираст е минус 3 569 души. Стойността на коефициента на естествения прираст за областта е минус 5,3‰; в селата - минус 11,1‰, докато в градовете тази стойност е минус 3,5‰.

В резултат на преселванията между градовете и селата, населението на градовете е намаляло с 679 души, респективно с толкова се е увеличило населението в селата.

Преселващите се, избрали за свое ново местоживеене област Пловдив, са 12 059. Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област Пловдив са София (столица) - 8.6%, Пазарджик - 6.2%, Смолян - 5.0%, Хасково - 4.5% и Стара Загора - 4.4%.

В резултат на механичния прираст населението на областта през 2019 г. се е увеличило с 2 036 души.

Брой и динамика на населението на община Стамболийски

Данните от текущата демографска статистика показват, че в община Стамболийски към 2019 г. населението е 19 664д., което е с 2,1% по-малко от броя на населението през 2015 г. - 20 087 д. Процесът на намаляване на броя на населението е устойчив и ясно проследим.

В повечето населени места, включително и в гр. Стамболийски, числеността на населението бележи спад. Процесът на обезлюдяване, характерен и за страната като цяло, засяга община Стамболийски със същите темпове, които са характерни за преобладаващата част от селските общини в страната. Процесите на обезлюдяване на общината продължават и през последните 5 години (2015-2019 г.). Средногодишният прираст като абсолютен брой е -115 души, а като средногодишен темп е -0,6%. **Този темп е по-висок от средния за област Пловдив – (-0,3%) и по-нисък от средния за страната от -0,7% за същия изследван период.**

Община Стамболийски се състои от 5 населени места. С най-голям брой население е общинският център – гр. Стамболийски.

Таблица №13. Население на територията на община Стамболийски

Населени места	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	Ръст 19/15 г.
Община Стамболийски	**20 087**	**19 967**	**19 849**	**19 739**	**19 664**	**-2,1%**
с. Йоаким Груево	2 618	2 630	2 641	2 636	2 655	1,4%
с. Куртово Конаре	2 469	2 432	2 403	2 385	2 390	-3,2%
с. Ново село	2 536	2 534	2 498	2 478	2 461	-3,0%
гр. Стамболийски	11 080	10 994	10 930	10 846	10 758	-2,9%
с. Триводици	1 384	1 377	1 377	1 394	1 400	1,2%

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

По данни на НСИ, към 31.12.2019 г. община Стамболийски заема седмо място по брой на населението в област Пловдив. Общият брой на средногодишното население в общината за 2019 г. възлиза на 19 702 д. (3% от населението в област Пловдив, което е 667 568 д. за 2019 г.)

По населени места, териториалното разпределение на населението показва, че от общия му брой към 2019 г. в общинския център – **гр. Стамболийски е съсредоточено 52% от населението.** Тази териториална структура показва типична градска община.

Гъстота на населението на община Стамболийски

Гъстотата на населението на община Стамболийски към 31.12.2019 г. е 321,53 души на кв. км., което е много над средното за страната – от 62,6 души на кв. км.

Основни демографски процеси в община Стамболийски

Изследваните основни демографски процеси са естествено и механично движение (прираст) на населението с оглед на важността им за определяне на демографското развитие в общината. Обобщени данни са представени таблично по-долу:

Таблица №14. Основни демографски процеси в община Стамболийски

Основни демографски показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Средногодишен брой на населението в област Пловдив (общо)	**674 435**	**672 428**	**670 685**	**669 065**	**667 568**
Средногодишен брой на населението в община Стамболийски (общо)	**20 160**	**20 027**	**19 908**	**19 794**	**19 702**
Родени (брой)	201	244	197	209	200
Умрели (брой)	325	296	308	286	303
Естествен прираст (брой)	-124	-52	-111	-77	-103
Заселени (брой)	262	210	293	292	305
Изселени (брой)	283	278	300	325	277
Механичен прираст (брой)	-21	-68	-7	-33	28

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Естественият прираст на населението е резултативна величина от раждаемостта и смъртността на населението.

Състоянието на *раждаемостта* е един от индикаторите за демографската характеристика на населените места и териториалните единици. Демографските данни на НСИ за периода 2015-2019 г. показват, че в община Стамболийски средногодишният брой на родените е 210 д. Най-висок е броят на ражданията през 2016 г. (244 случая), а най-нисък в 2017 г. - 197 случая.

През 2019 г. коефициентът на раждаемост средно за общината е 10,2‰ и е малко по-висок от съответния за 2015 г. (10‰).

Смъртността (съответно коефициентът на смъртност) на населението бележи тенденция на увеличение. За анализирания период броят на умрелите лица се запазва с високи стойности - в рамките на 304 д. средногодишно. Това формира и високо ниво на коефициента на смъртност. През 2019 г. броят на умрелите в общината е 303 д. и е по-нисък от този през 2015 г. (325 д.). Коефициентът на смъртност за 2019 г. е 15,4‰ и е по-нисък от този за 2015 г. – 16,1‰.

Естественият прираст на населението (като абсолютен брой) средно за общината е отрицателен. Средногодишният брой на естествен прираст за периода 2015-2019 г. е

отрицателен (-93). В началото на изследвания период през 2015 г. коефициентът за естествен прираст е (-6,2‰), при (-5,2‰) през 2019 г.

Механичното движение на населението в община Стамболийски показва, че през анализирания период (2015-2019 г.) се наблюдават волатилни различия в броя на изселените и заселените. Средногодишно за посочения период от общината са се изселвали по 293 д., а заселвали по 272 д. Така се формира отрицателен механичен прираст - средногодишно по (-20) д. Същият, в комбинация с високите стойности на отрицателния естествен прираст, влияе населението на общината да намалява по брой.

Тенденцията в механичното движение на населението в община Стамболийски е към намаляване на стойностите на коефициентите на заселване, изселване и на механичен прираст.

На следната фигура е представена и графично динамиката в основните демографски процеси:

Фигура №13. Динамика в основните демографски процеси на община Стамболийски 2015-2019 г. в ‰

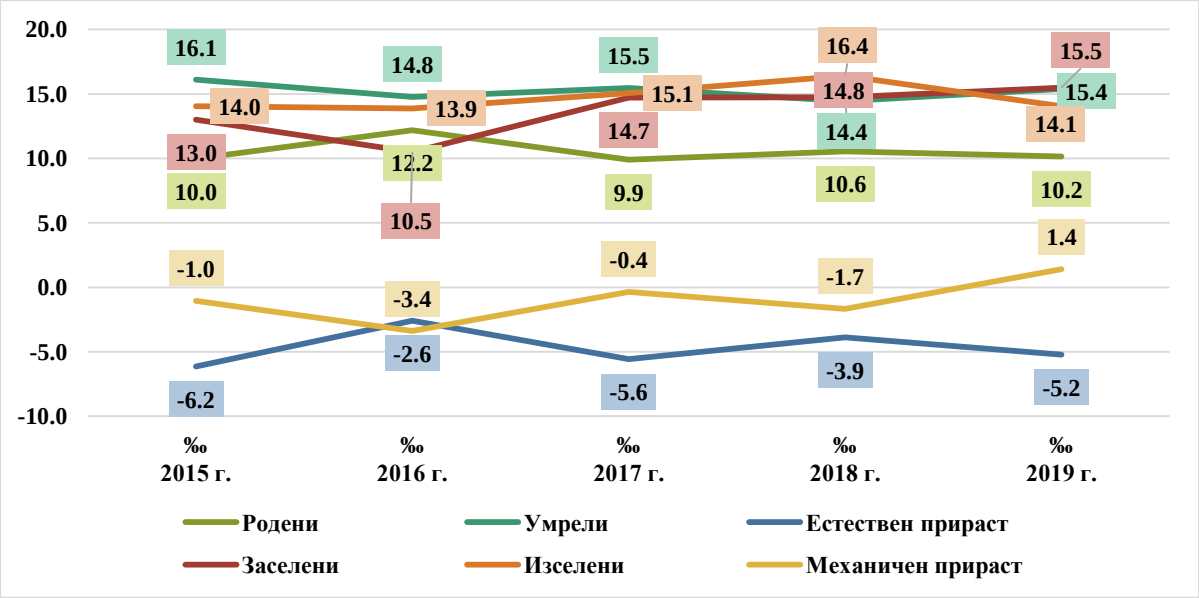

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Основни демографски структури в община Стамболийски

Половата структура на населението на община Стамболийски е с пропорции, които са характерни за страната и областта. От общия брой на населението към 2019 г. мъжете са 9 551 д. или 49% от общия брой на населението на общината, а жените 10 113(51%). На 101 мъже се падат по 105 жени или броят на жените превъзхожда този на мъжете.

Фигура №14. Полова структура на община Стамболийски за 2019 г. (в %)

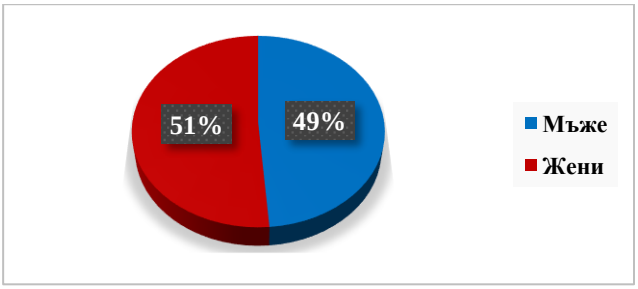

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните от текущата демографска статистика на НСИ сочат, че община Стамболийски е с проблемна възрастова структура на населението. Стандартните възрастови групи (под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна възраст) имат отношение както към фактическото състояние, така и към прогнозите за броя на активното население, в т.ч. и на броя на заетите лица и др., т.е. на трудовия потенциал на общината. През 2019 г. населението в под трудоспособна възраст е около 17% от населението на община Стамболийски. Възрастните над трудоспособна възраст са 25%. Около 58% е делът на хората в трудоспособна възраст на 15 и повече години.

Таблица №15. Население по възрастови групи в община Стамболийски

Година/Показател	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Общо	**20 087**	**19 967**	**19 849**	**19 739**	**19 664**
Под трудоспособна възраст	3 341	3 335	3 339	3 369	3 386
В трудоспособна възраст	11 896	11 790	11 678	11 538	11 461
Над трудоспособна възраст	4 850	4 842	4 832	4 832	4 817

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните от таблицата показват, че по отношение на възрастовата структура на населението през периода 2015-2019 г. се наблюдава следната тенденция: Населението намалява в две възрастови групи, с по-голяма степен за трудоспособната възраст с 4% за 2019 г. спрямо 2015 г. и в по-малка степен за надтрудоспособната възраст. Положителен е фактът, че се увеличава минимално подтрудоспособната група с 1%. „Картината“ се покрива частично с тази средна за страната, характеризираща се с намаляване на населението и в трите възрастови групи и нарастване само на относителния дял на населението в над трудоспособна възраст.

Фигура №15. Възрастовата структура на населението в община Стамболийски към 2019 г.

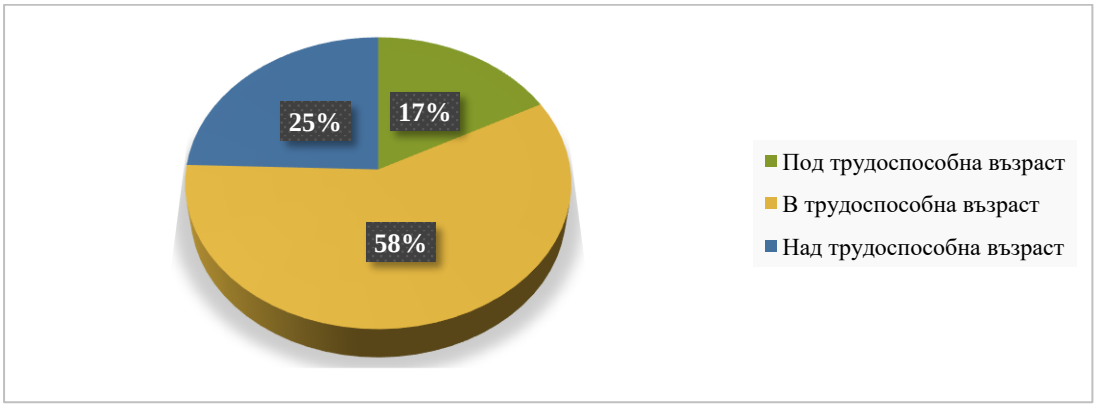

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Процесът на остаряване се изразява във високия дял на възрастното население - всеки четвърти е над 65 години.

Полово-възрастова структура е представена по-долу. Ясно е визуализирано застаряването на населението. Въздействието на застаряването на населението в общината ще бъде от голямо значение през следващите десетилетия за нейното развитие. Трайно ниската раждаемост и по-високата средна продължителност на живота променят формата на възрастовата пирамида, а най-важната промяна вероятно ще бъде отчетливият преход към структура на много по-възрастно население. В резултат на това делът на лицата в трудоспособна възраст намалява, а относителният брой на пенсионерите се увеличава. През следващите десетилетия делът на

възрастните хора в общото население ще се увеличи значително, тъй като по-голямата част от поколението от следвоенния бум на раждаемостта достига пенсионна възраст. Това от своя страна ще доведе до увеличаване на тежестта за лицата в трудоспособна възраст, които трябва да осигуряват средства за социалните разходи за редица услуги, свързани със застаряващото население.

Фигура №16. Полово-възрастова структура на община Стамболийски за 2019 г. (в брой)

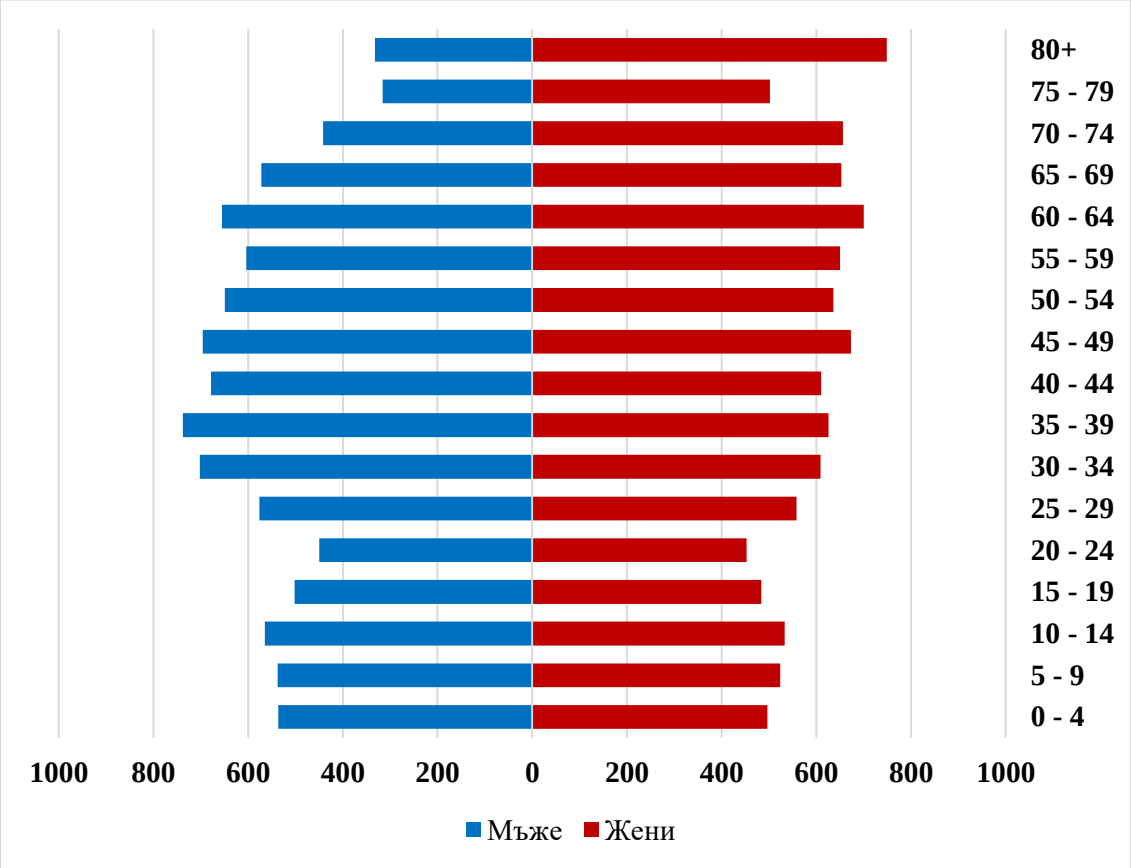

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Информация за ***етническата, религиозна и образователната структура*** на населението се осигурява по време на преброяванията на населението, последното от които е било през 2011 г., а следващото се очаква през 2021 г.

Към 01.02.2011 г. като част от българската етническа общност са се самоопределили над 88% от жителите на общината. Ромската етническа група обхваща малко над 8% от доброволно декларирали етническата си принадлежност, което е над средното за област Пловдив (4.9%). В действителност представителите на ромската общност са по-голям брой от отчетените.
По данни на НСИ от преброяването на населението през 2011г., от общините на област Пловдив най-образовани са жителите на община Пловдив, където 28.5% от населението на 7 и повече навършени години са с висше образование, следвана от общините Сопот (14.7%) и Асеновград (13.7%). С най-неблагоприятна образователна структура по отношение на дела на лицата с висше образование са общините Калояново и Раковски – по 6.2%, следвани от Община Садово (6.8%). Делът на жителите на Община Стамболийски със завършено висше образование е 9,7%.

В община Стамболийски близо 48% от отговорилите на въпроса за вероизповедание изповядват източно православие, а 24,1% ислям.

3.2. Икономическа активност на населението, пазар и производителност на труда

Показателите за заетостта и безработицата са важни индикатори за икономическото развитие, тъй като човешкият фактор е свързващо звено между останалите фактори на производството и от него зависи тяхното пълноценно използване. Тенденциите в изменението на коефициентите на заетост и безработица сменят посоката на своето развитие в зависимост от икономическите цикли, тъй като при криза започва процес на свиване на производството и освобождаване на персонал, поради намаленото вътрешно и външно търсене на произвежданите стоки и услуги.

Безработицата в община Стамболийски се очертава като един от основните решени социално-икономически проблеми в последните години. Равнището на безработица (съотношението между броя на безработните лица и икономически активното население) в общината през 2014 г. е 16%. Към 2019 г. равнището на безработица намалява с две/трети от това през 2014 г. и достига 4,5%. Данните показват, че след 2015 г. броят на регистрираните безработни лица и съответно равнището на безработица (в %) в общината намаляват рязко с около 50% годишно и достига изключително ниски нива след нея.

Заетите лица, които работят на територията на община Стамболийски през 2018 г. в нефинансовите предприятия, са 3 061 д. Разпределението на заетите по сектори показва, че най-висок е делът на заетите във вторичния сектор на икономиката.

Средната работна заплата на наетите нараства за изследваният период 2014-2018 г. в общината сравнително плавно, като средната стойност е 10% годишно, по-голямо от нарастването на заплата в областта(8,5%) и от средното за страната от 9% годишно.

Фигура №17. Съпоставка на основни показатели за пазара на труда

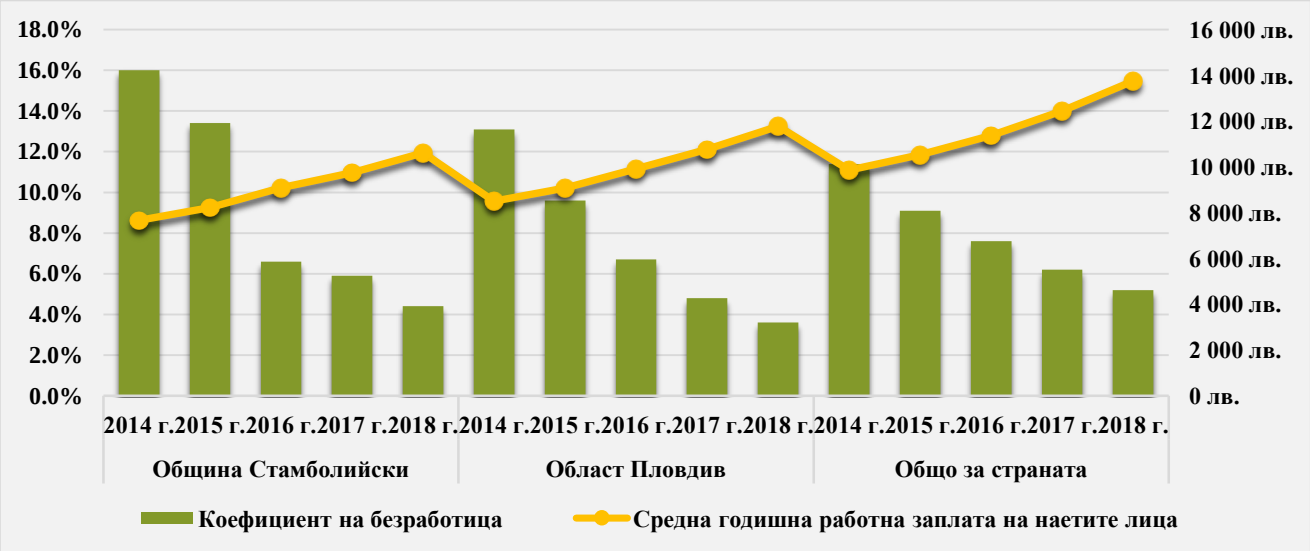

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Производителността на труда е един от компонентите на конкурентоспособността, който за наличните данни на ниво община може да се определи чрез съотношението между произведената продукция и броя на заетите в съответния сектор.

Данните за общината показват, че като цяло производителността на труда в местната икономика се увеличава и задържа високи стойности през 2018 г. един зает средно произвежда продукция за 110,4 хил. лв., което е с 10,9 хил. лв. повече от 2014 година. По този показател за 2018 г. общината надминава средното за областта и за страната.

Фигура №18. Произведена продукция (в хил. лв.) на 1 зает в периода 2014-2018 г.

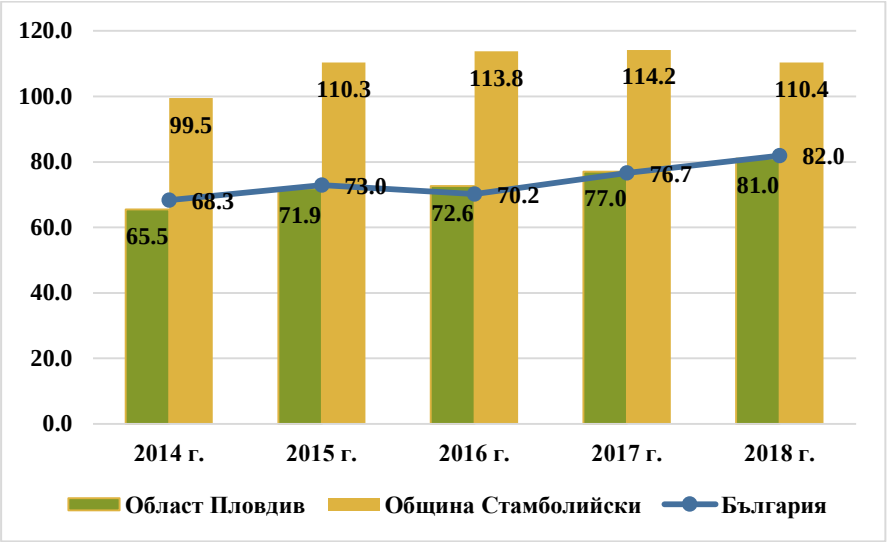

Източник: По данни на НСИ, собствени изчисления

Основните причини, за неактивност са липсата на работни места, подходящи за образователното и квалификационното равнище, липсата на квалификация, умения или трудов опит на неактивните лица и др.

През периода 2014-2019 г. са реализирани няколко инициативи за създаване на временна заетост и намаляване на безработицата, като анализът показва, че средно над 90% от подпомогнатите разкрити работни места са в следствие на програми за подпомагане в общината.

На областно ниво всяка година от НСИ се прави изследване за проследяване на ***индикаторите за бедност и социално включване***, които са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на общите индикатори е ежегодно провежданото Наблюдение на доходите и условията на живот от НСИ.

През 2019 г. линията на бедност за област Пловдив е 393,17 лв. средно месечно на лице от домакинство. При този размер на линията под прага на бедност са били 21,0% от населението на областта.

Таблица №16. Основни индикатори за бедност в област Пловдив

Основни индикатори	2015	2016	2017	2018	2019
Линия на бедност - средномесечен размер - лв.	336,0	288,4	342,3	368,8	393,2
Относителен дял на бедните - % от населението	20,9	20,4	21,9	21,9	21,0
Относителен дял на бедните преди получаването на социалните трансфери - % от населението	41,4	40,4	42,7	43,6	40,5
Относителен дял на бедните преди получаването на социалните трансфери, с включени пенсии - % от населението	26,0	24,1	27,6	31,5	31,0
Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от населението (S80/20)	5,6	6,6	6,8	5,8	6,3
Коефициент на Джини[1]	31,3	34,2	35,0	32,2	33,9

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

[1] Изчислява се на основата на данни от разпределението на лицата от домакинствата по доход и е нормиран в границите от 0 до 100.

В сравнение с предходната година размерът на линията на бедност се увеличава с 6,6%, а относителният дял на бедното население намалява с 0,9 процентни пункта.

Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните за 2019 г. показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери (обезщетения, социални и семейни помощи и добавки), равнището на бедност се повишава от 21,0 до 31,0%, или с 10,0 процентни пункта. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност нараства до 40,5%, или с 19,5 процентни пункта.

3.3. Образование

Инфраструктурата на образованието в община Стамболийски е представена от обекти на предучилищното обучение и на общото (в т.ч. и средно) образование. За образованието в общината е характерно, че то е основно с публичен характер. Към момента няма учебни институции, които се финансират от частния сектор.

В Регистъра на МОН за средните училища и за детските градини и НСИ за учебната 2019/2020 г. на територията на община Стамболийски са включени общо 8 детски градини. Статистическите данни за детските градини в общината показват, че за периода 2015-2020 г. броят на детските градини остава непроменен – 8. Промените в броя на детските градини, обхванатите в тях деца и капацитета им, настъпили в периода от 2015/2016 учебна година до 2019/2020 учебна година, са показани в таблицата:

Таблица №17. Динамика в броя и капацитета на детските заведения в община Стамболийски за периода 2016-2020 г.

Показател	2015/2016 уч. г.	2016/2017 уч. г.	2017/2018 уч. г.	2018/2019 уч. г.	2019/2020 уч. г.
Брой детски градини	8	8	8	8	8
Деца в детските градини	653	624	612	614	623
Места в детските градини	706	706	592	631	637
Места на 100 деца в детските градини	108	113	97	103	102
Педагогически персонал в детските градини	62	59	59	59	59

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Анализите и оценките на данните от горната таблица показват, че за посочения период мрежата от детски завадения се запазва без промени. В същото време, очертава се тенденция за намаляване на броя на децата, обхванати в предучилищното образование до 2017/18 уч.г., след което броят се покачва. Това до определена степен се дължи на тенденцията на намаляване на раждаемостта и по-ниския обхват на деца от ромската етническа общност.

Данните показват, че в общината не се очертава недостиг на места в детските заведения. На 100 обхванати деца са осигурени между 102 и 113 места. Само през учебната 2017/2018 г. е намален броят на децата и съответно местата в детските градини. Това дава отражение и върху показателя „брой места на 100 деца“. Пълняемостта на групите е в рамките на нормативните изисквания. При обхванати 637 деца през 2019/20 уч. г., показателят за осигуреност с места на 100 деца е 102. За тази учебна година, осигуреността в общината е по-благоприятна от средната

за областта и приблизителна на тази средно за района и страната. Единствено през 2017/2018 този показател за общината спада под 100, но тогава и броят на записаните деца е бил по-малък.

Фигура №19. Регионална съпоставка на динамиката в местата на 100 деца в детските градини за периода 2016-2020 г.

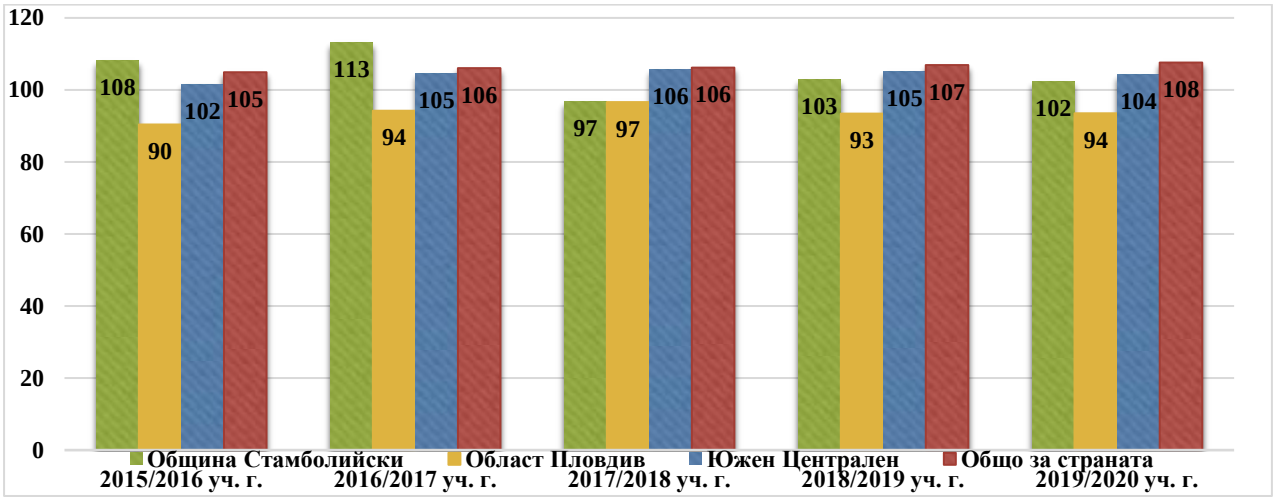

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Детските градини на територията на общината разполагат с добра материално-техническа база, осигуряваща нормален учебен процес. Като цяло може да се обобщи, че в областта на предучилищното образование се наблюдават положителни промени. Наличен е достъп до услугата във всички населени места.

Таблица №18. Териториално разположение на детските заведения в община Стамболийски през учебната 2019/2020 г.

Населено място	Детска градина
гр. Стамболийски	ДГ №2 „Звънче“
гр. Стамболийски	ДГ № 3 „Слънце“
гр. Стамболийски	ДГ № 4 „Р. Княгиня“
гр. Стамболийски	ДГ „Искра“
с. Куртово Конаре	ДГ „Детски рай“
с. Йоаким Груево	ДГ „Радост“
с. Триводици	ДГ „Изворче“
с. Ново село	ДГ „Пролет“

Източник: Общинска администрация гр. Стамболийски

Общото образование в община Стамболийски е изцяло с публичен характер. То е организирано в училища, които се финансират от общинския бюджет, чрез трансфери от републиканския бюджет (система на делегираните бюджети в образованието). Общообразователната система в общината е представена от основната и средната общообразователна степен. Мрежата от общообразователни училища в община Стамболийски също е функция на броя на децата от 7 до 14 и от 15 до 18 години. Като последица от демографското развитие, броят на учениците от 7 до 14 години (при задължително основно образование) през последните 8 години бележи намаление. Същото се отнася и за броя на учениците в средното общо образование.

На територията на общината през учебната 2019/2020 година функционират общо 7 общообразователни училища, от които едно е средно (СУ) и 6 – основни (ОУ), а именно:

- СУ „Отец Паисий“ – гр. Стамболийски;
- ОУ „Христо Ботев“ – гр. Стамболийски;

- ОУ „Христо Смирненски“ – гр. Стамболийски;
- ОУ „Христо Смирненски“ – с. Ново село;
- ОУ „Христо Ботев“ - с. Йоаким Груево;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Куртово Конаре;
- ОУ „Васил Левски“ - с. Триводици.

Териториалното разположение на мрежата от общообразователни училища в общината показва достъпност във всички населени места, като три от общообразователните училища са в общинския център, а останалите 4 - в селата на общината.

За периода 2015-2020 г. броят на общообразователните училища остава непроменен, а този на обхванатите в тях ученици варира в определени граници, като се очертава тенденция на намаляване на техния брой. Това се дължи на намаляващата раждаемост и на миграцията на семейства, в които има лица в ученическа възраст. Данните за броя на общообразователните училища и на броя на учениците и учителите в тях са представени в следващата таблица.

Таблица №19. Промени в броя на общообразователните училища и броя на учениците в община Стамболийски за периода 2016-2020 уч. г.

Показатели	2015/2016 уч. г.	2016/2017 уч. г.	2017/2018 уч. г.	2018/2019 уч. г.	2019/2020 уч. г.
Общо учебни заведения	7	7	7	7	7
Общообразователни училища	7	7	7	7	7
Учащи	1 496	1 453	1 361	1 335	1 322
Учители	114	111	109	104	105

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

През изследвания период броят на учащите и учителите бележи намаление, съответно с 12% и 8% спрямо първата година от периода.

Би могло да се обобщи, че образователната структура в община Стамболийски е оптимизирана, като се извършва поддръжка на нейната материална база. Необходимо е да се развиват следните направления:

- Мерки против отпадането на учениците от училище;
- Поддържане и допълване на материалната база на училищата;
- Обновяване и саниране на материалната база;
- Реконструкция и оборудване на наличните открити спортни площадки и покрити спортни салони;
- Оборудване на кабинети по информационни технологии и езиково обучение;
- Своевременно планиране на необходимите средства за цялостно подобряване състоянието на сградния фонд: ремонти, обновяване, енергоефективност.

3.4. Здравеопазване

Инфраструктурата на здравеопазването в община Стамболийски включва лечебни заведения за извънболнична и болнична медицинска помощ, както и на такива за дентална помощ.

Извънболничната медицинска и денталната помощ, организирани на територията на община Стамболийски, са съобразени основно с броя на населението на общината и със средната заболеваемост. Отчита се и броят на здравноосигурените лица. Извънболничната лечебна помощ се извършва от общопрактикуващи лекари и стоматолози и от лекари специалисти и стоматолози. Лечебните структури за извънболнична помощ включват основно различни

видове амбулатории за първична медицинска и дентална помощ и специализирана медицинска и дентална помощ. Същите са регистрирани като индивидуални или групови практики - съответно за извънболнична медицинска или дентална помощ.

Данните за лечебните заведения за извънболнична медицинска помощ са от Регистъра на лечебните заведения, поддържан от РЗИ - Пловдив и са към м. януари 2021 год.

Основният тип лечебни заведения са амбулатории за първична лечебна и дентална помощ, които са диференцират на:

- индивидуална практика за първична медицинска помощ (ИППМП) - общо 14 бр., от които 2 практики са със седалище в гр. Пловдив;
- индивидуални практики за специализирана медицинска помощ (ГППМП) - 1 бр., разкрита в гр. Стамболийски;
- индивидуална практика за първична дентална помощ (ИППДП) - общо 26 бр.;
- групова практика за първична дентална помощ (ГППДП) - 2 бр.

Териториалното разположение на различните видове амбулатории за медицинска и за дентална доболнична помощ показва, че в основната си част те са разположени в общинския център. Това се обяснява с факта, че тук е локализирано над 50% от населението на общината, както и с по-добре развитите обслужващи функции на гр. Стамболийски.

Към системата на извънболничната лечебна помощ в община Стамболийски са включени 14 Амбулатории за индивидуални практики за първична медицинска помощ (АИППМП), от които 9 в гр. Стамболийски и 6 в селата на общината. Част от ИППМП, в които са обхванати здравноосигурени пациенти от с. Йоаким Груево, се обслужват от общопрактикуващи лекари в гр. Пловдив. На територията на общината няма регистрирани групови практики за първична медицинска помощ.

Аналогична е и териториалната организация на първичната дентална (стоматологична) помощ. От общия брой дентални практики само две са групови (по една в гр. Стамболийски и в с. Йоаким Груево), а останалите са индивидуални. Преобладаващата част от амбулаториите за дентална помощ са в гр. Стамболийски. Амбулатории за дентална помощ има във всички села на общината.

В гр. Стамболийски е разкрита една Амбулатория за индивидуална специализирана медицинска помощ, която е за оториноларингологична (УНГБ) помощ.

В сферата на специализираната стоматологична помощ също в гр. Стамболийски функционира Амбулатория за индивидуална практика за специализирана помощ по лицево-челюстна хирургия.

В общинския център - гр. Стамболийски е разкрит и един медицински център - „Медицински център - I Стамболийски“ ЕООД. Същият е наследник на бившата поликлиника в града. В Центъра работят лекари - специалисти по Кардиология, Ендокринология, Неврология, Акушеро-гинекология, Детски, Кожно-венерически, Ушно-носно-гърлени и Очни болести, Хирургия, Ортопедия и травматология, Урология и Психиатрия.

Към доболничната лечебна помощ се включват и самостоятелните медико-диагностични и медико-технически лаборатории. В гр. Стамболийски е разкрита 1 медико-техническа лаборатория.

На територията на общината функционира и една Специализирана болница за долекуване и продължително лечение - „СБДПЛ Стамболийски“ ЕООД. Тя е създадена чрез трансформиране на бившата общинска болница в гр. Стамболийски. Капацитетът на СБДПЛ е 45 легла. Специализирана е за долекуване и продължително лечение в следните направления: „Диабетна полиневропатия“; „Физикална терапия и рехабилитация на болести на централна нервна система“; „Физикална терапия и рехабилитация след инфаркт на миокарда“; „Физикална терапия и рехабилитация след сърдечни операции“; „Физикална терапия и рехабилитация при детска церебрална парализа“; „Физикална терапия и рехабилитация на болести на периферна нервна система“ и „Физикална терапия и рехабилитация на болести на опорно-двигателния апарат“.

„СБДПЛ Стамболийски“ ЕООД е втората подобна специализирана болница на територията на област Пловдив. В този смисъл тя е с надобщински функции и в нея се лекуват пациенти, изписани от многопрофилните болници за активно лечение от съседните общини.

Кадровото осигуряване с медицински специалисти включва броя на лекарите, стоматолозите и медицинските специалисти по здравни грижи в извънболничната и болничната лечебна дейност. В анализирания период се наблюдава определена динамика, изразяваща се в намаляване броя на лекарите и на медицинските специалисти основно в болничната помощ.

Към 2018 г. населението от общината се обслужва от 22 бр. лекари, в т.ч. 13 бр. общопрактикуващи лекари и 12 бр. лекари по дентална медицина. Отделно в общината работят и 40 бр. медицински специалисти по здравни грижи.

Спешната медицинска помощ за населението се реализира от филиала на ЦСМП - Пловдив в гр. Стамболийски. Филиалът на ЦСМП е с надобщински функции - обслужва населението от 14 селища не само от общината, а и от общини Перущица, Кричим и няколко села от община Родопи. На смяна е осигурен по 1 лекарски екип.

Към системата на здравеопазването са и детските ясли. На територията на гр. Стамболийски функционират 6 детски ясли с общо 113 деца за 2019 г., което е и най-високата стойност от 2015 г. насам. Обхватът на децата в детски ясли в %[2] е представен в съпоставка графично:

Таблица №20. Обхват на децата в детски ясли в %

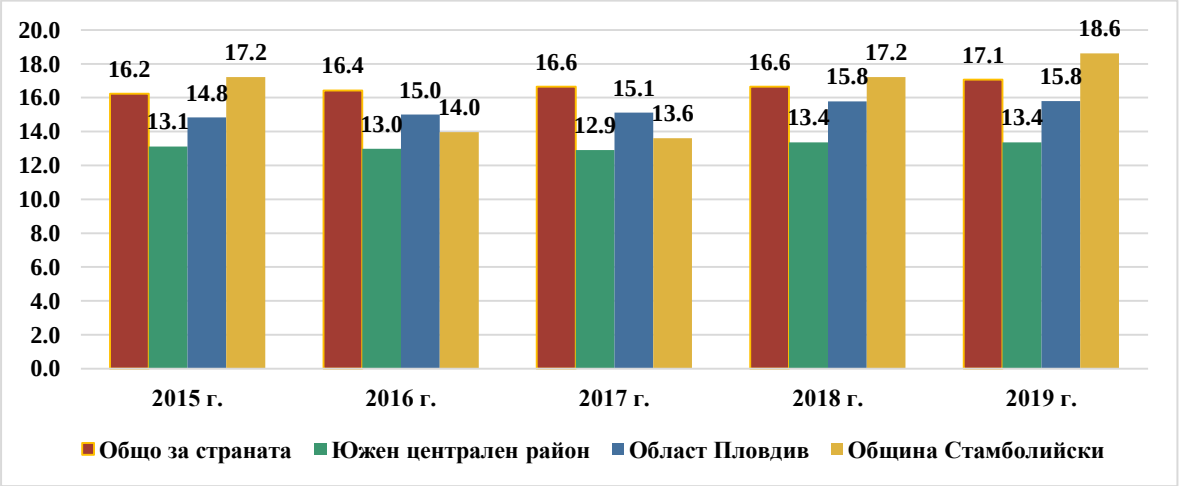

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

[2] Показателят се изчислява като отношение на децата, посещаващи самостоятелни детски ясли и яслени групи към ДГ, на 100 деца от населението на възраст до 3 години.

Данните показват, че на територията на общината сравнително висок % от децата посещават детски ясли, като този показател е по-висок от средния за областта, района и страната.

3.5. Социални услуги

Организацията и управлението на социалните дейности на територията на община Стамболийски е функция от броя на лицата с определена степен на увреждания, изискващи съответната подкрепа. Такива са лицата с различни степени на физически и ментални увреждания. За тяхното финансиране държавата делегира на местната власт съответните функции и финансови ресурси, насочени към социалното им подпомагане. Целевите групи, нуждаещи се от подпомагане, включват групи от населението, които са в неравностойно положение - самотни възрастни хора, възрастни и деца с увреждания, деца и семейства в риск, деца жертва на насилие и др. За тази цел сериозно внимание се обръща на възможностите за развитие на редица социални услуги, насочени към специфичните потребности на социално уязвимите лица и групи лица. В съответствие с приетата държавна политика, все по-голямо внимание се отделя на възможността за предоставяне на социални услуги на нуждаещите се в тяхната обичайна среда, за сметка на услугите в специализираните социални институции.

По данни на Общинска дирекция „Социално подпомагане“, общият брой на регистрираните лица с различни видове увреждания е 2005. Разпределението на лицата с увреждания, които се нуждаят от социално обгрижване към 2020 г. (по вида на увреждането) са както следва:

- Брой лица с увреждания с намалена работоспособност от 50 % до 70,99 % - 693 бр.;
- Брой лица с увреждания с намалена работоспособност от 71% до 90% - 801 бр.;
- Брой лица с увреждания с намалена работоспособност над 90% - 288 бр.;
- Брой лица с увреждания с намалена работоспособност над 90% с чужда помощ – 223 бр.

Прави впечатление големият брой жители на община Стамболийски с увреждания и трайно намалена работоспособност. Общият брой на лицата със степен на увреждане над 50% надхвърля 1600 души, което представлява около 9% от възрастното население на общината.

На територията на общината няма действащи специализирани институции за социални услуги.

Развитието на социалните услуги в общността е резултат от трансформацията на социалния модел, водещ до деинституциализация на социалните услуги. Свързан е с разкриване на услуги, предлагани в обичайна среда и услуги от т.нар. „резидентен“ тип.

Социалните дейности, разкрити на територията на община Стамболийски, които са общинска отговорност, са три:

- Личен асистент за предоставяне на услуга в общността, изразяваща се в осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си - 124 ползващи лица;
- Домашен помощник за 5 ползващи лица;
- Към социалните дейности, финансирани от общината, са и клубовете на пенсионера. Те са 3 броя.

От делегираните от държавата социални услуги в обичайна среда в община Стамболийски към 2020 г. е представена само една социална дейност:

- Център за настаняване от семеен тип - капацитет 14 места. Тази социална услуга е насочена към деца и лица, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняването са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство,

настаняване при близки или приемни родители. Същата е финансирана по проект „Детство за всички“, реализиран през 2014 г.

Съобразно утвърдената Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в периода 2016-2020 г. „Социални услуги и благосъстояние на жителите на община Стамболийски“ са предвидени за разкриване и редица други социални дейности от резидентен тип.

По Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане - Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в община Стамболийски на 170 лица се осигурява топъл обяд в 6 пункта в гр. Стамболийски и селата Ново село, Триводици, Йоаким Груево и Куртово Конаре.

Значителен брой проекти, финансирани от европейски средства[3] през периода 2014-2020 г., са изпълнени в социалната сфера и предоставянето на социални услуги в общността:

- „Независим живот за гражданите на Стамболийски“. Чрез дейностите по проекта се подобрява достъпа не само до основни социални, но и до здравни и психологически услуги в община Стамболийски и се постига независимост и социална интеграция на хората с увреждания и възрастните хора. Чрез предоставяне на интегрирани социални и здравни услуги се гарантира по-добро качество на живот, независимост и достойнство на потребителите;
- „Предоставяне на топъл обяд на територията на община Стамболийски“;
- „Предоставяне на топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 на територията на община Стамболийски“;
- „Патронажна грижа в община Стамболийски“. Проектът е насочен към подобряване на качеството на живот и възможностите за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора, чрез осигуряване на мрежа от услуги в домашна среда и изграждане на подходящ (материален и кадрови) капацитет за предоставянето им;
- „Подкрепа за деинституционализацията на грижите за децата в община Стамболийски“;
- „Създаване на социално предприятие в структурата на Община Стамболийски“. Проектът е фокусиран върху мерки за улесняване на достъпа до заетост в сферата на социалната и солидарната икономика чрез създаване на Социално предприятие, което предлага персонални услуги за населението в две направления: почасова грижа за деца в отремонтиран и оборудван детски център и предлагането на услуги по общ ремонт, поддръжка и помощ за гражданите на община Стамболийски. Целевата група включва 32 души от уязвимите групи на лицата в неравностойно положение на пазара на труда, съгласно нивото и структурата на безработица в общината;
- „Транснационално сътрудничество и трансфер на иновации за институционален капацитет в сектор социално включване“ в партньорство с Община Вияфранка де лос Баррос, Испания - усилията са насочени към създаването на условия за подобряване процеса на моделиране на социални политики/услуги чрез адаптиране и въвеждане на иновативна практика за комуникация и сътрудничество с основните групи заинтересовани страни и участници в този процес. Иновативната практика представлява създаване и функциониране на Граждански комитет за местно планиране на политиките и услугите в сферата на социално включване на лица в риск. В него на доброволен принцип членуват заинтересовани граждани и общински служители, които съвместно и координирано ще

[3] *Източник: Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 г.*

създават нови решения за лица в риск от социално изключване, в т.ч. с проблемно поведение; на лица отпаднали от социалния живот и такива с увреждания.

Основният проблем от това периодично финансиране на социалните услуги е, че те не се предоставят без проекти, поради липса на общински средства за поддържането им, а необходимостта от тях е постоянна и се увеличава с оглед на застаряващото население в общината.

3.6. Култура

Основна роля за съхранението и популяризирането на нематериалните и духовните ценности в общината са читалищата и религиозните храмове.

Културните дейности в общината се осъществяват на територията на 5-те читалища. Те формират културната инфраструктура в община Стамболийски. Функциониращите читалища в общината са включени в Регистъра на читалищата в Р. България, а именно:

- Народно читалище (НЧ) „Никола Вапцаров 1924“ - гр. Стамболийски;
- НЧ „Просвета 1927“, с. Йоаким Груево;
- НЧ „Любен Каравелов 1897“ - с. Куртово Конаре;
- НЧ „Св. Св. Кирил и Методий“ - с. Ново село;
- НЧ „Иван Царев 1906“ - с. Триводици.

Най-старо е НЧ „Любен Каравелов 1897 г.“ в с. Куртово Конаре, а най-младо - НЧ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Ново село. Останалите читалища са учредени през 20-те и 30-те години на миналия век.

Основните дейности, осъществявани от читалищата в общината, са библиотечната и различни форми на любителското творчество (художествената самодейност). С най-богата дейност по любителско творчество е Народно читалище „Никола Вапцаров 1924 г.“ гр. Стамболийски - организирани са певчески и танцови групи, школи и клубове по различни интереси и др. Библиотечният фонд наброява около 26 000 библиотечни единици.

В останалите читалища любителското творчество основно е свързано с фолклора (женски и мъжки певчески групи) и танцовото изкуство, вкл. и детски състави за класически и модерен балет, различни видове школи и кръжоци.

Читалищата в общината са основните участници в реализацията на общинския културен календар.

Материалната база на читалищата в общината, с малки изключения, не е в много добро състояние. Всички читалища разполагат със самостоятелни сгради, нуждаещи се от поддръжка.

3.7. Спорт

На територията на община Стамболийски са регистрирани и осъществяват дейност няколко спортни клуба (СК), в сферата на следните видове спорт - футбол, баскетбол, борба, тенис на маса, източни бойни изкуства. В гр. Стамболийски регистрираните спортни клубове са: Футболен клуб „Тракия“, СК „Тракиец“ (тае-куондо), СК „Тракия“ (баскетбол), СК „Тракия 93“ (борба), СК „Стамболийски“ (тенис на маса), СК „Тракия“ (тенис на маса). Спортните клубове в селата на общината са основно в сферата на футбола. Те участват активно в спортни прояви, включени в общинския спортен календар.

Инфраструктурата на спорта в общината включва няколко спортни обекта, а именно:

- градски стадион (с трибуни и съблекални) - гр. Стамболийски, с терен от 26 дка;
- спортна зала „Тракия“ в гр. Стамболийски, разположена на площ 1125 м^2, от които 575 м^2 застроена площ;
- спортна зала в гр. Стамболийски - баскетбол и борба със застроена площ 550 м^2;
- стадиони в селата на общината, които на практика са само затревени футболни игрища, без трибуни и съблекални;
- мотополигон в землището на с. Йоаким Груево, който включва очертано мототрасе.

4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

4.1. Транспортна мрежа и достъпност

Пътната мрежа на община Стамболийски е формирана от пътища от републиканската пътна мрежа и от общинската пътна мрежа.

Северно от общината преминават:

- автомагистрала „Тракия“ (Е-80) или по новата класификация ЕТК-10 (разстояние до града 5 км) и
- първокласният път I-8 (Граница Сърбия - Калотина - Драгоман - ок.п. София - о.п. Ихтиман - Костенец - Белово - Пазарджик - Пловдив - Поповица - о.п. Хасково - Харманли - Любимец - Свиленград - Капитан Андреево - граница Турция). Този път е със стратегическо значение (I-първокластния път София – Пловдив) и е в близост до границите на общината в северна посока. Той осигурява връзката с община Пазарджик, община Родопи и община Пловдив и представлява Транспортната агломерационна ос на Пловдивския агломерационен ареал.

Републиканските пътища, преминаващи през територията на общината, са два:

- третокласен път 111-375 (Пазарджик - Пещера) - Бяга - Исперихово - Йоаким Груево - Пловдив. Той преминава през общината от км 15+420 до км 26+270 - общо 10,835 км. На него е устроен допълнителен преброителен пункт на км. 30+995 км. за който има изведена транспортна статистика, въпреки че тя не е показателна за общината;
- третокласен път 111-866 Смолян - Стойките - Широка лъка - Михалково - Кричим - Стамболийски - (Пазарджик-Пловдив). Той преминава през общината от км. 108+715 до км. 120+690 - общо 11,975 км. На този третокласен път е устроен също допълнителен преброителен пункт на км. 120+280, за който има изведена транспортна статистика, въпреки че тя не е показателна за общината.

Общата дължина на републиканската пътна мрежа в общината е 22,810 км.

Общински пътища са:

- път PDV1320 /Ш-375/ Ново село - Триводици /PDV1325/;
- път PDV1321 /Ш-375/ Ново село - жп гара Куртово Конаре - Куртово Конаре /III-866/;
- път PDV1322 /Ш-375/ Йоаким Груево - граница община - Брестовица;
- път PDV1323 /Ш-866/ гр. Стамболийски - Йоаким Груево - граница община - Перущица;
- път PDV1324 /Ш-866/ Куртово Конаре - резиденция Кричим;
- път PDV1325 /Ш-866/ Стамболийски - Триводици - граница община - Пазарджик /I-8/.

Общата дължина на пътната мрежа на територията на общината възлиза на около 43 км, в т.ч. около 23 км републикански пътища.

Карта №2. Пътна мрежа в община Стамболийски

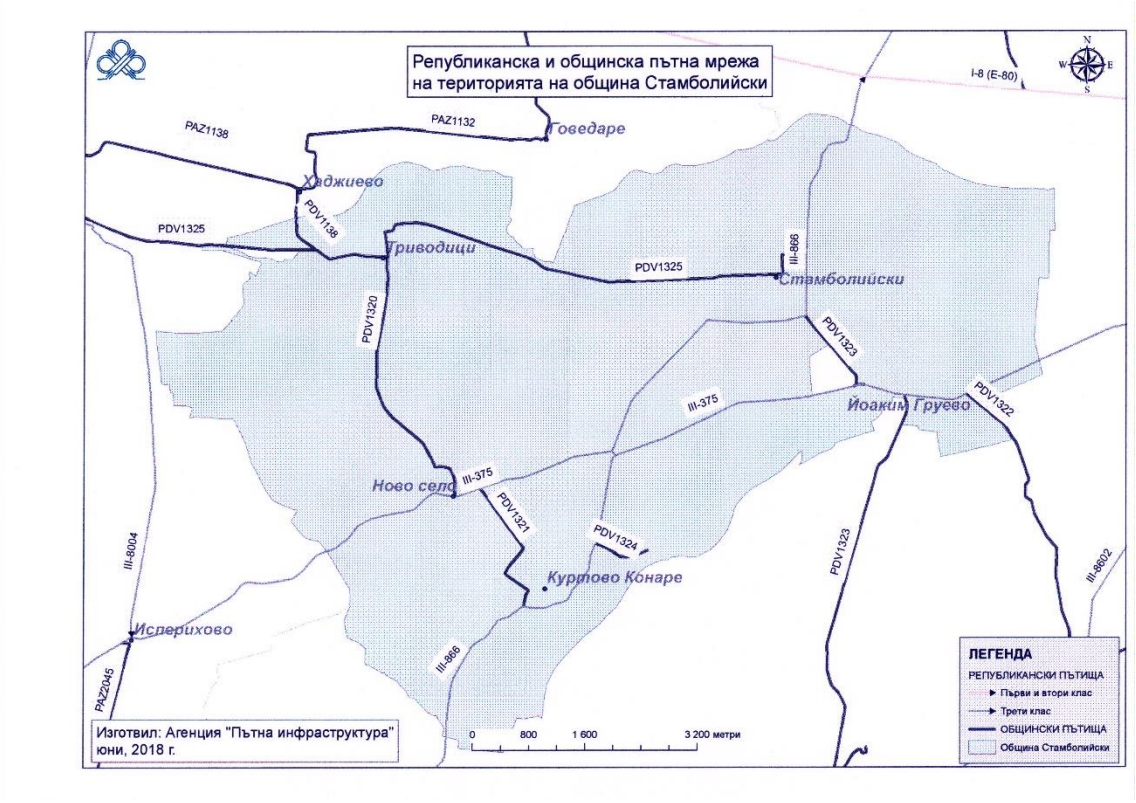

Източник: АПИ

Трябва да се отбележи, че в близост до общината преминава и още един републикански път, който води номерацията си от съседната община Пазарджик PAZ 1138, но отчасти обслужва община Стамболийски.

Останалите пътища са IV и V клас и съставляват общинската пътна мрежа.

Републиканската пътна мрежа в община Стамболийски е с добри технически параметри и в добро експлоатационно състояние.

Общинските пътища също са с добри технически параметри, състоянието на настилките (асфалт и паваж) са в добро експлоатационно състояние.

В транспортно отношение, единството във функционирането на селищната мрежа се осигурява от пътищата от РПМ III-375 (Пещера - Пловдив) и III-866 (Смолян - Девин - Кричим - Стамболийски), както и от шестте общински пътя с обща дължина в границите на общината ок. 43 км.

Съществуващата жп инфраструктура в границите на общината дава възможност за транспортна връзка между гр. Стамболийски и с. Куртово Конаре.

През територията на община Стамболийски преминава железопътна линия №1, категория „железопътна магистрала“: Калотина-запад (държавна граница с Република Сърбия) - София - Пловдив - Димитровград - Свиленград (държавни граници с Република Гърция и Република Турция) (съгласно Приложение №4 към чл.11, ал.1 от Наредбата за 198 категоризация на железопътни линии в България от 20.12.2001 г.). Жп линията е двойна, електрифицирана. Извършена е реконструкция и модернизация на жп линията в участъка Септември - Пловдив. Гарата изпълнява пътнически и товарни функции.

През територията на общината преминава и второстепенната жп линия №18 Стамболийски - Пещера.

Въпреки разширяващото се ползване на вело-транспорта в ежедневните трудови и културно-битови пътувания, няма изградена велоалейна мрежа между населените места.

В момента община Стамболийски има съвсем нова общинска и градска транспортни схеми.

Автобусният транспорт (преминаващ през община Стамболийски) се осъществява по областната транспортна схема на област Пловдив - автобусните линии Пловдив - Стамболийски, Пловдив - Кричим, Пловдив - Цалапица (през Стамболийски), Перущица - Стамболийски и Стамболийски - Цалапица.

Селата Триводици, Ново село и Куртово Конаре са включени в Общинската транспортна схема за обслужване с обществен транспорт. Пътуването между тези населени места и общинския център освен с обществените автобуси, става и с автомобили, и с велосипеди.

4.2. Водоснабдителна и канализационна мрежи

Водоснабдяването се извършва от собствени източници, изключително помпени станции. Водоснабдителната мрежа е стара, с азбестоциментови тръби и често аварира. Водоснабдеността на населените места е около 97%. Водоснабдителната мрежа за селищната агломерация е изградена от азбестоциментови тръби и се захранва от собствени водоизточници – помпени станции за питейни води. Общо е изградена 45 км вътрешна водопроводна мрежа с 5750 отклонения. Външният водопровод е 5 км. Регистрирани са загуби на питейна вода по мрежите около 57%. По данни на кметствата, в с. Куртово Конаре има 1220 бр. сондажи за подпочвени води, в с. Ново село – 560 бр., в с. Йоаким Груево – 400 бр. и в с. Триводици – 310 бр. От тях се черпят около 98 000 куб.м./годишно за поливни нужди в дворовете на къщите. Минерални водоизточници в района на общината няма.

През 2015 г. е открита пречиствателната станция за отпадни води (ПСОВ) на града, построена за 2,5 години. Съоръжението е изградено по проект „Канализация и ПСОВ на община Стамболийски“, финансиран от ОПОС 2007-2013 и е изпълнено на стойност 29 милиона лева. Главна цел на проекта е подобряване състоянието и развитие на екологичната инфраструктура в гр. Стамболийски чрез доизграждане на около 30 км. канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) с капацитет 22 577 екв. ж. На първия етап до нея ще постъпват и ще се пречистват водите от гр. Стамболийски и с. Йоаким Груево с възможност на втория етап да бъдат включени и други населени места от общината. Степента на изграденост на канализационната система на гр. Стамболийски е 100%, а на с. Йоаким Груево - 99%.

На територията на с. Ново село и с. Триводици няма изградена канализационна мрежа. Село Куртово Конаре има изградена мрежа със степен на изграденост около 7%.

4.3. Напоителни системи

Хидромелиоративните съоръжения и обекти на територията на общината се стопанисват от „Напоителни системи“ ЕАД - клон Марица.

През територията на общината са разположени и преминават следните хидромелиоративни съоръжения:

- водохващане „Баш бент“;

- канал ГНК В-V „Новоселски“;
- канал ГНК „Връзката“;
- канал ГНК В-IV;
- канал „Успореден“.

Освен гореописаните съоръжения, „Напоителни системи“ ЕАД - клон Марица стопанисва и следните обекти: Брестовишко дере, корекциите и дигите на реките Марица, Въча и Стара река.

По данни от „Напоителни системи“ ЕАД - клон Марица хидромелиоративните съоръжения са в добро техническо състояние, но някои от съоръженията имат нужда от почистване.

4.4. Енергийна мрежа в т.ч. енергийна ефективност и ВЕИ

Електроснабдяването на община Стамболийски се осъществява от общата електроенергийна система на страната. Това се осъществява посредством подстанция „Нови Кричим“ 110/20kV, разположена в гр. Стамболийски.

Подстанция „Нови Кричим“ се захранва на страна 110kV от ВЛ - „Огняново“ - 110kV и ВЛ - „Кадиево“ 110kV. Чрез тези две въздушни линии (ВЛ) се осъществява основното и резервно ел. захранване на подстанцията.

Успоредно в общ коридор на цитираните по-горе ВЛ 110kV през общината минават още две въздушни линии ВЛ „Първенец“ - 220kV и ВЛ „Родопи“ 400kV.

ВЛ - 110kV, 220kV и 400kV са собственост на „Електроенергиен системен оператор ЕСО“ - ЕАД София. Също така и подстанция „Нови Кричим“ е собственост на „ЕСО“ ЕАД София.

Към настоящия момент не се предвижда разширение на подстанция „Нови Кричим“, тъй като тази подстанция осигурява необходимата ел. мощност за общината.

На територията на общината в регулацията на град Стамболийски има изградена фотоволтаична централа (ФВЦ) с обща инсталирана ел. мощност P=4,5MW и топлоелектрическа централа (ТЕЦ) на гориво газ и биомаса с обща инсталирана ел. мощност P=17,2MW. Град Стамболийски се електрозахранва освен от посочените по-горе източници на ел. енергия ФВЦ, ТЕЦ и чрез въздушни и кабелни изводи средно напрежение СрН от подстанция „Нови Кричим“.

Електрозахранването на селата Йоаким Груево, Куртово Конаре, Ново село и Триводици се осъществява чрез въздушни линии СрН изхождащи от подстанция „Нови Кричим“. Трасетата на тези въздушни ел. проводи 20kV са показани на специализирана схема към ОУПО.

Питейното водоснабдяване в общината се осъществява чрез сондажни кладенци и тяхното ел. захранване се осъществява от въздушни ел. проводи 20kV и съответно трафопостове 20/0,4kV.

Всички въздушни и кабелни линии СрН, които изхождат от подстанция „Нови Кричим“, са собственост на „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД.

4.5. Газоснабдяване

Община Стамболийски е част от газоснабдителен регион „Тракия“. Разпространението на природен газ се осъществява от „Ситигаз България“ ЕАД.

На територията на община Стамболийски се реализира проект за газификация, като са изградени захранващи газопроводи за гр. Стамболийски и с. Куртово Конаре, както и голяма част от газоснабдителната мрежа в града. Изграден е разпределителният газопровод в северната част на града, предстои изграждане на такъв и в южната му част.

Всички общински обекти в северната част се отоплявят с газ. В южната част са предвидени отклонения за всички обществени сгради.

4.6. Телекомуникационна инфраструктура

Телекомуникационната инфраструктура е най-динамично променящата се през последните години. В област Пловдив за 2019 г. достъпът на домакинствата до интернет е 70,5%, а лицата, регулярно използващи интернет са 80,7%.

Община Стамболийски попада в сива зона за Широколентов достъп до Интернет чрез публикувани данни в „Социално-икономически анализ на районите в Република България, Трети етап. Част 2. Приложения“. Наблюдават се сериозни териториални дисбаланси в широколентовия достъп до интернет. В област Пловдив, където от общ брой (18), една община попада в бяла зона и половината от тях са в сива зона.

4.7. Градска среда (улично осветление, зелени площи, дребномащабна инфраструктура)

Улично осветление

Уличното осветление е едно от значимите по обем разходни пера в бюджета на общината. Качественото улично осветление е едно от условията за създаване на добри условия за живот в населените места и предпоставка за опазване живота и здравето на жителите им и личното и обществено имуществото. От друга страна използването на ниско ефективни системи за осветление, неправилното разпределение на осветителните тела или преоразмеряването при проектиране водят до излишен разход на енергия и излишно натоварване на общинския бюджет. Добра алтернатива са LED осветителните тела с фотосоларни панели и акумулатори, с които се реализират съществени енергийни икономии. Поради високата цена на тези съоръжения е необходимо да се търсят програми с грантово финансиране или ЕСКО договори.

Зелени площи

Обществените озеленени площи в границите на гр. Стамболийски са представени от два общоградски парка и система от неравномерно разпределени малки микрорайонни градини и сквернове, както и улично озеленяване, осигуряващи ежедневния отдих на населението. Двата основни общоградски парка са:

- централната градска градина, която е разположена в централната градска част и обхваща пространството между читалището и жп гарата;
- паркът, който е разположен в северозападната периферия на града около спортната зала и стадиона.

Тези паркове предоставят на гражданите и гостите на Стамболийски добри възможности за разходка и отдих в приятна атмосфера.

Друга добра даденост в зелената система на града е уличното озеленяване. Повечето тротоари са с голяма ширина и по много от тях е изградена и сравнително добре поддържана „зелена ивица“ с декоративна дървесна, храстова и цветна растителност.

В рамките на града няма озеленени площи, обявени за културни ценности и паметници на градинско-парковото изкуство.

5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

Територията на община Стамболийски попада в обхвата на РИОСВ-Пловдив. Във връзка със състоянието на околната среда в общината синтезирана информация от последните публикувани доклади за околната среда по компоненти през 2018 и 2019 г. е представена по-долу (*Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2019 г. на РИОСВ-Пловдив*).

5.1. Качество на атмосферния въздух

На територията на община Стамболийски няма измервателни пунктове за състоянието на атмосферния въздух.

Битовото отопление, транспорта и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура води до продължаващо превишение на броя на превишенията в годишен аспект на нивата на ФПЧ$_{10}$.

На територията на общината попадат обекти с неподвижни източници на емисии в атмосферния въздух с утвърдени планове за собствен мониторинг – 10 броя.

Обект, който попада в обхвата на Директива 2010/75/Европейския парламент и Съвета относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) е „Монди Стамболийски“ ЕАД. Дружеството е с издадено комплексно разрешително и подлежи на прецизен контрол от страна на РИОСВ - Пловдив по спазване на условията. След предприети и реализирани мерки по намаляване на емисиите на прах и серен диоксид е преустановено замърсяването на атмосферния въздух от обекта. Остава нерешен проблема с разпространението на неприятни миризми извън границите на обекта. Обект „Кариера за добив на мраморизиран варовик“, с концесионер „Персенк Ивест“ ЕООД е възобновил добивните дейности. Не са констатирани нарушения на екологичното законодателство.

Обектите в общината са предимно от сферата на хранително-вкусовата промишленост, обслужващи дейности и оранжерии.

От представени резултати от проведени собствени периодични измервания: на „Фул макс“ ЕООД, оператор на обект в с. Триводици е наложена текуща санкция за наднормени концентрации по въглероден оксид и прах. Санкцията е действаща и към момента; на „Джи Ен Си“ ООД, оператор на оранжериен комплекс в с. Йоаким Груево, е наложена текуща санкция за изпускане на отпадъчни газове от ИУ към котел тип „Бруна“ с концентрации на прах над НДЕ. Текущата санкция не е отменена.

Не е окончателно решен проблема с миризмите от производствената площадка на „Монди Стамболийски“ ЕООД – гр. Стамболийски, въпреки изградена инсталацията за улавяне на лошо миришещите газове и отвеждането им за изгаряне в содорегенерационен котлоагрегат (СРКА). Сигналите за неприятни миризми продължават, но броят им е силно намалял.

5.2. Качество на водите

На територията на Пловдивска област през 2019 г. са определени 28 пункта за оперативен мониторинг – 21 на реки и 7 на язовири. В тези пунктове се извършва мониторинг по физико-химични елементи за качество за определяне на екологично и химично състояние на повърхностните води, като на територията на общината е пункт за р. Марица в гр. Стамболийски.

На територията на общината е изградена и работи пречиствателна станция в град Стамболийски. Извършени са 2 планирани проверки. Установено е, че от дъждопреливник,

намиращ се на около 500 м. преди ГПСОВ Стамболийски, изтича отпадъчна вода в сухо време. Дадено е предписание за предприемане на действия, с цел преустановяване на замърсяването на река Марица. През текущата година предстои проследяване на даденото предписание.
По-голям обект, източник на отпадъчни производствени води, който има изградена ПСОВ и пречиствателно съоръжение по поречието на р. Марица в Община Стамболийски, е „Монди Стамболийски“ ЕАД гр. Стамболийски – има изградена и действаща пречиствателна станция за биологично пречистване на производствени и битови отпадъчни води. Станцията е въведена в експлоатация през 1972 год. с капацитет 856 л/сек. Пречистените отпадъчни води се заустват в р. Марица - трета категория водоприемник. Дружеството притежава Комплексно разрешително, като спазва поставените в него условия по отношение на отпадъчните води. Не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения.

Стопанските субекти, от дейността на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води (съгласно Приложение 4 към чл. 35, ал. 2 на Наредба 2 за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване) на територията на община Стамболийски са месопреработвателно предприятие на „НВ МЕС Комерс“, предприятие за производство на плодове и зеленчуци на „Грийн Дот“ ЕООД в с. Ново село и консервно предприятие на „Йока“ ЕООД в село Куртово Конаре.

От определените в Програмата от мерки на утвърден в края на 2016 г. от Министерски съвет План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Източнобеломорски район 2016-2021 г. за територията на РИОСВ Пловдив през 2019 г. в БДИБР е постъпила информация за стартиране на следните мерки: Възстановяване на проектния профил на части от разрушени десни и/или леви андигирани участъци, чрез изграждане на надлъжни и напречни укрепителни съоръжения, брегоукрепителни съоръжения от ломен камък и земни маси по откоси, възстановяване на берми и заливаеми тераси, осигуряване на хидравличната проводимост посредством почистване от дървесна и храстовидна растителност. Ремонтно-възстановителните дейности ще се извършват посредством багер, булдозер и друга строителна механизация, с цел осигуряване нормалната експлоатация и поддръжка на р. Марица и предотвратяване на бреговата ерозия и пълното разрушаване на части от десни и/или леви андигирани участъци на р. Марица от км 123 + 076 до км 175 + 800, находящи се в землищата на с. Караджалово, гр. Първомай, с. Виница, с. Милево, с. Поповица, с. Селци, с. Чешнегирово, гр. Пловдив, гр. Стамболийски, с. Триводици, с. Добри дол, с. Градина, с. Милево, с. Белозем, с. Чалъкови, с. Маноле и с. Рогош към Община Първомай, Садово, Пловдив, Стамболийски, Раковски и Марица“, с възложител „Напоителни системи“ ЕАД - клон Марица.

5.3. Качество на почвите

На територията на община Стамболийски не съществуват пунктове за оценка качеството на почвите. Общото състояние на почвите в района е добро. Няма установено замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители и препарати за растителна защита, с тежки метали и металоиди. Риск съществува от наземното и въздушно наторяване с торове от земеделските производители.

5.4. Управление на отпадъците

На територията на общината 100% от населението е обхванато в регионална система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

В експлоатация е регионално депо за неопасни отпадъци за общините Пловдив, Марица, Родопи, Стамболийски, Съединение, Раковски, Кричим, Перущица, в землището на с. Цалапица, общ. Родопи, което е в сила от 02.01.2009 г. Депото отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство.

Таблица №21. Данни за битовите отпадъци в община Стамболийски

Показател	Мерна единица	2015	2016	2017	2018
Образувани битови отпадъци	тон	6747,017	6574,065	7892,424	7870,461
Предадени за депонирани битови отпадъци	тон	6685,826	6541,007	7783,577	0,000
Предадени за предварително третиране битови отпадъци	тон	57,091	30,058	59,790	7869,461
Предадени за рециклиране битови отпадъци	тон	4,100	3,000	49,057	1,000
Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране	%	100,0	100,0	100,0	100,0

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните показват, че за периода 2015-2018 г. количествата на образуваните отпадъци са с тенденция на увеличение, което се обяснява от икономическото развитие на общината. Над 99% от отпадъците за 2018 г. попадат за предварително третиране.

Община Стамболийски има въведена система за събиране на отпадъци от опаковки, обслужвана от „Екопак България“ АД, която обслужва 100% от населението на общината чрез 55 точки по 3 бр. контейнери.

Община Стамболийски и Община Съединение изграждат съвместно компостираща инсталация, разположена в местност „Шойкова могила“, с. Неделево, община Съединение. Тя се изгражда в изпълнение на проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, генерирани от община Съединение и община Стамболийски на територията на община Съединение“, финансиран от ОПОС 2014-2020 г. Инсталацията е проектирана с капацитет 6170 т/г.

Все още има наличие на нерегламентирани замърсявания с отпадъци.

Наблюдава се тенденция на безконтролно изхвърляне на строителни отпадъци от страна на строителните фирми в земеделски земи по данни на РИОСВ-Пловдив.

5.5. Шумово замърсяване

Основните източници на шум са свързани с вътрешно селищния автомобилен и жп транспорт, както и различните дейности на населението с промишлен характер, работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони.

5.6. Защитени територии и защитени зони

Защитени територии

Съгласно класификацията на защитените територии (Закон за защитените територии, 1998 г.) на територията на община Стамболийски попада една защитена местност.

За защитени местности (ЗМ) се обявяват територии с характерни или забележителни ландшафти, включително такива, които са резултат на хармонично съжителство на човека и

природата, местообитания на застрашени, редки или уязвими растителни и животински видове и съобщества. Управляват се с цел запазването на компонентите на ландшафта, опазването, поддържането или възстановяването на условия в местообитанията, отговарящи на екологичните изисквания на видовете и съобществата - обект на защита, предоставянето на възможности за научни изследвания, образователна дейност, екологичен мониторинг, туризъм и за духовно обогатяване. В защитените местности се забраняват дейности, противоречащи на изискванията за опазването им.

На територията на община Стамболийски със Заповед № РД-575 от 01.11.2000 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 99/2000 г.) е обявена защитена местност „Кричим“ (код в регистъра на ЗТ: 140) с площ от 173,47 ха, разположена в землището на с. Куртово Конаре. Целта на обявяване е опазване на местообитанията и популациите на защитени видове растения и животни, в т.ч. ветрушка, обикновен мишелов, ястреб, малък корморан, бял щъркел, черен щъркел, голяма бяла чапла, сива чапла, представители на разред пойни птици, сови, кълвачи, прилепи, невестулка, видра, обикновена блатна костенурка, шипоопашата костенурка, шипобедрена костенурка, кръстава жаба, жаба дървесница, малък тритон, както и съхраняване на уникална лонгозна гора и забележителен ландшафт. Със заповед № РД-763 от 13.11.2009 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 4/2010 г.) площта на ЗМ е актуализирана на 169,77 ха.

Режимът на дейности забранява строителството, освен ремонт или реконструкция на съществуващия сграден фонд, пътища, алеи, ВиК, електрически и напоителни съоръжения; използването на сградния фонд за различно предназначение от сегашното; извеждане на голи сечи; паша на домашни животни; ловуване, освен регулиране на числеността на животинските видове; бивакуване и палене на огън извън определените за това места; унищожаване и увреждане на естествената и паркова растителност, освен при изпълнение на предвидените в плана за управление мероприятия; замърсяване с битови и други видове отпадъци и нарушаване на съществуващия ландшафт.

В Регистъра на вековните дървета, обявен по Закона за биологичното разнообразие (2002 г.), на територията на община Стамболийски са регистрирани следните вековни дървета:

- Летен дъб (код в регистъра 228) в землището на с. Куртово Конаре. Обявен със заповед № 3383 от 08.12.1966 г. и
- Летен дъб (код в регистъра 229) в землището на с. Куртово Конаре. Обявен със заповед № 3383 от 08.12.1966 г.

Защитени зони

Защитените зони от Европейската екологична мрежа „НАТУРА 2000“, попадащи на територията на община Стамболийски, са:

Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (ЗБР, чл.6, ал.1, т. 1 и 2):

- BG0000254 „Бесапарски възвишения“ (тип К), включена в списъка от защитени зони, приета с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 21/2007 г.). Площта на зоната е 6743,06 ха, а на територията на община Стамболийски, в землищата на с. Куртово Конаре, с. Ново село и с. Триводици е 462,72 ха. Предмет на опазване са 7 типа природни местообитания, 1 растителен вид, 9 вида безгръбначни, 7 вида земноводни и

влечуги, 2 вида риби, 3 вида бозайници и 9 вида прилепи. Зоната се припокрива частично със защитена зона BG0002057 „Бесапарски ридове“ за опазване на дивите птици;

- BG0000424 „Река Въча - Тракия“ (тип К), включена в списъка от защитени зони, приета с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 21/2007 г.). Площта на цялата зона е 550.32 ха, а на територията на община Стамболийски - в землищата на селата Куртово Конаре и Йоаким Груево е 242,30 ха. Предмет на опазване са 3 типа природни местообитания, 4 вида безгръбначни, 6 вида земноводни и влечуги, 3 вида риби, 3 вида бозайници и 1 вид прилепи. Зоната се припокрива частично със защитена зона BG0002087 „Марица – Пловдив“ за опазване на дивите птици;
- BG0000578 „Река Марица“ (тип К), включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 21/2007 год.) с площ 14693.10 ха, от тях 721,94 ха са в община Стамболийски. Разположена е в землищата на гр. Стамболийски и селата Триводици и Ново село. Предмет на опазване са 14 типа природни местообитания, 15 вида безгръбначни, 8 вида земноводни и влечуги, 5 вида риби, 5 вида бозайници и 9 вида прилепи. На територията на община Стамболийски зоната се припокрива частично със защитени зони BG0002087 „Марица – Пловдив“ и BG0002057 „Бесапарски ридове“ за опазване на дивите птици.

Защитени зони за опазване на дивите птици (ЗБР, чл.6, ал. 1, т. 3 и 4):

- BG0002057 „Бесапарски ридове“ (тип J), обявена със Заповед № РД- 786/29.10.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 106/2008 г.) с площ 14765.05 ха от тях 1496,30 ха са в община Стамболийски. Попада в землищата на селата Триводици, Ново село и Куртово Конаре. Със Заповед № РД-78/28.01.2013 г., (ДВ, бр.10/2013 г.) се въвеждат нови забрани в режима на дейностите в зоната. Предмет на опазване са 25 вида птици, включени в Приложение 2 на ЗБР и техните местообитания и 9 редовно срещащи се мигриращи видове птици, невключени в Приложение 2 на ЗБР. Зоната припокрива частично защитени зони BG0000254 „Бесапарски възвишения“ и BG0000578 „Река Марица“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- BG0002087 „Марица – Пловдив“ (тип J), обявена със Заповед № РД- 836/17.11.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 108/2008 г.) с площ 1108.81 ха. На територията на общината попада площ от 209,62 ха в землището на гр. Стамболийски. Предмет на опазване са 5 вида птици, включени в Приложение 2 на ЗБР и техните местообитания и 12 редовно срещащи се мигриращи видове птици, невключени в Приложение 2 на ЗБР. Зоната припокрива частично защитени зони BG0000578 „Река Марица“ и BG0000424 „Река Въча - Тракия“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

5.7. Природни рискове

Сериозни последствия от изменението на климата в глобален аспект са зачестяващите екстремни метеорологични и климатични явления като необичайни горещини, силни валежи и суша. Тези промени засягат човешкото здраве, различни екосистемни услуги и икономически сектори като земеделие, лесовъдство, рибарство. През последните десетилетия в България се наблюдават значително увеличение на средния брой дни с денонощни суми на валежите над 100 mm, случаите с проливни дъждове, гръмотевичните бури и градушки в нетипичните зимно-пролетни месеци и др.

Наводненията са природни и техногенни. Основна причина за наводненията са разливанията на реките вследствие на продължителни и интензивни и/или краткотрайни интензивни валежи. В некоригираните речни участъци се наблюдава естествено преливане, а в коригираните са налице два механизма: разрушаване на защитните съоръжения (диги) на местата, където са в лошо техническо състояние в резултат недобра експлоатация, и преливане над защитните съоръжения при протичане на максимални водни количества по-високи от оразмерителните за корекцията. Характерни са и поройните наводнения, при които интензивността на водообразуването надвишава естествения отточен модул на терена и този на канализационните и дренажните системи. Поройните наводнения са особено опасни в райони с водонепропускливи гладки покривни настилки, както и в суходолия с голям наклон на дъното и скатовете.

Постоянната защита от наводнения е комплексна дейност, включваща широк кръг от инженерно-защитни, териториално-устройствени, градоустройствени, организационни и др. дейности, като: изграждане на корекции, защитни диги, дъждовни канализационни системи в населените места, предпазни събирателни скатови канали, дренажни системи в мелиоративните площи и т.н.

За територията на община Стамболийски с висока степен на риск от речни наводнения са определени два района - BG2_APSFR_MA_07 - р. Марица - Пазарджик и BG2_APSFR_MA_13 - р. Стара река - Пещера.

Районът с код BG2_APSFR_MA_07 - р. Марица - Пазарджик обхваща част от землищата на гр. Стамболийски и село Триводици. Оценката на заплахата и риска от наводнение в този РЗПРН показва, че особено уязвими са с. Триводици и най-северните жилищни квартали на гр. Стамболийски.

Вторият район с висока степен на риск от наводнения - BG2_APSFR_MA_13 - р. Стара река - Пещера, обхваща част от землищата на селата Куртово Конаре, Ново село, Триводици и гр. Стамболийски.

В част от територията на общината е определен и един район със среден риск: BG2_APSFR_MA_11 - р. Въча - Кричим за участък от р. Въча в землището на с. Куртово Конаре.

Територията на страната е подложена на въздействието на почти всички неблагоприятни и разрушителни геоложки процеси и явления, които се обединяват под наименованието геоложка опасност: тектонски движения, абразия, ерозия, свлачища, срутища, пропадане, слягане, набъбване, втечняване на дисперсни наслаги и др. Тяхната проява причинява човешки жертви, деформации и разрушения на сгради, съоръжения и исторически паметници, влошаване на условията в земната среда, намаляване на плодородието на почвите, предизвикване на неблагоприятни екологични изменения и др.

Съгласно резултатите от изработения „Анализ, оценка и картографиране на геоложкия риск“[4] на територията на страната сумарната геоложката опасност в община Стамболийски, съставна община в област Пловдив, е определена като ниска - 20,38.

Община Стамболийски е разположена в Краищиден инженерногеоложки регион, Горнотракийска област. Горнотракийската низина е с грабеновидна форма на релефа - част от Горнотракийския комплексен грабен, с лек наклон от запад-северозапад към изток - обекти и др. п. чрез разломяване на земната кора. Локализацията и наблюдението им позволяват

[4] Геологически институт - БАН и МРРБ, 2016-2017 год.

създаването на буферни зони около тях, където строителството и експлоатацията на сгради и инфраструктурни съоръжения се контролира с цел превенция на риска.

6. СЪСТОЯНИЕ НА СЕЛИЩНАТА МРЕЖА И ЖИЛИЩНИЯ СЕКТОР

6.1. Историческо развитие на селищната мрежа

Като самостоятелна административно-териториална единица община Стамболийски съществува от 1998 г. С Указ № 111 (обн. 30.03.1998 г.) гр. Стамболийски и селата Йоаким Груево, Куртово Конаре, Ново село и Триводици, заедно с техните землища, са отделени от община Родопи, като е създадена самостоятелна община.

Основният фактор, допринесъл за основаването и развитието на днешния град Стамболийски, е прокарването на железопътна линия от Цариград за Белово през 1873-1875 г. Съществуващото на това място село Полатово се разраства, като в него се заселват работници по жп линията от Пещера. През 1892 г. започва да работи гарата. На територия северно от жп линията постепенно се образува нов квартал, в който се заселват и селяни от Перущица и Брестовица, търговци на зърнени храни, плодове и зеленчуци, комисионери, кръчмари, ханджии. Селището е наречено Гара Кричим, тъй като най-голямото селище в съседство, на 14 км южно-югозападно от гарата, е село (днес град) Кричим.

Към 1926 г. Гара Кричим има 224 жители. В периода 1926-1928 г. тук се настаняват и преселници от Беломорска Тракия и Македония и към 1934 г. населението вече е нараснало на 554 души. През 1942 г. с. Полатово е присъединено като квартал към с. Гара Кричим. През 1946 г. населението на Гара Кричим нараства до 3 224 д., а през 1956 г. достига 7 866 д.

През 1964 г. селото става град Гара Кричим, като на много места е споменавано за краткост като гр. Кричим. Поради това, обявяването през 1969 г. на с. Кричим за град налага преименуването на град Гара Кричим в град Нови Кричим.

Към 1967 г. населението на града достига максимума от 13 467 жители.

С Указ № 256 на Държавния съвет на НРБ (обн. 27.02.1979 г.), градът е отново преименуван, като е наречен гр. Стамболийски.

Посочените забележителни темпове на нарастване на населението и свързаното с това ново строителство и разширяване на населеното място се дължат главно на интензивно развитие на преработвателната промишленост и занаятите, основаващо се на благоприятните транспортни връзки и продуктивния земеделски хинтерланд. Предимствено развитие получава консервната промишленост. Първото по-значимо производствено предприятие - консервна фабрика, е изградено през 1933-1934 г. от братя Тевекелиеви от гр. Елена върху земя с площ 15 дка, дарена от общината. След тях в околностите на селището са построени фабриката „Алка“ на братя Алкалай от Пловдив и Вакуумна фабрика на братя Маринови. Към края на 30-те и началото на 40-те години производствените дейности се разрастват. През 1939 г. с италиански капитали е изградена фабриката хладилник „Родина“. През 1943 г. консервните фабрики достигат 13 бр. Голяма част от произведеното е предназначено за износ, предимно за Германия. Това развитие е една от причините за изграждането и на жп линията Гара Кричим - Пещера.

През 1947 г. предприятията са национализирани и се създава държавен консервен комбинат със значителна продукция - преработка над 90 хил. т. плодове и зеленчуци годишно и асортимент от 106 артикула. През 1995 г. предприятието е приватизирано и понастоящем не осъществява дейност.

През 1952 г. тук е открит и Държавен целулозен комбинат „Стефан Кираджиев“, едно от най-големите предприятия на Балканския полуостров. Приватизиран е през 1997 г. и продължава да функционира.

Данни за съществуването на Йоаким Груево има още от османския период, като до 1934 г. селото се е наричало Кара таир. Основен поминък е земеделието, което запазва своето значение и до днес. Традиционно, населението в селото е християнско, като освен българи, тук живеят и румъноговорещи семейства (копанари), както и роми, също християни. В първата половина на XX век в селото е построена църква „Св. Георги“. Читалище „Просвета“ е основано през 1927г.

Настоящото село Куртово Конаре е създадено със сливането през 1760 г. на селата Куртово и Конаре, но в османски извори името „Курт“ се споменава още през 1576 г. През цялата история на съществуването си е сред важните центрове на земеделието в региона, което предопределя и неговия просперитет. В края на XIX век тук за първи път в България започва производството на земеделски продукти, като смлян червен пипер, ранни домати, местен сорт ябълки и др. В исторически план селото е сред най-големите в региона (към 1946 г. достига 2 952 жители, след което постепенно намалява). Населението е основно християнско. Църквата „Св. Атанасий“ е построена още през 1848 г., а през 1851 г. е открито и килийно училище. През 1880 г. е основано училище „Св. Св. Кирил и Методий“, със собствена сграда в църковния двор; нова сграда на училището е построена през 1928/29 г. По инициатива на местни обществеици през 1897 г. е основано читалище „Любен Каравелов“, което през 1959 г. е настанено в самостоятелна сграда. През 1939/41 г. в Куртово Конаре е построена първата селска детска градина, след дарение от царица Йоанна Българска.

В землището на Куртово Конаре, североизточно от селото, е разположен обект, свързан с българската история - царската ловна резиденция, известна като „Двореца Кричим“. Изграждането й е започнало през 1905 г. от цар Фердинанд (главен проектант арх. Г. Фингов) и е завършено през 1936 от цар Борис III (арх. Й. Севов). Комплексът е с обща площ ок. 2000 дка, в т.ч. автентични сгради, дворцов парк, лонгозна гора и др., поставени под режим на природозащита. След 1946 г. дворецът е национализиран и комплексът става партийно-правителствена резиденция. Понастоящем комплексът е държавна собственост.

Първоначално Ново село се нарича Еникьой. Около Освобождението населението му е частично българомохамеданско (445 д. при преброяването от 1910 г.). Основен поминък - земеделие. Стопанският подем в следосвобожденския период и благоприятните условия допринасят за бързото му разрастване, за да достигне население от 1 598 жители към 1946 г. - процес, който продължава до съвременността. Църквата „Св. Георги“ е построена през 1882 г.

Старото име на село Триводици е Текира (до 1934 г.). Възникнало е край карстови извори с мощен дебит, едни от най-големите в България. В миналото са ползвани за задвижване на воденици. Една от версиите за произхода на първоначалното име на селото го свързва с „текире“ - от турски - „свято място“, поради това, че до изворите е имало останки от тракийски нимфеум - едно от свидетелствата за населяването на тези места от най-древни времена.

Основен поминък - земеделие. Населението е предимно християнско. Край селото е разположен малък манастир „Възнесение Господне“, зад който се намират и „чудотворните“ три извора, дали настоящото име на селото. Данни за съществуването на основно училище в селото има от 1900 г., но се предполага и съществуването на килийно училище преди това. През 1906 г. в селото е основано читалище, което през 1961 г. е настанено в самостоятелна сграда.

Благоприятното разположение, природогеографски условия и пътни връзки са предопределили заселването на територията на общината хилядолетия преди възникването на представените до тук съвременни населени места. Значението на територията през Античността е обусловено от непосредственото съседство с тракийската Бесапара - главно селище на племето беси, което през римския период придобива функцията и на пътна станция на отклонението от Виа Милитарис към Никополис ад Нестум и Виа Игнация, както и от близостта до Филипопол. Крепостта и селището, чието славянско име Драговец е достигнало до наши дни, също са имали значение за развитието на региона до османското нашествие през XIV век. Разположени са на около 3,5 км южно от настоящата граница на общината, в района на днешния гр. Кричим. Счита се, че освен военна твърдина, за известен период Драговец е бил епископско седалище, което по-късно, при окрупняването на църковните епархии, е преминало под ведомството на митрополита във Филипопол.

Археологическите свидетелства за ранните периоди от историята на общинската територия са идентифицираните антични надгробни могили, селище и пътна станция от римския период, както и селище от Средновековието.

6.2. Регионални връзки и селищна мрежа

Общината попада в административните граници на област Пловдив. Разположена е на западната граница на областта и граничи с общините Родопи, Перущица и Кричим, както и с общините Брацигово и Пазарджик от област Пазарджик. Площта й е 61,27 кв. км (1,02% от площта на областта), който показател я поставя на 15-то място от осемнадесетте общини в областта.

Общинският център град Стамболийски отстои на 117 км от столицата, на 17 км от областния център Пловдив и на 18 км от гр. Пазарджик. От съществено значение за общината е близостта до автомагистрала „Тракия“ (на разстояние 8 км), преминаващите пътища от републиканската пътна мрежа, както и жп линиите София-Пловдив-Свиленград и Пловдив-Пещера. По отношение обслужването с въздушен транспорт - най-близко разположено е летище „Пловдив“ край с. Крумово, на около 30 км от гр. Стамболийски.

Общината е разположена на трансевропейски транспортни коридори - в участъка, в който съвпадат коридори № № 4, 8 и 10, което я прави част от южната главна паралелна ос на урбанистично развитие, определена в Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) 2013-2025 г.

Град Стамболийски попада сред градовете от четвърто ниво в йерархичната система на градовете-центрове, съгласно модела за урбанистично развитие „умерен полицентризъм“, избран в НКПР за перспективния срок 2013-2025 г. Това йерархично ниво включва група малки градове с микрорегионално значение за териториите на съответни групи общини.

Селищната структура на общината включва един град и четири села. Категоризацията по Закона за административно-териториалното устройство е следната: община Стамболийски е от трета категория; гр. Стамболийски - трета категория, с. Йоаким Груево - четвърта категория, а останалите села Куртово Конаре, Ново село и Триводици - пета категория. По отношение на административния им статут, всички села са самостоятелни кметства.

6.3. Баланс на територията

Видно от фигурата по-долу земеделските територии заемат най-голям дял – 79 на сто от общата площ на общината. Горският фонд заема едва около 1% от цялата територия.

Фигура №20. Разпределение на територията на община Стамболийски по вид

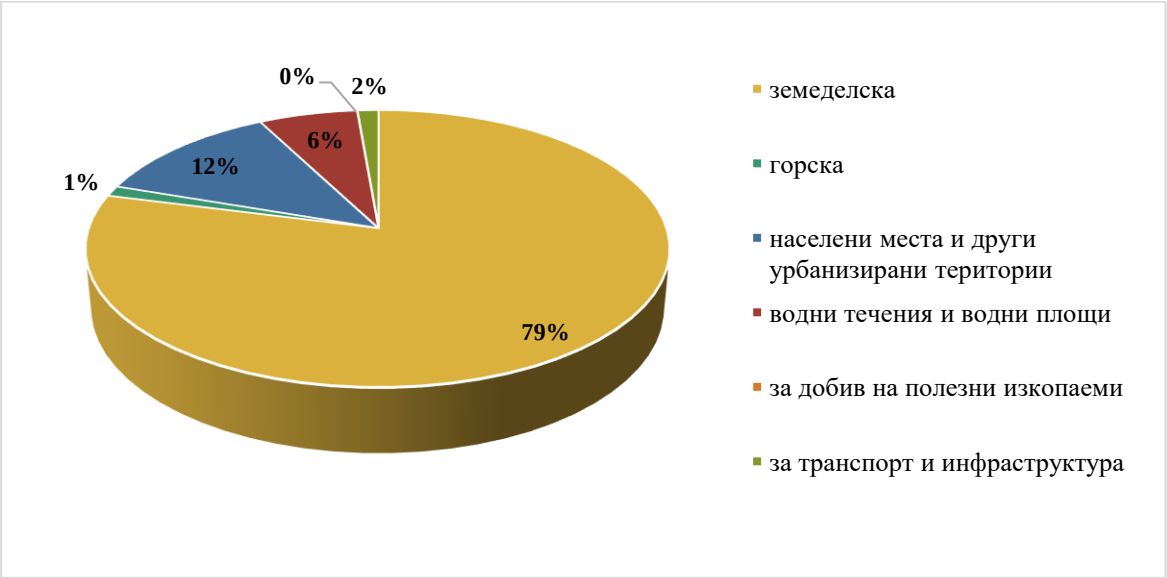

Източник: ОУПО Стамболийски

6.4. Жилищен сектор

Анализът на обитаването има социално-икономически характер, който изследва характеристиката на жилищата и на жилищните сгради, в които те са разположени и постигнатите нива на жилищно задоволяване и са особено актуални относно темите като енергийна ефективност и внедряване на възобновяеми енергийни източници.

В община Стамболийски жилищните сгради към 31.12.2018 г. са 5 798 на брой, с полезна площ от 638 647 кв. м. По брой на стаите преобладават двустайни и тристайни жилища.

Таблица №22. Основни характеристики на жилищния фонд в община Стамболийски 2018 г.

Жилищни сгради в община Стамболийски 2018 г	Брой
Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата	
Общ брой жилищни сгради	5 798
Панелни	40
Стоманобетонни	152
Тухлени	5 142
Други	464
Жилища по вид на собственост	
Общ брой жилища	8 303
Държавни и общински	25
Частни на юридически лица	20
Частни на физически лица	8 258

Източник: Национален статистически институт, 2020 г.

По вида на конструкцията най-голям дял от сградите са тухлени, а по вида на собственост – частни на физически лица.

Основните проблеми, свързани с жилищният фонд в община Стамболийски, които се открояват, са сравнително остарелите фасади, стари дограми, лоша изолация или липса на такава, висока енергопропускливост и др. Голяма част от мерките, които се прилагат от фирми и частни лица, не са свързани с повишаване на енергийната ефективност. Като пречки за това, както и за влошаването на жилищния фонд, са липсата на добра осведоменост на гражданите за

намаляване на консумацията за енергия, високите цени за обследване и саниране на сградите, неефективните вътрешносградни отоплителни мрежи, употреба на нискоефективни съоръжения и енергоносители, липса на топлоизолоация, както и ограниченото използване и внедряване на енергоефективни материали.

Като проблеми на домакинствата се открояват отоплението на твърди горива през зимните месеци или на електрическа енергия, високата енергопропускливост на сградите, съчетано с използването на електроуреди с нисък клас на енергопотребление, което води до високо потребление на енергия и аналогично до увеличаване на разходите за потребителите. Най-висок дял в енергийното потребление на битовия сектор има електроенергията като общата тенденция е на намаляване на потреблението. Над 75% жилищен фонд се състои от сгради с ниска енергоефективност, амортизирани, без изолации, с лоша дървена дограма. Предприеманите ремонти са частични и не включват прилагане на мерки за енергийна ефективност, което води до цялостен неблагоприятен енергиен баланс в домакинствата. Над 50% от домакинствата използват стари електрически уреди, а не енергоефективни - причината за това са ниската покупателна способност, особено на населението от третата възраст. Голяма част от хората не са информирани за етикирането на стоките и параметрите им по отношение на икономичност на ел. енергия. Ефективна държавна мярка в тази насока е заложена в Наредбата за изискванията за етикетиране на битови уреди по отношение на консумацията на енергия и други ресурси, но не е достатъчно популяризирана.

7. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

На територията на община Стамболийски се съхранява културно-историческо наследство от Античността до съвремието. Културното наследство представлява фактор за социално-икономическото развитие на общината, като ценен ресурс на туризма. Предвид териториалното разположение и близостта до община Пловдив - съсредоточие на културни ценности и утвърдена туристическа дестинация, потенциалът на ресурса на туризма на общината се обогатява в регионален контекст.

Отделните недвижими културни ценности, регистрирани на територията на община Стамболийски, са представени по-подробно в следващите точки. В таблица са включени обобщени данни за разположението им по брой, вид и настоящ статут.

Таблица №23. Териториално разположение и статут на обектите на НКН

№	Населено място / землище	Общ брой			ЕДИНИЧНИ Разпределение по вид				ГРУПОВИ	По статут*	
			в т.ч. в НМ	в т.ч. извън НМ	Археологически	Архитектурно-строителен	Исторически	Художествени		Декларирани	Обявени
1	с. Йоаким Груево	3	2	1	1	0	2	0	0	2	1
2	с. Куртово Конаре	5	2	3	1	1	1	1	1	4	1
3	с. Ново село	9	1	8	8	0	1	0	0	1	8
4	гр. Стамболийски	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0
5	с. Триводици	2	0	2	2	0	0	0	0	0	2
Общо		**20**	**6**	**14**	**12**	**1**	**5**	**1**	**1**	**8**	**12**

Източник: ОУПО Стамболийски

Според пространствената им структура и териториален обхват всички ценности са единични, с изключение на един деклариран групов обект на НКН - Дворец и парк „Кричим“ до с. Куртово Конаре, списък от 09.1980 г. на НИНКН.

От обявените обекти, само Могилен некропол състоящ се от 2 могили в м. „Кюптарла“ и „Мантепе“ в землището на с. Триводици е получил статут по реда на отменения ЗПКМ с категория „национално значение“. Останалите археологически НКЦ, на които не е определен статут и категория по реда на ЗПКМ, имат статут на културни ценности с категория „национално значение“ до установяването им като такива по реда на този закон, съгласно разпоредбата на чл. 146, ал. 3 от ЗКН.

Декларирани исторически обекти без определена категория са военните паметници и паметните плочи издигнати по повод участието на България във войните от 1885, 1912-1913, 1915-1918, 1944-1945 г.

Териториалното разпределение на културните ценности е неравномерно, най-много обекти на НКН има в землището на с. Ново село и най-малко в гр. Стамболийски.

В общината няма селищни територии, обекти на парково и градинско изкуство, културен ландшафт или културен маршрут със статут по ЗКН.

8. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И УПРАВЛЕНИЕ

Общинската администрация осигурява изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове, решенията на общинския съвет, подпомага кмета на общината при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му, подпомага Общинския съвет и осигурява дейността му, извършва дейност по административното обслужване на гражданите, физическите и юридическите лица. Общинската администрация, при осъществяване на своята дейност, се ръководи от принципите на законност, равнопоставеност, прозрачност, достъпност, отговорност, целесъобразност и ефективност.

8.1. Административна структура и организация на общинска администрация

Ръководството на община Стамболийски се състои от кмет, секретар и 2-ма заместник-кметове. Кметът на общината пряко отговаря за дейността на заместник-кметовете, секретаря, кметовете на кметства.

Общата администрация включва една дирекция „Финансово-стопанска дейност, местни данъци и такси и административно-правно обслужване“ и три отдела: отдел „Финансово-стопанска дейност“, отдел „Административно-правно обслужване“ и отдел „Местни данъци и такси“.

Структурата на общинска администрация, разпределението на дейностите и отговорностите на екипа на кмета и служителите на всички нива на общинска администрация са съобразени с потребностите на общността, наличните човешки ресурси и капацитет за предоставяне на качествени услуги на гражданите, осигуряване на благоприятна бизнес среда и добри условия на живот в населените места.

Специализираната администрация включва една дирекция „Устройство на територията, стопанска политика и общинска собственост, образование и култура, ГРАО И ОМП“ и три отдела: отдел „Устройство на територията“ отдел „Стопанска политика и общинска собственост, образование и култура“, отдел „ГРАО и ОМП“ които подпомагат и осигуряват осъществяването на правомощията на органите на местната власт.

Фигура №21. Структура на Общинска администрация - Стамболийски

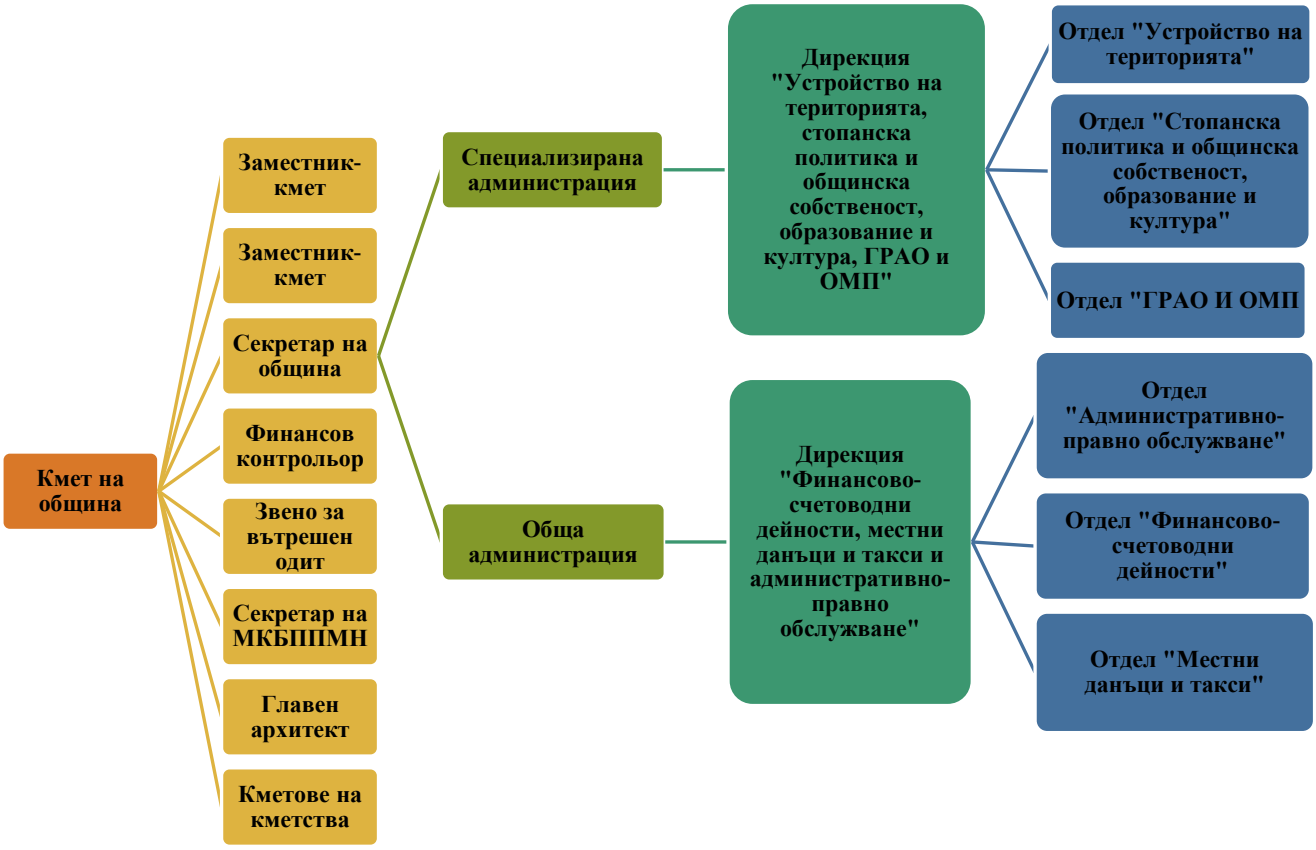

Източник: Община Стамболийски

8.2. Човешки ресурси

За периода 2014-2019 г. общият брой на служителите, работещи в Община Стамболийски, е колеблив. През годините се изменя формата на правоотношението им – служебно или трудово. Динамиката на ръководните длъжности се увеличава. Това показва една добре установена, работеща структура в Общината, която е изградила работна среда, позволяваща безпроблемното управление на Община Стамболийски.

За изследвания период в общината има само 2 бр. стажанти, а са наети над 200 временно наети лица. Може да се положат усилия за привличане на студенти, които да изкарват стажа си в Общината, а в последствие да бъдат задържани като експертни кадри.

Таблица №24. Кадрова осигуреност на Община Стамболийски в периода 2014-2019 г.

Показатели	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Общо служители	71	60	61	65	74	67
Служебно правоотношение	13	13	12	15	13	15
Трудово правоотношение	48	37	46	48	47	52
По служебно правоотношение на ръководни длъжности	4	5	5	6	6	6
По служебно правоотношение – експертен	6	5	5	6	4	6
По трудово правоотношение на ръководни длъжности	-	-	-	-	-	-
Експертен и технически състав по трудово правоотношение	39	36	35	33	37	36

Източник: Община Стамболийски

Високият административен капацитет на общинските служители се поддържа от постоянните обучения, на които те присъстват – в периода 2014-2019 г. средногодишно се провеждат 13 броя обучения по различни теми, повишаващи управленския и административен капацитет на персонала в Общината, вкл. за разработване и управление на проекти.

Пряко за изготвянето и управлението на проекти на Общината са отговорни 8 служителя, а допълнително са привлечени още 2 външни експерта, които ги подпомагат при необходимост.

По данни на Община Стамболийски към 2019 г. всички служители имат достъп до интернет и изградената вътрешна мрежа.

Може да се обобщи, че Общината разполага с достатъчно административен капацитет и технически ресурс за обезпечаване на своите дейности.

8.3. Държавно управление

В град Стамболийски, като важен общински център в областта, са деконцентрирани държавни служби. Те са свързани с възможности за по-бързо обслужване на бизнеса и по-добър достъп до информационно и проектно обслужване.

Сградите на държавното управление са концентрирани на територията на централната градска част.

Таблица №25. Структури на местното и държавното управление в гр. Стамболийски

Администрация	Адрес	Значение
Община Стамболийски	гр. Стамболийски, ул. „Г. С. Раковски“ №29	общинско
Общинска служба по земеделие	гр. Стамболийски, ул. „8-ми март“ №3	общинско
Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“	гр. Стамболийски, ул. „Янтра“ №1	регионално
Районно управление „Полиция“	гр. Стамболийски, ул. Г. С. Раковски“ №21	регионално
Дирекция „Бюро по труда“ – Родопи, филиал гр. Стамболийски	гр. Стамболийски, ул. „Осми март“ №3	регионално
Дирекция социално подпомагане	гр. Стамболийски, ул. „Г. С. Раковски“ №29	общинско

Източник: Община Стамболийски

8.4. Политики, програми, проекти и инициативи

Към момента на изготвянето на ПИРО Стамболийски общината има изготвен Общ устройствен план, с който ПИРО е съгласуван. Всички останали секторни общински програми са в процес на актуализация/ изработване на нови за периода 2021-2027 г.

В рамките на периода на действие на Общинския план за развитие на община Стамболийски 2014-2020 г. Общината е изпълнила следните по-големи проекти с външно финансиране:

Таблица №26. Управлявани проекти в рамките на ОПР 2014-2020 от община Стамболийски

№	Наименование на проекта	Финансираща програма	Бюджет в лв.	Статус проект
1.	Предоставяне на топъл обяд на територията на община Стамболийски	ОП „Храни“	352 951,50	Приключен

№	Наименование на проекта	Финансираща програма	Бюджет в лв.	Статус проект
2.	Независим живот за гражданите на Стамболийски	ОП „РЧР“	495 663,87	Приключен
3.	Транснационално сътрудничество и трансфер на иновации за институционален капацитет в сектор социално включване	ОП „РЧР“	176 392,46	Приключен
4.	Създаване на социално предприятие в структурата на Община Стамболийски	ОП „РЧР“	318 931,62	Приключен
5.	Предоставяне на топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 на територията на община Стамболийски	ОП „Храни“	47 520,00	В изпълнение
6.	Изграждане на физкултурен салон към средно училище „Отец Паисий“, град Стамболийски	Програма за развитие на селските райони	482 898,60	В изпълнение

Източник: ИСУН 2020 и Справка Община Стамболийски

В обобщение, в общината вече има изграден капацитет за управление на проекти с външни за общинския бюджет средства.

По отношение на бизнеса и НПО също се наблюдава изграден капацитет за управление на проекти. В рамките на периода 2014-2020 г. към февруари 2021 г. по информация от ИСУН 2020 са регистрирани 41 бр. проекти на 37 бр. местни юридически лица, изпълняващи проекти за подобряване на конкурентоспособността, развитие на стопанства и развитие на човешките ресурси.

След направена справка с отминалия период 2007-2013 г. ясно се вижда засиленият капацитет за управление на проекти по отношение на броя на изпълняваните договори. По отношение на привлечени средства стойността за отминалия период е по-голяма, тъй като е изпълнена мащабна инвестиция за реконструкция на канализационна мрежа и ПСОВ на гр. Стамболийски, която е на стойност от 29 927 055,30 лв.

Таблица №27. Брой, стойност и БФП на проектите, реализирани в община Стамболийски за периодите 2007-2020 г. и 2014-2020

Показател	2007-2013	2014-2020
Общ брой договори*	9 (6)	47 (6)
Обща стойност БФП (в лв.)	34 403 902,82	7 440 952,66
Обща стойност на проектите (в лв.)	37 715 370,22	13 802 199,66
Обща стойност БФП на проекти на общината (в лв.)	32 558 323,80	1 930 573,10
Обща стойност на проектите на общината (в лв.)	33 511 939,06	1 930 573,10
Общ брой бенефициенти	4	39
Население към 31.12.2013 и 31.12.2019	20 332	19 664
Привлечени средства (БФП) на 1 човек (лв.)	1 692,11	378,40
Привлечени средства на 1 човек (лв.) - само от Община Стамболийски	1 601,33	98,18

Източник: ИСУН 2020, ИСУН, НСИ, собствени изчисления

** Забележка: в скоби са броя на проектите, чиито бенефициент е Община Стамболийски.*

Преодоляването на част от трудностите, свързани с усвояването на средства от Европейския съюз и други финансови инструменти, е дало своя **положителен резултат** - натрупан опит, който ще бъде ползван в следващи периоди; развит добър диалог с икономическите и социални

партньори на местно общинско, национално и трансгранично ниво; прилагане на добри практики в областта на планирането, подготовката и реализирането на проекти.

8.5. Състояние на гражданския сектор в общината

Справка в Портала за електронни административни услуги за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза показва, че на територията на общината има 11 бр. регистрирани юридически лица с нестопанска цел (неправителствени организации). [5]

По-голямата част от тях са регистрирани в град Стамболийски. Основно дейностите са насочени към развитие на спортни дейности и насърчаване на икономическото развитие на територията на общината.

8.6. Анализ на общинския бюджет

В последните години ***динамиката по отношение размера на бюджета*** на общината е в посоката на увеличение. По приходната част Общината полага всички усилия, за да постигне по-високи показатели по отношение на администрирането на собствените приходи. Тенденцията е към покачване на събираемостта на същите, както и към обвързване на качеството с цените на предлаганите услуги. Въпреки това, Общината има потенциални приходоизточници, доразвиването на които ще гарантира по-добро функциониране на бюджетния процес.

За 2020 г. по бюджет приходите са в размер на 16 497 272 лв., от които приходи за делегирани от държавата дейности в размер на 9 430 887 лв. и приходи от местни дейности в размер на 7 066 385 лв. За сравнение бюджетът за 2018 г. е бил 13 083 605 лв., от които приходи за делегирани от държавата дейности в размер на 6 660 586 лв. и приходи от местни дейности в размер на 6 423 019 лв. Това прави увеличение на бюджета с 26%, като то е по-високо за местните приходи от 10%.

Фигура №22. Приходи в общински бюджет

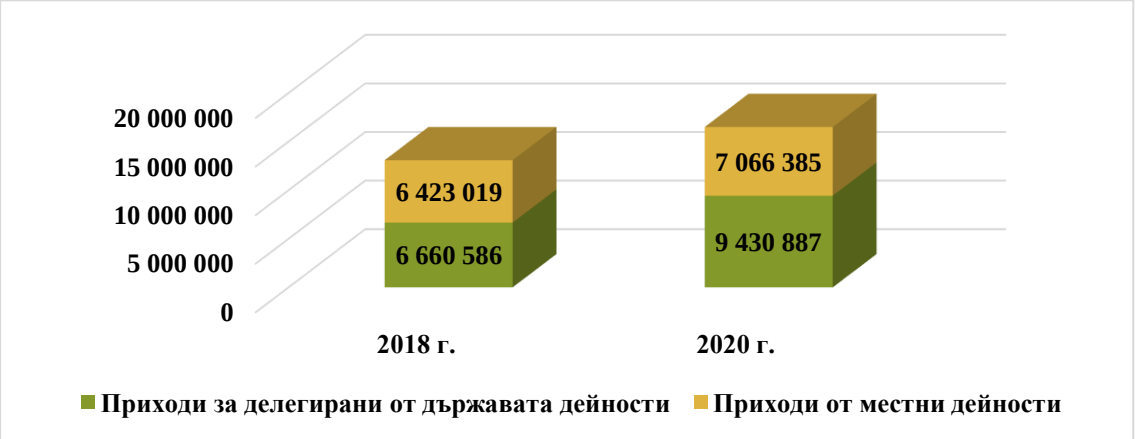

Източник: Община Стамболийски (https://www.stamb.info/)

[5] *Източник: Портал за електронни административни услуги за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза - https://ngo.mjs.bg/bg*

9. АНАЛИЗ НА ВРЪЗКАТА НА ОБЩИНАТА СЪС СЪСЕДНИТЕ ТЕРИТОРИИ ИЗВЪН АДМИНИСТРАТИВНИТЕ Ѝ ГРАНИЦИ, КОИТО ИМАТ ПОТЕНЦИАЛ ДА ВЛИЯЯТ ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И ТЕРИТОРИИТЕ В РАМКИТЕ НА ОБЩИНАТА

9.1. Връзка с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион от ниво 2

Според Националната концепция за пространствено развитие сегменти от територията на Южен централен регион попадат в две основни и три второстепенни урбанизационни оси. В тази връзка регионът е включен най-силно като териториален носител на развитие в страната.

Основната ос, в която попадат най-големи части от ЮЦР, е *„Драгоман–София–Пловдив–Свиленград–Одрин–Истанбул“* (по направлението на коридора от TEN-T мрежата „*Ориент/Източно Средиземноморски*“) и отклонението ѝ *„Пловдив–Стара Загора–Бургас“*. Това е най-важната ос на натрупване на демографски и икономически потенциали в страната и ЮЦР, която бележи най-динамично развитие. Основни възли и ареали, разположени по нейното направление в ЮЦР, са Пазарджик, Пловдив (с Асеновград) и Хасково (с Димитровград). Втората основна ос, периферна в региона, е оста *„Русе–Велико Търново–Габрово–Стара Загора–Хасково–Кърджали–Маказа–Александруполис“* (част от транспортен коридор, свързващ страната ни с Румъния и Гърция).

Първата второстепенна ос е меридиалната ос *„Никопол–Плевен–Ловеч–Троян–Карлово–Пловдив–Смолян–Рудозем*“. Нейното развитие е ограничено поради трудния преход през Стара планина (липсата на отдавна замисления тунел Троян–Кърнаре). Забавеното започване на ГКПП „Рудозем–Ксанти“ затруднява трансграничната връзка с република Гърция. Втората паралелна ос е *„София–Пирдоп–Златица–Карлово–Казанлък–Сливен– Бургас*“.

Като потенциална бъдеща второстепенна паралелна ос се очертава „*Петрич–Сандански–Смолян–Кърджали–Одрин*“, или т.нар. „южна хоризонтала“, която преминава изцяло през Родопите. На този етап нейното развитие е проблематично, но многократно е посочвано нейното значение за активизирането на тези части от ЮЦР, характеризиращи се с едни от най-бързо обезлюдяващите се територии в южната част на страната.

Въпреки че регионът има силно присъствие в националното пространство, той заема периферно място в Европа поради отдалеченост от важните европейски икономически центрове и не може да се възползва от ефектите на териториалната близост.

Предимствата на региона се изразяват в наличието на две държавни граници. Тази географска близост влияе върху икономическото развитие на региона чрез осъществяването на различни взаимноизгодни връзки, развитие на процесите на трансгранично сътрудничество, осигуряване на достъп до едно от най-големите пристанища в Югоизточна Европа, това в Александруполис.

С важно значение са и двете безмитни зони в ЮЦР – Свиленград и Пловдив и изграждането на интермодалните терминали в тези градове.

Чрез изградения автомобилен и железопътен транспорт се осигуряват добри възможности за търговски контакти със страните от Европа, Близкия и Средния Изток.

В региона е ситуиран град Пловдив, който е вторият по големина град в България. Градът е най-динамично развиващият се център в Южна България. Чрез своите многостранни връзки със съседните общини той влияе върху цялостното развитие на областта и региона. Формиращата

се функционална зона около Пловдив обхваща 6 общини и в нея се генерира близо 1/10 от производството в страната.

Благоприятно обстоятелство е териториалната близост и традиционната свързаност на основните жизнени дейности на община Стамболийски с Пловдив, който е най-големият град в Южна България, според йерархичната система на градовете-центрове е от 2-ро ниво. Общината попада в неговия агломерационен ареал, в който са налице най-благоприятни условия за удобен достъп до работни места, услуги, образование, култура и всички други ценности, които предлагат големите градове. С това си разположение общината представлява част от друг важен елемент на националното пространство - осите на урбанистично развитие.

Община Стамболийски е част от първата главна паралелна ос на урбанистично развитие Драгоман - София - Пловдив - Свиленград - Истанбул, като част от Общоевропейски транспортен коридор № 4 (ТРАСЕКА).

В урбанистичния модел „умерен полицентризъм“ община Стамболийски попада под влиянието на областния град – Пловдив. Характерно за урбанистичния модел „умерен полицентризъм“ е интензивното развитие на столицата, съпроводено с развитието на не голям брой урбанистични центрове от 2-ро и 3-то ниво, както и стабилизирането на достатъчно голям брой центрове от 4-то ниво, какъвто е гр. Стамболийски, което води до сравнително малко увеличаване на централните територии и намаляване на периферията, както и до приближаване на градски услуги до селските райони.

Фигура №23. Урбанистичен модел „Умерен полицентризъм“

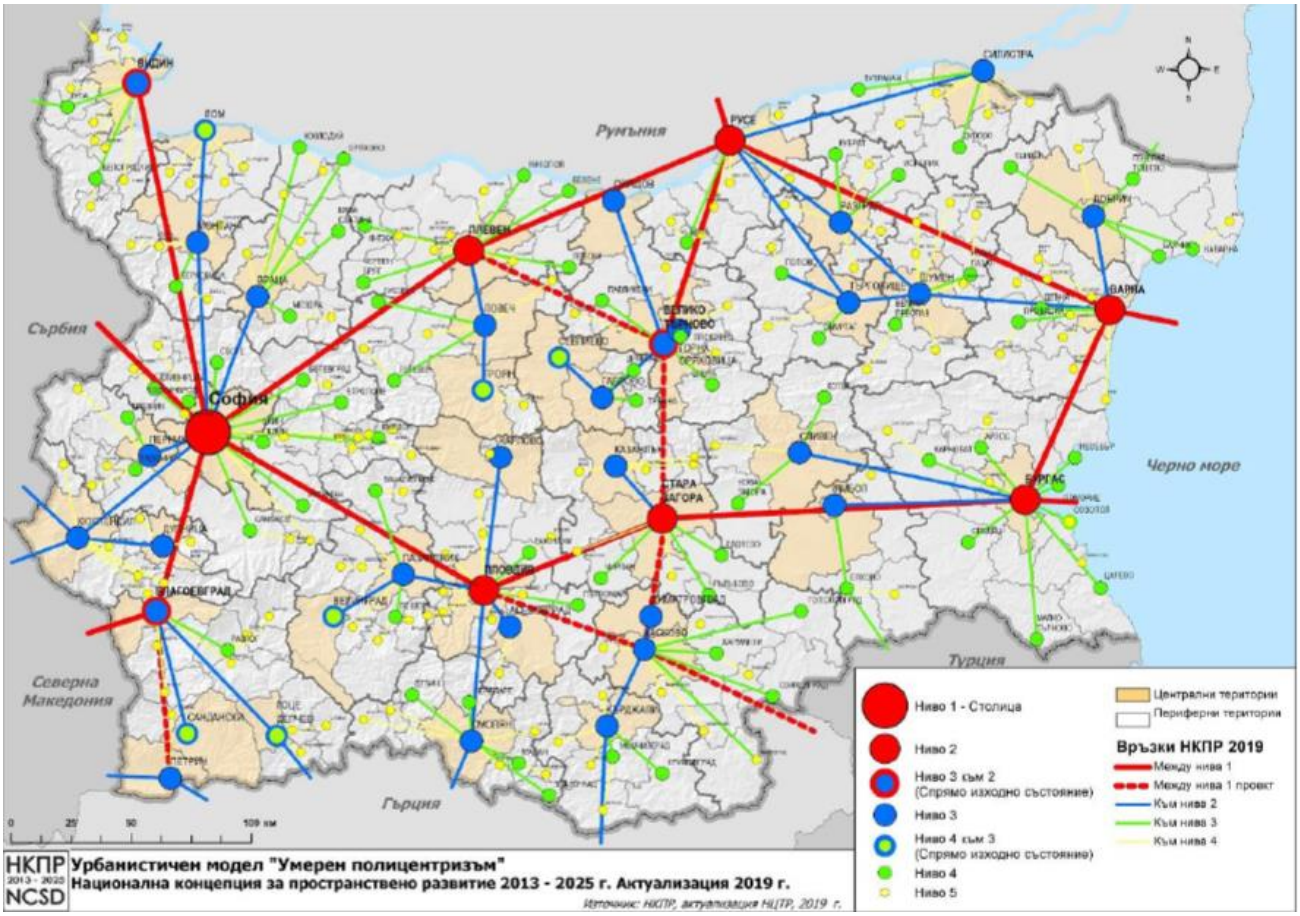

Източник: Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., актуализация 2019 г.

9.2. Съвместни проекти със съседни общини

В предходната точка бе направен анализ на връзките на общината със съседните общини и центрове на влияние. Според центровете и осите на урбанистично развитие община Стамболийски попада в периферна територия на оста Драгоман - София - Пловдив - Свиленград - Истанбул. Поради идентифицираните общи предизвикателства за общините от ниво 4 на АНКПР могат да се поставят и евентуални възможности за коопериране с други общини.

Фигура №24. Центрове и оси на урбанистично развитие

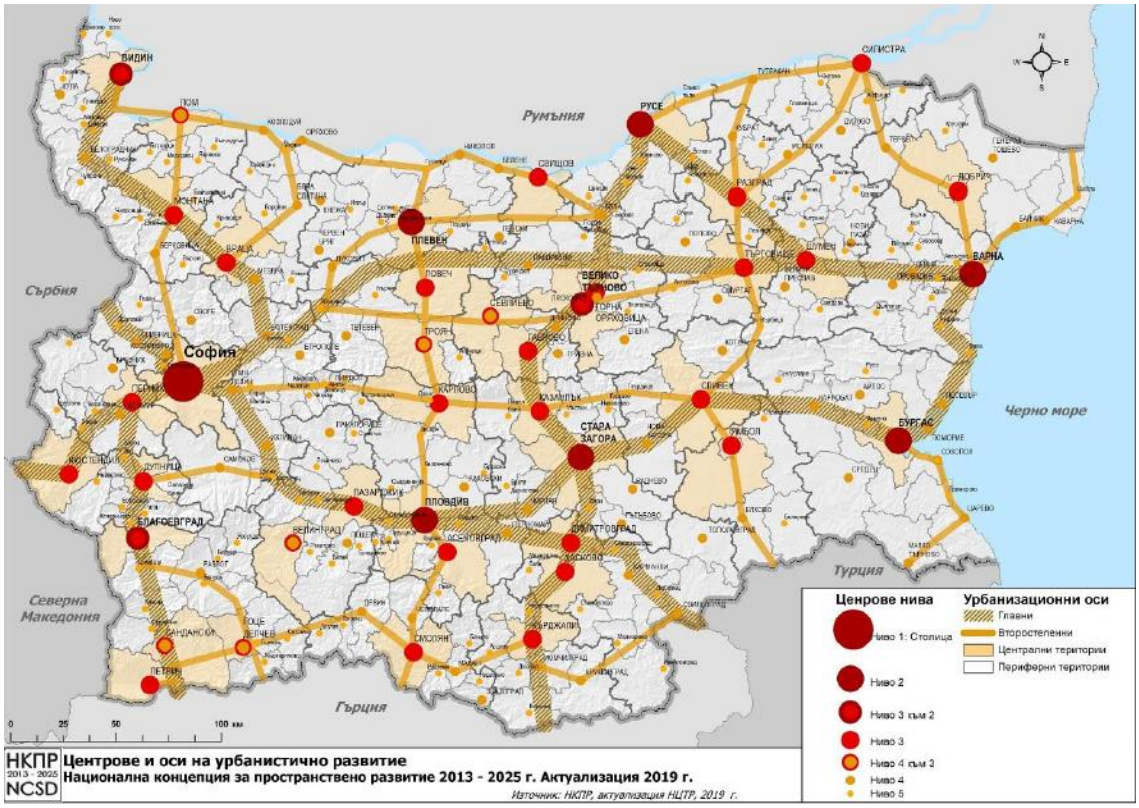

Източник: Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., актуализация 2019 г.

Подходящи оси за съвместно сътрудничество и кооперирание на община Стамболийски, идентифицирани в процеса на изготвяне на ПИРО Стамболийски:

- **Ос „Областен център гр. Пловдив – община Стамболийски“** – тук могат да се търсят възможности за осъществяване на по-големи инфраструктурни проекти в общите сдружения за управление на отпадъците, ВиК мрежата, развитие на икономически зони;
- **Ос „Селски общини“**[6] в област Пловдив и съседната област Пазарджик – проекти с общините по оста: Съединение-Марица-Родопи-Перущица-Кричим-Брацигово-Пещера и други. Това могат да бъдат проекти с цели за опазване на културно-историческото наследство, за развитието на селските райони (създаване на МИГ-ове), за развитие на селското стопанство и иновациите в него, за социални услуги и други. Осъществяването на съвместни проекти и инициативи между периферните общини може да подобри качеството на живот и работната среда, достъпа до основните услуги и да създаде нови възможности за повишена регионална конкурентоспособност и устойчиво развитие.

[6] *По определението на ПРСР 2014-2020 за селска община/район –такава община с население на територията на населено място под 30 000 д. *По проекта на новото Споразумение за партньорство – „Селски са общините, чиито градски център е с население до 15000 жители“.*

- **Ос „Трансгранична - България-Гърция (Стамболийски – Смолян - Ксанти)“** – кооперииране с общини и организации от Гърция за трансфер на добри практики в сферата на икономиката, както и интегрирането в образованието и социалния живот на необлагодетелствани групи. Тук също предмет на проекти могат да бъдат и развитие на трансграничен културен туризъм.

Фигура №25. Пространствени връзки – Съседни държави

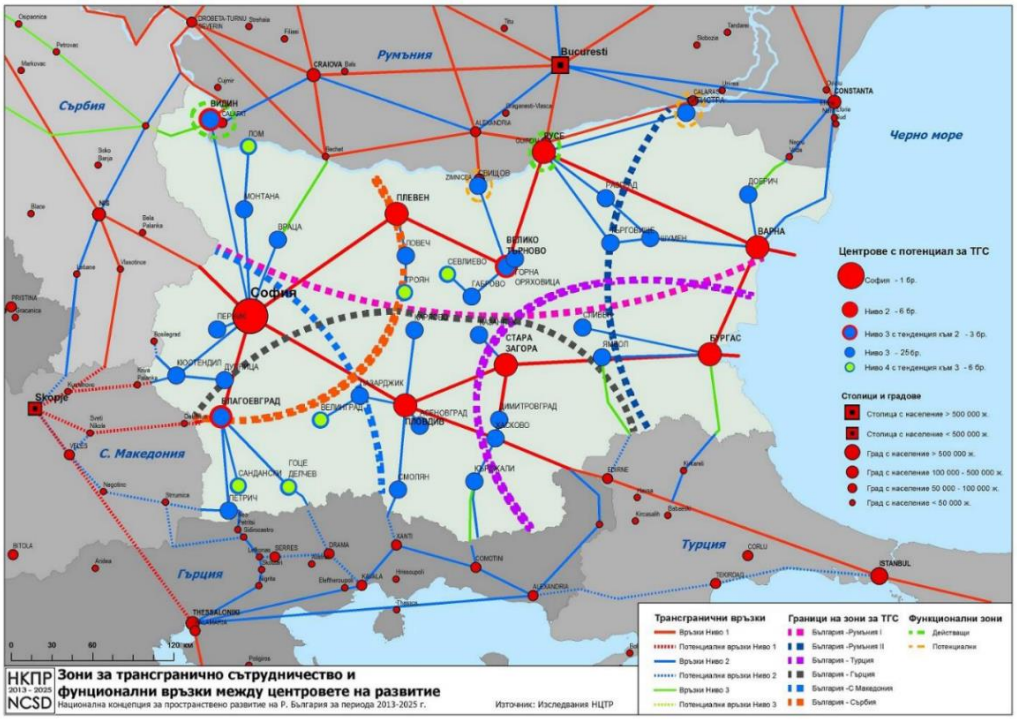

Източник: Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., актуализация 2019 г.

10. ВЛИЯНИЕ НА ГОЛЕМИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ С РЕГИОНАЛНО И НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

В ИТСРЮЦР няма предвидени големи инфраструктурни проекти за реализация на територията на общината. Най-близките такива проекти са:

Таблица №28. Големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение с влияние за община Стамболийски

№	Наименование на проект	Фаза и финансиране	Преминава през община Стамболийски	Описание и значение за община Стамболийски
1.	Изграждане на жп връзка с летище Пловдив	Идея в програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. (ПТС) и ИТС на ЮЦР	Не	Подобряване на възможностите за международен транспорт на продукция от предприятията на община Стамболийски
2.	Път II-86 (I-8 Пазарджик–Пловдив)–Асеновград–Смолян (рехабилитация с уширения)	Идея в програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. (ПТС) и ИТС на ЮЦР	Не	Подобряване на възможностите на общината за трансгранична свързаност и обмен с Гърция, чрез по-добър достъп до ГКПП Рудозем-Ксанти

Източници: Официални страници на АПИ, НКЖИ и Министерство на икономиката

11. SWOT АНАЛИЗ

SWOT-анализът спада към експертната група методи, но той не може да бъде разработен без необходимата изходна информация. За първи път този метод за анализ е използван в научните разработки, посветени на управлението (мениджмънта) на фирмите. Най-често SWOT-анализът се използва за идентифициране на организационното състояние на фирмата и за очертаване на тенденциите в нейното развитие. По-късно SWOT-анализът е пренесен и в други области като регионално планиране, околна среда, туризъм и др.

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона.

Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава общината. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство. ***Слабите страни*** представляват ограничения или недостиг на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината. ***Възможностите*** представляват най-благоприятни елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които общината се възползва или би могла да се възползва. ***Заплахите*** са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодолени.

В настоящия SWOT-анализ са отразени и резултатите от проведено Анкетно проучване във връзка с изготвянето на ПИРО 2021-2027 г. сред заинтересовани страни и граждани на община Стамболийски в края на 2020 г.

Таблица №29. Таблица SWOT анализ

Силни страни	Слаби страни
- Благоприятно географско и транспортно разположение; - Близост до автомагистрала Тракия (Е-80); - Наличие на развита пътна и железопътна инфраструктура; - Близост и изградени връзки с областния административен център – гр. Пловдив; - Напълно водоснабдени и електроснабдени населени места; - Изградена газопреносна мрежа на гр. Стамболийски и с. Куртово Конаре; - Благоприятни почвено-климатични условия за развитие на земеделие; - Традиции, квалификация и специализация на земеделските производители; - Сравнително по-благоприятна демографска ситуация в сравнение с голяма част от общините в страната и изключителна гъстота на населението; - Наличие на квалифициран човешки ресурс в традиционни за общината сектори; - Добре развита социална инфраструктура, адекватна на образователните, здравните и културни потребности на населението; - Наличие на сравнително добре развити комуникационни мрежи; - Намалено количество на депонираните отпадъци през последните години и въведена система за разделно събиране на отпадъци; - Подобрена канализационна мрежа в гр. Стамболийски и с. Йоаким Груево и изградена ПСОВ; - Липсват ярко изразени екологични проблеми, замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи човешкото здраве, което е предпоставка за високо качество на живот за жителите и посетителите на общината;	- Не добро състояние на уличната мрежа на територията на общината; - Висока степен на амортизация на водопроводните мрежи и високи загуби; - Нерешен проблем с миризмите от производствената площадка на Монди Стамболийски ЕООД – гр. Стамболийски; - Недостатъчно предприети мерки и практики за енергийна ефективност; - Липса на канализационни мрежи в някои квартали на града и част от селата на общината; - По-ниско заплащане от средното за областта и страната; - Неразработени туристически ресурси; - Незадоволително състояние на физическата среда в селата; - Ограничено предлагане на електронни услуги.

- Натрупан опит за управление на проекти, който е основен ресурс за бъдещи периоди.	
Възможности	**Заплахи**
- Повишаване конкурентоспособността на МСП чрез възможностите по ПИКП за внедряване на нови технологии и ноу-хау и технологични процеси в отраслите и производствата на общинската икономика, които да осигурят адекватно покриване на изискванията на международните стандарти за качество на произвежданата продукция; - Повишаване квалификацията на персонала, преквалификация и придобиване на нови професии чрез възможностите по Програми за развитие на човешките ресурси; - Подобряване на достъпа до използване на съвременни технологии в телекомуникациите и широколентов Интернет; - Въвеждане на екоиновации в сектор „Отпадъци“; - Внедряване на добри практики и обмяна на опит за повишаване на административния капацитет чрез междуобщински, национални и транснационални проекти; - Повишаване на знанията и уменията и популяризиране на възможностите за публично-частни партньорства на територията на общината; - Повишаване на административния капацитет.	- Влошаване на демографската ситуация; - Недостиг на финансови средства за внедряване на нови технологии в промишлените предприятия за повишаване конкурентоспособността им и технологични процеси; - Влошаване на инвестиционната активност и опасност от липса на инвеститори, поради негативните тенденции на икономическите индекси за България; - Недостиг на необходимите финансови средства за изпълнение на планираните инфраструктурни проекти.

12. ОПИСАНИЕ НА ВЗАИМОВРЪЗКИТЕ НА АНАЛИЗА С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ ХОРИЗОНТАЛЕН СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА РАЙОНИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО И ИНТЕГРИРАНАТА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ НА ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РЕГИОН

Социално-икономическият анализ на районите на Р България (Анализа на районите) представя настъпилите промени за периода 2014-2020 г. в икономическото, социалното, демографското, инфраструктурното развитие и състоянието на околната среда и очертава основните тенденции в тях. Също така дава прогнози за развитието им до 2027 г. Той е структуриран в 3 основни части.

Първата част обхваща териториалния анализ на развитието по тематични направления и ключови характеристики по три основни теми – темата за урбанистичното развитие, териториалните аспекти на секторните политики, административния капацитет за провеждането им и за изпълнение на проекти.

Втората част акцентира върху сравнителния анализ на социалното, икономическото, демографското и екологичното състояние и развитие и инфраструктурното осигуряване на районите, областите и общините. Във всяко тематично направление са проследени промените, настъпили в резултат на прилаганите европейски и национални политики и програми и са систематизирани изводи за въздействието на външни и вътрешни фактори, за установените трайни тенденции и възможностите за преодоляване на проблемите.

Третата част обобщава синтезираните изводи от първите две и ги надгражда с интегриран национален профил.

Съдържанието на втората и третата част, както и на резюмето на анализа припокриват темите, изследвани в ПИРО. Това е първата взаимовръзка между ПИРО и Анализа на районите – съдържанието.

Освен това темите в Анализа на районите, особено в частите за демография, социално развитие и икономика, са проследени чрез ключови показалите, които са използвани в ПИРО Стамболийски за откроряване на местните характеристики. **Това спомага за сравнението на част от изводите, направени в Анализа на районите, и тези за целите на ПИРО.** Допълнително по отношение на **демографските показалите,** при изготвяне на ПИРО Стамболийски, **са съпоставяни с тези на областно и национално ниво,** за да могат да се проследят взаимовръзките между тях.

В следващата таблица са изведени основните изводи от Анализа на районите и заключенията в ПИРО. Този подход дава възможност за бързо очертаване на взаимовръзката между двата анализа – къде има припокриване (т.е. изводите за община Стамболийски са валидни и за национално/регионално ниво), къде се отчита разминаване (т.е. заключенията за община Стамболийски са по-негативни или обратното – по-благоприятни).

Таблица №30. Взаимовръзки между заключенията от Анализа на районите и ПИРО

Заключения от Анализа на районите	Заключения от социално-икономическия анализа на ПИРО	Взаимовръзка
ТЕМА: ДЕМОГРАФИЯ		
Демографската ситуация в страната се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост и задържащо се високо равнище на общата смъртност, отрицателен естествен и механичен прираст.	Населението устойчиво намалява; Отрицателен естествен прираст, слаб положителен механичен прираст.	Общината е със сходни характеристики, но с много по-висока гъстота на населението.
Намаляване на дела на населението в трудоспособна възраст.	Намалява делът на населението в трудоспособна възраст.	Общината е със същата характеристика като на национално ниво.
Териториалното разположение на населението е предимно в градовете – 73,5% (2017 г.)	55% от населението в общината живее в града (2019 г.)	Общината е с различна характеристика от тази на национално ниво.
Изчерпан демографски потенциал на селата, които до неотдавна са били източник на миграция към градовете.	Част от селата все още имат потенциал да привличат население в тях и имат механичен прираст.	Общината е с по-добра характеристика от страната.
ТЕМА: ПАЗАР НА ТРУДА		
Коефициентът на икономическа активност нараства.	Отчетена е тенденцията за увеличаване на броя на заетите в местната икономика и намаляване на населението в трудоспособна възраст.	Общината е с подобна характеристика като тази на националното ниво.
Заетостта на населението в най-активна възраст (15–64 години) бележи съществен ръст на национално ниво в периода 2014-2017 г.	Увеличава се броя на заетите.	Общината е с подобна характеристика като тази на националното ниво.
Коефициентът на безработица намалява.	Коефициентът на безработица намалява.	Общината е със същата характеристика като на национално ниво, но с по-добри показатели.
ТЕМА: ТЕРИТОРИАЛНО УРБАНИСТИЧЕН АНАЛИЗ		
Общините в България са класифицирани като: силно урбанизирани (централни), средно урбанизирани (междинни) и слабо урбанизираните (периферни), при които над 50% от населението е в населени места под 5 хил. жители или общините са с център град под 5 хил. жители. Такива в България са 152 общини.	В ИТСР на Южен централен регион община Стамболийски е определена като „средно урбанизирана“ (междинна)“.	Общината попада в групата на средно урбанизирани (междинни) общини.
В Анализа на районите са определени агломерационни	В ИТСР на Южен централен регион община Стамболийски	Ареалът на Пловдив обхваща 11 общини – Пловдив, Асеновград, Калояново,

Заключения от Анализа на районите	Заключения от социално-икономическия анализа на ПИРО	Взаимовръзка
образувания по дадени критерии.	попада в агломерационен ареал Пловдив.	Марица, Родопи, Садово, Съединение, Кричим, Перущица, Стамболийски и Куклен.
ТЕМА: ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ		
БВП и БВП на глава от населението нараства.	На ниво „община“ не се поддържа информация за БВП, но за област Пловдив показателят нараства. В същото време в община Стамболийски се наблюдава увеличаване на произведената продукция на 1 работник.	Общината е със същата характеристика като на национално ниво.
Нараства производителността на труда.	Нараства производителността на труда на 1 работник.	Общината е със същата характеристика като на национално ниво.
Най-голям брой МСП са в групата на микропредприятията (от 0 до 9 заети), достигат 92.47% (2017 г.) от общия брой предприятия в нефинансовия сектор, следвани от втората група (от 10 до 49 заети).	Микро предприятията са 94% от всички в нефинансовия сектор, а малките – 5% (2018 г.)	Общината е със сходна характеристика като на национално ниво.
Атрактивността на българския туризъм се формира от културно-историческо наследство, природни ценности, разнообразни пейзажи, качествени услуги и добра свързаност/достъпност.	Община Стамболийски притежава редица движими и недвижими културни ценности, които могат да се използват за развитие на туризма.	Общината притежава характеристики, определени в Анализа на районите за развитие на туризма.
ТЕМА: СОЦИАЛНА СФЕРА		
Обхватът на деца в предучилищно образование е намалял до степен, че всяко пето дете не посещава детска градина.	Местата в детските градини в община са достатъчни, за да обхванат всички деца.	Общината е с по-добра характеристика от националното ниво.
Броят на учениците в страната намалява ежегодно с близо 1,5%. Закриват се училища, предимно в малките населени места.	Броят на учениците намалява през годините.	Общината е отчасти с по-добра характеристика от националното ниво.
Неравномерното териториално разпределение на мрежата от социални услуги по общини, неподходящата материална база.	Социалните услуги са фокусирани в общинския център.	Общината е със същата характеристика като на национално ниво.
ТЕМА: ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА		
Насърчаването на интермодалността, като възможност за прехвърляне на товари към по-екологосъобразните видове транспорт, е една от основните	В община Стамболийски има как да се развие интермодален транспорт поради факта, че са развити и автомобилния, и жп транспорта.	Общината е с подобна характеристика като тази на националното ниво.

Заключения от Анализа на районите	Заключения от социално-икономическия анализа на ПИРО	Взаимовръзка
мерки за устойчиво и балансирано развитие на транспортната система.		
В национален план електроенергийната мрежа е добре развита и всички населени места са електроснабдени.	Електроенергийната мрежа в общината има достатъчно капацитет за поемане на допълнителни консуматори.	Общината е със същата характеристика като на национално ниво.
Газопроводната мрежа в България има нужда от доразвитие. Необходимо е и увеличаване на дела на газифицираните домакинства до набелязаната цел до 30% през 2020 г.	Има развита газоразпределителната мрежа в общината.	Изводите, направени в Анализа на районите, са валидни и за община Стамболийски.
Нарастване на участието на ВЕИ в енергийния баланс на страната. Новият акцент в използването на ВЕИ е да се насочи към децентрализирано производство на енергия от ВИ, предимно за собствени нужди и присъединяване към мрежите с по-ниско напрежение, което ще намали и разходите за пренос. За да се проследи кои общини допринасят най-много за усвояването на ВЕИ е потърсен специфичен показател, наречен условно „*плътност на мощностите*“ (MW/1 000 km^2). Тук се открояват общините Кричим, Белово и Пещера, както и Девин, и Кърджали.	В общината Стамболийски могат да се използват активно ВЕИ. По-сериозен от тях е „Био ЕЦ Монди Стамболийски“ (17,4 MW), който също отдава произведената енергия в мрежата 110 kV.	Изводите, направени в Анализа на районите, са валидни за община Стамболийски. Община Стамболийски (област Пловдив) също регистрира висок показател, но дължащ се на мощност на Био ЕЦ (най-висока за страната).
Често срещан е проблема с „режим на водоснабдяване“, който силно влошава качеството на живот на населението.	В община Стамболийски няма проблем с водоподаването до населените места.	Общината е с по-добра характеристика от националното ниво.
Изключително високо ниво на загуби на вода (средно около 60%)	Загубите на вода са около 50% за последните години.	Общината е с по-добра характеристика от националното ниво.
Значително по-големите количества образувани отпадъци на човек в България в сравнение с ЕС, ниската степен на рециклиране на битовите отпадъци,	В община Стамболийски тепърва започват да се рециклират отпадъците и над 96% от битовите отпадъци се депонират директно.	Общината е със същата характеристика като на национално ниво.
ТЕМА: ОКОЛНА СРЕДА		
Национален проблем по отношение състоянието на атмосферния въздух е замърсяването с фини прахови частици (ФПЧ), което е сред	На територията на община Стамболийски няма значими местни източници на емисии от замърсители на атмосферния въздух. Но проблемът с	Общината е със същата характеристика като на национално ниво.

Заключения от Анализа на районите	Заключения от социално-икономическия анализа на ПИРО	Взаимовръзка
най-високите в ЕС. То има ясно изразен сезонен характер.	отоплението на „твърдо“ гориво е характерен и за нея.	
Подобрява се качеството на повърхностните води в страната	Състоянието на повърхностните води в общината е отлично.	Общината е с по-добра характеристика от националното ниво.
Нивата на шум в по-голямата част от изследваните пунктове надвишава граничните стойности за съответните населени територии.	На територията на община Стамболийски няма значителни шумови източници.	Общината е с по-добра характеристика от националното ниво.
ТЕМА: АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ		
Наличието на административен капацитет в местните власти за усвояване на средства по оперативни програми и натрупването на инвестиции с икономически и социален характер, подкрепени от оперативните програми, са важно условие за растежа на териториалните единици.	Общината привлича успешно средства от ЕСИФ, националните програми и други донорски програми, което показва и повишаването на капацитета й.	Изводите, направени в Анализа на районите, са валидни и за община Стамболийски.
Силна зависимост от европейските фондове и помощи и несъобразените с местния потенциал и характеристики приоритети и проекти, без задълбочен анализ на потребностите, ефективността, управлението и поддържането на изградените обекти.	Проектите, които се реализират от Общината почиват на задълбочени анализи на местните потребности и целят повишаване качеството на живот на жителите на община Стамболийски.	Изводите, направени в Анализа на районите, не са валидни за община Стамболийски.
ТЕМА: ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РАЗВИТИЕ ОТ АНАЛИЗА НА РАЙОНИТЕ И ИТСРЮЦР 2021-2027 г. ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ		
Следните идеи, развити в Анализа на районите и ИТСРЮЦР 2021-2027 г., имат пряко отношение към развитието на община Стамболийски като част от агломерационен ареал Пловдив. В зоните на стимулирано развитие тази по магистрала „Тракия“ Пазарджик–Пловдив се предвижда да се устроят или доразвият: - Тракия индустриална зона (ТИЗ) на принципа на публично-частното партньорство; Индустриална зона „Кричим“; - Модернизация на пътя „Асеновград–Смолян (с възможна на места частична трета лента)–Рудозем“; - Завършване на строителството на ГКПП „Еледже“ (Рудозем– Ксанти), област Смолян; - Модернизиране на пътя Чепеларе–Хвойна–Храбрино–Пловдив; - Изграждане на жп връзка с летище Пловдив. Определени са следните приоритети за развитие на региона през периода 2021–2027 г.: - Стратегически приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на ЮЦР регион чрез инвестиции във факторите на растеж; - Стратегически приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда на ЮЦР; - Стратегически приоритет 3: По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата в ЮЦР.		

Заключения от Анализа на районите	Заключения от социално-икономическия анализа на ПИРО	Взаимовръзка
По СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. ИНОВАЦИИ, ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И РАСТЕЖ основни планирани мерки, които ще повлияят и икономическото развитие в общината, са свързани със стимулиране на стартъпи, в т.ч. в технологични производства и услуги, изграждане на Регионален иновационен център и друга иновационна инфраструктура и насърчаване на НИРД и иновации с фокус към кръгова икономика и дигитализация, въвеждане на нови технологии за намаляване на ресурсната зависимост и подобряване на енергийна ефективност. По СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. ПОДОБРЯВАНЕ НА БИЗНЕС СРЕДАТА И СТИМУЛИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО като инструмент за насърчаване, инвестициите в индустриалните зони се превръщат във важен елемент на държавната и местна политика. По СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. ДОБРО ОБРАЗОВАНИЕ, НОВИ ЗНАНИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ приоритетните дейности по тази специфична цел са ориентирани към: разширяване на равния достъп до качествено предучилищно и училищно образование, изграждане на адекватна инфраструктура за образование СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.4. РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТНИ СЕКТОРИ, БАЗИРАНИ НА МЕСТНИТЕ РЕСУРСИ политиките в периода 2021–2027 г. ще се насочат към повишаване на конкурентоспособността на селското стопанство и същевременно ще гарантират повишаването на степента на устойчиво и ефективно използване на ресурсите в отрасъла. Мерките в областта на туризма ще са насочени към устойчиво развитие и промотиране на туристически продукти с по-висока добавена стойност, към намаляване на сезонността в сектора, както и към диверсификация на туристическия продукт. По СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО КАЧЕСТВЕНИ ЗДРАВНИ, СОЦИАЛНИ, КУЛТУРНИ УСЛУГИ И СПОРТ са планирани широк набор от дейности в т.ч. създаване на мобилни екипи към областните лечебни заведения за осигуряване на медицинска помощ в отдалечени и труднодостъпни места, повишаване на качеството и наличието на интегрирани социални услуги чрез оценка на индивидуалните нужди; реализиране на мерки за опазване на паметниците на културното наследство, регламентирани в нормативната база, поддържане на открити и закрити спортни площи за насърчаване на масовия спорт и провеждането на масови спортни събития. По СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2. ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНА ИНФРАСТРУКТУРА. ОРИЕНТИРАНЕ КЪМ ПО-ЗЕЛЕНА, НИСКОВЪГЛЕРОДНА ИКОНОМИКА основни дейности са свързани с изграждане на нови канализационни системи и реконструкции в случаите на несъответствие между степента на изграденост на канализационната мрежа с капацитета и изграденост на ПСОВ, изпълнение на пакета „Кръгова икономика“, с цел превръщане на отпадъците в ресурси, зелени инвестиции и опазване богатото биологично разнообразие на ЮЦР и други. По СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ТРАНСПОРТНАТА И ЦИФРОВАТА СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ се планира подобряване на свързаността на региона в регионален, национален и международен план като посочените по-горе проекти имат най-голямо влияние за община Стамболийски. По СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2. ПОДКРЕПА ЗА БАЛАНСИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ Насърчаването на полицентричното и балансирано пространствено развитие в ЮЦР е свързано със: - създаване на териториално-устройствени условия за формиране на йерархически обвързана центрова система (от комплексни и специализирани обслужващи центрове) в територията на региона; - насърчаване на интегрираното развитие в градовете, селските райони и планинските региони; - засилване на вътрешното сближаване и балансиране на териториалното развитие в региона чрез насърчаване на функционалната интеграция, създаване на условия за разпространение на факторите за развитие, многофункционално развитие на селските райони и използване на вътрешния потенциал на всички територии. Икономическото развитие ще се подкрепя в съответствие с принципите на устойчивото развитие чрез стимулиране на местния бизнес и екологосъобразно селско стопанство, подкрепа на местните		

Заключения от Анализа на районите	Заключения от социално-икономическия анализа на ПИРО	Взаимовръзка
земеделски производители, изграждане на инфраструктура и подобряване на средата на населените места. Планирани дейности: - Насърчаване изграждането на местната инфраструктура, обновяването на селата, предлагането на местни основни услуги и опазването на местното културно и природно наследство – създаване, подобряване и разширяване на дребна по мащаби инфраструктура, въвеждане и използване на възобновяеми източници; инфраструктура за отдих, туристическа информация и обозначаване на туристически обекти; поддръжка, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата и селския ландшафт и др. Развитие на широколентова инфраструктура и преодоляване на т.нар. „цифрова изолация“ на слабо населените и периферни райони. - Разнообразяване на икономиката в селските райони с цел запазване на заетостта на местното население; насърчаване развитието на микро и МСП, които са потенциално жизнеспособни от икономическа гледна точка и допринасят за подобряване на структурата на местната икономика. - Развитие на малките градове в селските райони, които се явяват единствен градски център на територията на селския район. - Подобряване на мрежата от общински пътища в селските райони за осигуряване на достъп до туристически и исторически обекти, както и достъп до образователни, здравни и социални услуги в населените места. - Въвеждане на нови технологии и иновации в МСП в изостанали селски райони. - Активизиране на бизнеса в изоставащи селски райони чрез насърчаване на индивидуалното и колективното предприемачество. - Повишаване на конкурентоспособността на селскостопанския сектор, включително насърчаване на научноизследователската дейност, иновациите и енергоефективните решения – модернизиране на стопанствата; подобряване на инфраструктурата, свързана със селското стопанство; професионално обучение и информационни дейности за заетите в селското стопанство.		

III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

1. ОСНОВОПОЛАГАЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ФОРМУЛИРАНЕТО НА СТРАТЕГИЧЕСКАТА ЧАСТ

Структурата на стратегическата част на ПИРО Стамболийски съответства на изискванията на „Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО за периода 2021-2027 г.“ на МРРБ и на постановките на Закона за регионално развитие за съдържанието на плановете за интегрирано развитие на община, както и на основните законови актове в сферите за устройство на територията, опазване на околната среда и културното наследство. Стратегията е съобразена с действащата нормативна уредба на национално, регионално и местно ниво и с постановките на кохезионна политика на ЕС за периода 2021-2027 г. По същество тя представлява интегрална част от пакета стратегически и планови документи, характеризиращи социално-икономическото и пространствено развитие на страната, региона и общината в перспектива до 2027 г.

Целите и приоритетите на настоящия план за развитие са съобразени с изискването за съгласуваност с основните стратегически документи на глобално, европейско, национално и регионално ниво. Те са плод на съзнателно прилагане на основния принцип в планирането *„Мисли глобално – действай локално“*. Практически това означава намиране на рационални решения на общинско ниво в подкрепа на 17-те глобални цели на устойчивото развитие, формулирани в документа „Дневен ред 2030“. В рамките на Европейския съюз Документът за размисъл „Към устойчива Европа до 2030 г.“ очертава рамката за планиране на развитието от националните, регионалните и местните власти на страните членки. Този документ пренася в следващия планов период основните постановки на Стратегията „Европа 2020“, Териториалния дневен ред на ЕС 2020 и Общата стратегическа рамка на ЕС до 2020 г., като ги адаптира към бързо променящите се реалности. Целите на политиката на ЕС до 2050 г. за модерна, ресурсно-ефективна, конкурентоспособна и климатично неутрална икономика ще окажат силно влияние върху развитието на определени територии от страната поради специфичната насоченост и характеристики на развиващите се там индустриални отрасли. В отговор на тези предизвикателства, ще се работи в посока координация на планираните мерки за подпомагане на най-засегнатите области от енергийния преход (в т.ч. и ангажиментите по Зелената сделка на ЕС и Фонда за справедлив преход) с изпълнението на интегрираните териториални инвестиции (ИТИ) на регионално ниво.

Визията, целите, приоритетите и мерките на стратегическата част на ПИРО Стамболийски са хармонизирани с предвижданията на НСРР 2012-2022 и АНКПР 2013-2025, както и с Националната програма за развитие „България 2030“ и секторните стратегии в страната. ПИРО се рамкира от Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за периода 2021-2027 г. В основата на подхода е промяна на фокуса от подкрепа на населените места към подкрепа на територии и от секторно ориентирани инвестиции към интегрирани териториални инвестиции. Достойнство на настоящия документ е, че той отчита и доразвива успешните начинания на ОПР Стамболийски за периода 2014-2020 г. и насочва усилията и ресурсите в посока към надграждане на успешните инициативи и преодоляване на негативните тенденции в социално-икономическото, културното и пространственото развитие на общината. Изборът на актуални идеи се мотивира и от основните изводи от резултатите от анкетното проучване сред местното население, администрация и бизнес в общината, проведено през октомври 2020 г. - януари 2021 г.

Фигура №26. Актуална схема на регионалното и пространствено планиране

Източник: Авторски колектив ПИРО Стамболийски 2020 г.®

Стратегията на ПИРО Стамболийски се базира на:

- Използване на резултатите от целевия и проблемен анализ;
- Резултатите от анкетното проучване сред местните заинтересовани страни;
- Прилагане на определените на основата на визията и на стратегическите цели и приоритети в развитието на община Стамболийски потребности за добре (с високо качество, базирано на интеграция на функциите) обособени териториални зони за прилагане на интегрирани териториални инвестиции;
- Определяне на размера и възможностите за комбинирано използване на финансово-капиталовия и друг материален ресурс за реализацията на проекти и програми, свързани с подобряване на градската среда, както в определените зони за въздействие, така и в цялата територия на общината и на град Стамболийски.

При формулирането на целите на плана са съблюдавани следните **основни принципи:**

- Отчитане на ситуационната характеристика и оценка, свързани с: формулиране на изводи от социално-икономическия анализ на състоянието и потенциалите на община Стамболийски;
- Формулиране на реалистични цели и необходими действия за прилагане на интегрирани териториални инвестиции и определяне на водещите функции и необходимостта от последваща реализация на проекти и програми за развитие и обновяване на физическата среда;

- Интегриране на всички възможни ресурси (финансови, човешки, времеви и др.) за реализация на проектите и програмите, предмет на ПИРО Стамболийски, при отчитане интересите на всички заинтересовани страни;
- Постигане на синергичен ефект от всички действащи, новопредлагани и др. инструменти (документи със стратегически и планов характер, конкретни проекти и др.), водещи до качествено ново урбанистично развитие както на отделните зони на въздействие, така и на цялата територия на община Стамболийски;
- Реализиране на комбинации от мерки за развитие на инфраструктурата за икономически дейности и публични услуги, енергийна ефективност, градска мобилност, градска среда, туризъм, модернизиране на образователната инфраструктура и др., изпълнението на които цели насърчено развитие и укрепване на култура на партньорство на заинтересовани страни на местно и регионално ниво.

ПИРО съдържа визия за развитието на общината, стратегически цели, както и приоритети, насочени към потенциала за развитие на града и на цялата територия със съответни мерки към тях. Структурата на стратегическата част обединява визията за развитие на общината до 2027 г., три стратегически цели, три приоритетни области и необходимите конкретни мерки, дейности и инициативи, за осъществяването им.

Фигура №27. Структура на стратегическата част на ПИРО Стамболийски

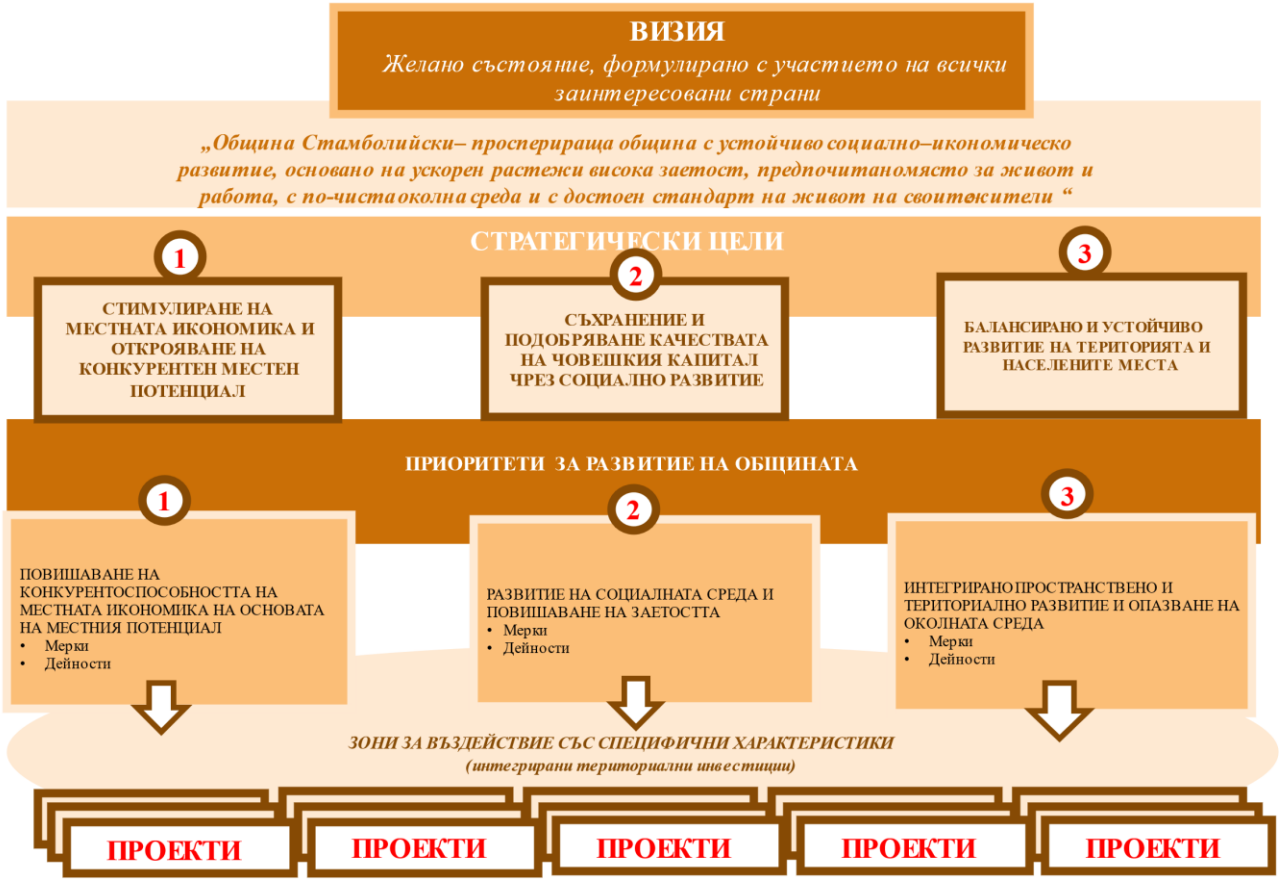

Източник: Авторски колектив ПИРО Стамболийски 2021 г.®

1. ПОДХОД ЗА ФОРМУЛИРАНЕ НА ВИЗИЯТА

Визията за развитието на общината до 2027 г. отразява кратко и ясно представата на жителите на община Стамболийски за желаното състояние на икономиката, физическата среда и обществените отношения. Тя е формулирана в резултат на широка обществена дискусия със заинтересованите страни, резултатите от допитването до населението и цялата местна общественост. По този начин в нея се отразяват точно действителните потребности на хората за развитие на ключовите икономически и социални сектори, както и тяхното желание за пространствена и естетическа промяна в жизнената среда. Добре формулираната визия очертава стратегическите цели и приоритети на ПИРО и по този начин аргументира избора на зони за въздействие, където бъдещите интервенции ще донесат най-голяма възвръщаемост на вложените средства и устойчиви ползи за обществото.

2. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Приетата визия представлява желаното и постижимо състояние на община Стамболийски към 2027 г. и определя насоката за структуриране на стратегическата част на плана и рамката за неговото изпълнение. Визията се запазва от ОПР Стамболийски 2014-2020 г, тъй като все още е актуална и добре приета от гражданите, а също така се и следва политика на последователност в изпълнението на стратегическите документи.

„Община Стамболийски – просперираща община с устойчиво социално–икономическо развитие, основано на ускорен растеж и висока заетост, предпочитано място за живот и работа, с по-чиста околна среда и с достоен стандарт на живот на своите жители“

Така формулираната визия предполага ефективно използване на наличните ресурси и постигане на устойчиви резултати по такъв начин, че община Стамболийски да повиши икономическата си жизнеспособност и предлаганите услуги. Визията за общината има за цел подобряване развитието на общината в пространствен, структурен, социално-икономически, екологичен и естетически аспект. Устойчивият икономически растеж е свързан с насърчаване на местния потенциал и предприемачеството, осигуряване на финансови ресурси, генериране на растеж и работни места. Високото равнище на заетост е важно условие за повишаване доходите на местното население. Усъвършенстването на социалната и техническата инфраструктура, развитието и ефективното използване на изследователска и развойна дейност ще осигурят на общината висок жизнен стандарт. Всичко това с ясното желание за опазване и популяризиране на културно-историческото и природното наследство.

3. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Стратегическите цели имат ясен фокус към осъществяване на визията и отразяване конкретната специфика на община Стамболийски. Те са съобразени с предназначението на ПИРО да бъде инструмент за управление и да отразява действителните нужди на местната общност в рамките на плановите документи от регионално, национално и европейско ниво. Избегнато е тяхното прекалено обхватно формулиране и опасност от неефективно разпределение на ресурсите по време на предстоящото им реализиране. Планираната система от индикатори за наблюдение на плана осигурява механизъм за измерване на степента на тяхното осъществяване. Стратегическият документ има за задача да фокусира управленските процеси и да даде рамката за използването на наличните ресурси по такъв начин, че община Стамболийски да подобри икономическата си жизнеспособност и да създаде предпоставки за подобряване на качеството на живот.

ОБЩАТА ЦЕЛ ЗА РАЗВИТИЕ В ПЕРИОДА 2021-2027 г. е:
Постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ икономически растеж, повишаване привлекателността и достъпността на територията на община Стамболийски и подобряване качеството на живот и благосъстоянието на населението.

С оглед на поставената обща цел за развитие Планът за интегрирано развитие на община Стамболийски за периода 2021-2027 г. поставя следните **стратегически цели:**

- **Стратегическа цел 1.** Стимулиране на местната икономика и откроряване на конкурентен местен потенциал;
- **Стратегическа цел 2.** Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие;
- **Стратегическа цел 3.** Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. Стимулиране на местната икономика и откроряване на конкурентен местен потенциал

Тази стратегическа цел е идентифицирана, за да акцентира върху основни слаби и силни характеристики на общината за превръщането им в конкурентен потенциал чрез прилагане на комплексни икономически мерки. В допълнение, адресирани са потребностите на местната икономика и са предложени решения за отчетените проблеми.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2. Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие

Фокусът на втората стратегическа цел на ПИРО на община Стамболийски е поставен върху комплексното развитие на социалната среда. Залагането на така формулираната стратегическа цел в областта на развитието на човешкия капитал се обосновава с необходимостта от решаване на констатираните, продължително проявяващи се проблеми в социалното развитие. Тези проблеми са свързани с негативното демографско развитие на община Стамболийски и свързания с това процес на застаряване на населението; влошените характеристики на населението - възрастова и образователна структура; неблагоприятните характеристики на пазара на труда в района по отношение качеството на работната сила, от една страна и от друга страна – с възможностите за задоволяване на социалните потребности на населението.

Подобряването на институционалния капацитет и достъпа до ефективни публични услуги са необходими условия за създаването на благоприятна бизнес и социална среда за по-висока конкурентоспособност, социално сближаване и икономически растеж. Електронното правителство, качествените и ефективни обществени услуги за гражданите и бизнеса, както и ефективността на администрацията са новите предизвикателства за община Стамболийски.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3. Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места

Достъпът до териториите е не само основна политика на Европейския съюз, но и допринася за комплексното социално-икономическо развитие. Транспортната и дигиталната инфраструктура са факторите, които спомагат за отключване на специфичните потенциали на регионите и увеличаване на конкурентните им предимства. От друга страна те водят до повишаване на териториалното сближаване и постигане на по-балансиран растеж и възможност за осигуряване

на равен достъп на всички жители, независимо от тяхното местожителство, до икономически и социални функции и услуги.

4. ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ

Приоритетите представляват областите за действие, където се концентрират финансовите ресурси и общинските инициативи през следващия програмен период. Съобразно структурата на стратегията, приоритетите не са директно обвързани и подчинени на дадена стратегическа цел, а допринасят за постигането на повече от една цел. Те са организирани като съчетание от прецизно формулирани мерки, разкриващи какво точно трябва и може да се осъществи в общината. Мерките са отворени и следва да се конкретизират с допълнителни проекти през целия програмен период (2021-2027 г.). В този смисъл въздействието на мерките не се изчерпва с дефинираните проекти в Програмата за реализация на ПИРО. Тук са насочени всички нереализирани инициативи в общината до 2020 г, както и нови.

ПРИОРИТЕТ 1. ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА НА ОСНОВАТА НА МЕСТНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

Това приоритетно направление обхваща усилията на местната власт и цялата общественост за повишаване на привлекателността на общината като място за инвестиции и развитие на бизнес. Тези усилия кореспондират със заложените в Интегрираната териториална стратегия за развитието на Южен централен регион специфични цели.

С оглед ускоряване на растежа, усилията ще бъдат фокусирани върху повишаване на предприемаческата активност на местно ниво за създаване на нови малки и средни предприятия от една страна, както и реализиране на дейности, свързани с привличането на нови външни инвестиции (местни и чуждестранни). По този начин създаването/привличането на нови предприятия ще има директен ефект върху повишаването на местната заетост, увеличаването на разполагаемите доходи на населението и засилването на тяхната мотивация да останат в региона. МСП, които са предпоставка за осигуряване на базовото ниво на заетост и доходи на местното население, са най-уязвими в условията на икономическата криза, която се очаква след ситуацията с COVID-19.

Конкурентоспособността на общинската икономика ще бъде подпомогната от политики за технологично развитие, иновации, преструктуриране към производства с висока добавена стойност.

По отношение на гр. Стамболийски приоритетът е насочен към обновяване на техническата инфраструктура, за да допринесе за по-добър достъп до бизнес зоните и за да се създадат условия за развитие на предприемачеството. За преминаване към ниско въглеродна икономика, приоритет в европейските стратегии и харти, е необходимо цялостно обновяване на производствените сгради. Приоритетът е идентифициран за града и във връзка с необходимата подкрепа за малки и средни предприятия и малки предприемачи във връзка с повишаване квалификацията на работната сила.

По отношение на селата в общината този приоритет е насочен към развитие на традиционния икономически отрасъл за общината - земеделие - от гледна точка на био икономиката. Необходимо е постигане на иновативно, ефективно използване на ресурсите и конкурентоспособно производство - мобилизиране на научните изследвания и иновациите в областта на аграрния сектор, като се стимулират частните инвестиции, разработването на нови вериги за създаване на стойност и ангажиране на заинтересованите страни. Също така е

обърнато внимание на образованието и обучението в областта на био икономиката, подготовката на квалифицирана работна ръка за отделните отрасли, предимно на аграрния сектор. Приоритетни ще бъдат инвестициите в производството на плодове, зеленчуци, както и в животновъдството и биологичното производство, в които страната има традиции и потенциал. Секторни интервенции ще бъдат насочени и към пчеларството и лозаро-винарския сектор.

Реализацията ще се осъществява посредством активизиране на инвестиционния процес, насочен към модернизиране на производствените структури - фермерски стопанства и преработватели на селскостопанска продукция, както и внедряване на иновативни решения в земеделската практика и изграждане на подходяща инфраструктура. ПРСР ще стимулира инвестиционния процес чрез подкрепа, обхващаща материални и/или нематериални инвестиции.

Целенасочената подкрепата за съвместни дейности с институтите към Селскостопанската академия и петте аграрни университета в България ще допринесе пряко до повишаване на качеството на земеделието, което е традиционен отрасъл в селата на общината.

Община Стамболийски е богата на все още непопулярни културни и исторически паметници, които могат да станат разпознаваеми и да са средство за развитие на културен и познавателен туризъм в селата на общината. Туризмът може да интегрира и мобилизира средите на бизнеса и да се развива като сериозна икономическа дейност, която диверсифицира икономиката на района, като същевременно създава привлекателни работни места за млади хора. Необходимостта от включването на този силно неизползван потенциал в общинския растеж е важна задача на новото развитие.

МЯРКА 1. Подобряване на инфраструктурата за насърчаване на икономическата активност

Община Стамболийски залага публични инвестиции за подобряване на транспортната достъпност и техническата инфраструктура в обособените производствени и икономически зони на общината, които притежават свободни терени и потенциал за привличането на нови МСП. Мярката обхваща дейности и проекти с цел подобряване на техническата инфраструктура за бизнес и предприемачество в т.ч. рехабилитация на улици и тротоари в промишлените зони, изграждане/реконструкция на инфраструктура (включително сгради) за развитие на бизнес и индустриални зони, както и за изграждане на фермерски пазари.

МЯРКА 2. Засилване на растежа и конкурентоспособността на МСП, включително чрез производствени инвестиции

За съществуващите МСП и през новия програмен период и по-специално програма ПКИП 2021-2027 г. ще дава възможности за производствени инвестиции, свързани с повишаване на ефективността на производствата, вкл. чрез изграждане на нова производствена инфраструктура и внедряването на информационно-комуникационни технологии. Същевременно ще бъде предоставяна и подкрепа за нови МСП – създаване на нови и първоначална подкрепа за развитие на стартиращи предприятия. Мярката включва дейности и проекти за внедряване на технологични продукти и услуги с висока добавена стойност с принос към икономическия растеж, насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП като подкрепа за създаване на нови микро и малки фирми в селата на община Стамболийски, насърчаване на предприемачеството сред уязвимите групи на пазара на труда, включително и социалното предприемачество за безработни лица, хора с

увреждания и лица от групи в неравностойно положение, разработване на система от преференции за развитие на бизнеса при разкриването на определен брой работни места, подкрепа на бизнес инициативите на стопанските субекти и потенциални инвеститори, активизиране на междуобщинското партньорство за стимулиране на местния бизнес и за реализация на произведената продукция, дейности, свързани с привличане на чуждестранни инвестиции и насърчаване на интернационализацията на предприятията, маркетинг за извоюване и утвърждаване на имидж на община Стамболийски като добро място за успешен бизнес и други.

МЯРКА 3. Повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове на предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика

Повишаването на енергийната ефективност ще бъде хоризонтален приоритет за различните сектори през новия програмен период и ще бъде предмет на финансова подкрепа по различни програми. Новата програма за конкурентоспособност и иновации на предприятията ще подкрепя различни мерки по посока на кръговата икономика, вкл. внедряването на мерки за енергийна ефективност в промишлените предприятия. Планът за възстановяване и устойчивост, който ще бъде инструментът за изпълнение на европейския механизъм „Следващо поколение ЕС“ в рамките на страната, също ще включва мерки за енергийна ефективност в промишлени сгради. Изпълнението на строително-монтажни работи за топлинно изолиране на стени и покриви, подмяна на дограма, подобряване на отоплителни и електрически инсталации ще бъдат допустими за финансиране. Предвидените дейности следва да се базират на предварително изготвени обследвания за енергийна ефективност. Тук се включват и дейности за използване на електрическа, топлинна и охлаждаща енергия, произведена от възобновяеми източници за собствено потребление, използване на алтернативни суровини, рециклирани материали като суровини и повторна употреба на материали, въвеждане на нисковъглеродни, енергийно ефективни и безотпадни технологии, както и оползотворяването и рециклирането на по-голямо количество отпадъци и други.

МЯРКА 4. Развитие на интелигентни, устойчиви и диверсифицирани селско и горско стопанства

Мярката е насочена към обновяването и повишаването на ефективността в земеделския сектор, на който се падат над 2% от произведената продукция в общината. Приоритетна тема следва да бъде развитието на биологичното селскостопанско производство.

През следващия програмен период следва да се насърчава използването на възможностите на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за дейности като изграждане на подходяща инфраструктура и осигуряване на оборудване в стопанствата. Инвестиционен приоритет следва да бъде и обновяването на хидромелиоративната инфраструктура, вкл. съществуващи хидромелиоративни съоръжения и канали на ниво община, както и дребномащабни поливни системи на ниво отделни производители. Подобряването на икономическото състояние на земеделските стопанства и развитие на био икономика може да се осъществи чрез модернизиране и технологично обновяване на стопанства и инфраструктура в отрасъла, стимулиране на инвестициите за модернизация и технологии за съвременно селско стопанство, които са от съществено значение за подобряването на ефективността на производството в сектора и за повишаване на неговия потенциал за по-екологично и с по-малко ресурси производство на храни, както и за развитие на веригата за създаване на стойност, насърчаване развитието на биологичното земеделие, подобряване на професионалната

квалификация и информираност на селскостопанските производители, образование и обучение в областта на био икономиката, подготовка на квалифицирана работна ръка за отделните отрасли предимно на аграрния сектор, насърчаване земеделските производители да предоставят екологични продукти. В мярката са включени и дейности за насърчаване на иновации и сътрудничество с близо разположените Институти, развитие на рибарството и аквакултурите в язовирите и устойчиво управление на горските ресурси чрез лесовъдски, агротехнически и биологични дейности и система от мероприятия и мерки за запазване на горските екосистеми при обогатяване на тяхното значение в екологичен, социален и икономически аспект.

МЯРКА 5. Развитие на туризма на основата на богатото културно-историческо наследство

Мярката обхваща широк набор от дейности за изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристическите обекти, изграждане и функциониране на общински туристически информационен център и организация на информационното обслужване на туристите – междуобщинско сътрудничество, изграждане и поддържане на туристически обекти, организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма, провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината, реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения, взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район, подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти чрез обучение на кадри за културни и туристически гидове, създаване на туристически маршрути и пътеки, създаване и развитие на общи туристически продукти в партньорство с други общини.

ПРИОРИТЕТ 2: РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СРЕДА И ПОВИШАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Този приоритет е насочен към хората, заетостта им и системата на публичните услуги – образование, здравеопазване, социални услуги, култура, спорт, администрация. Приоритетът е фокусиран в използването на наличните потенциали за подобряване на качеството на живота и създаването на подходящи условия за развитието и реализацията на човешките ресурси в общината. Основна част от средствата за това включват увеличаване на равнището на заетостта и доходите, и подобряване на качеството на публичните услуги – здравеопазване, социални услуги, образование, спорт и култура. Стремежите са постигане на високо качество на образованието във всичките му форми, тясна връзка на образователните програми с потребностите на практиката, социална адаптация в училищна среда, осигуряване на извънкласни занимания и грижа за младите хора в община.

Реставрация, експониране и реклама на културните и природни ценности ще допринесе за повишаване привлекателността на общината, за привличане на повече посетители и инвестиционен интерес.

Подкрепата за развитие на образованието, социалната интеграция и активизирането на обитателите ще допринесат за намаляване на социалните неравенства и нарушенията на обществения ред. Необходим е акцент върху предоставянето на социални услуги, подкрепа за възрастни хора, хора в неравностойно положение, насърчаване на приобщаващо образование и намаляване на безработицата чрез обучение и повишаване на професионалната квалификация на населението. Тези мерки от своя страна ще окажат благоприятно въздействие върху показателите за бедност и социално изключване.

МЯРКА 1. Подобряване на образованието и инфраструктурата му

През новия програмен период следва да се потърсят и възможностите за цялостно обновяване на приоритетните детски градини и училища – строително-монтажни работи по учебните корпуси, физкултурните салони, дворните пространства, работилници, лаборатории и т.н. СМР следва да се реализират успоредно с внедряването на мерки за енергийна ефективност, довеждащи най-малко до клас на енергопотребление „С“. Неразделна част от мярката следва да са и дейностите по доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане, които да допринесат за по-привлекателно и интерактивно образование – кабинети по информационно-комуникационни технологии, специализирани кабинети, класни стаи, физкултурни салони и спортни площадки на открито. Неотменима дейност следва да бъде осигуряването на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания.

Инвестиции следва да се заложат и в „меки мерки“ за подобряване на системата за образование и осъществяване на връзката с пазара на труда чрез укрепване на връзките между институциите за образование и обучение и бизнеса, осигуряване на разнообразна, съобразена с нуждите на района образователна подготовка на кадри и други.

МЯРКА 2. Подобряване на достъпа до и развитие на интегрирани здравни и социални услуги

Анализът към ПИРО Стамболийски представи съществуващите социални услуги с техния капацитет и актуална заетост. Налице е нужда от увеличаване капацитета на съществуващите здравни и социални услуги в общността, както и откриването на нови обекти. Съставните дейности следва да включват различни типове СМР за изграждане на нови сгради или за реконструиране и ремонт на вече съществуващи, вкл. адаптирането на сгради общинска собственост с друго предназначение. Осигуряването на удобни и функционални сгради ще бъде гарантирано с доставката на оборудване и обзавеждане, които най-общо ще включват офис оборудване и обзавеждане, обзавеждане на кухни, спални и зали, оборудване на зали за лечебна физкултура.

Инфраструктурните мерки следва да бъдат допълвани от осигуряването на съпътстващите „меки“ мерки за предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги на ползвателите, вкл. за хора с увреждания, възрастни хора и хора в невъзможност за самообслужване чрез съответните подкрепящи услуги, услуги за дневна грижа, услуги за резидентна грижа.

МЯРКА 3. Реконструкция и обновяване на обществени сгради и обекти с историческо и културно значение и организиране на разнообразни прояви в културния календар на общината

Мярката има интегриран характер с мерките в подкрепа на културното наследство и туристическото развитие. Доколкото читалищата са основните културни, но и общностни центрове за местните хора, тяхното продължаващо обновяване и обогатяване с допълнителни културни и образователни функции и дейности, включително по отношение на читалищните библиотеки, следва да бъде заложено в капиталовите програми за периода 2021-2027 г. В мярката се включва подобряване на инфраструктурата и оборудване за културни организации и сгради чрез изготвяне на инвестиционни проекти за основен ремонт, реконструкция и вътрешно преустройство на читалищата на територията на общината, реконструкция и подобряване на материално-техническата база в читалищата, развитие на културни и исторически атракции – реставрация, опазване, експониране, оборудване, дигитализация, въвеждане на техники и

програми за интерпретация и анимация и др., археологически и реставрационни дейности на антични обекти, провеждане на традиционни културни празници и събори.

МЯРКА 4. Развитие и подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт и младежки дейности

В мярката се включват дейности за подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт, провеждане на спортни мероприятия, създаване на младежки общински съвет, поставяне на основите на доброволчеството, като традиция на активното гражданство чрез организиране и провеждане на акции за залесяване, съхранение и почистване на важни обществени и културни обекти, организиране и провеждане на дарителски кампании и изграждане на спортни площадки и игрища.

МЯРКА 5. Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта, повишаване квалификацията и преквалификацията на човешките ресурси

Мярката включва необходими дейности за насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила в традиционните отрасли на общинската икономика, подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на младежката заетост, стимулиране на трудовата мобилност, професионалното образование и ученето през целия живот, преквалификация и обучение на безработни и неактивни лица, в т.ч. в сферата на туризма, повишаване квалификацията и преквалификацията на заети лица, в т.ч. в сферата на туризма.

МЯРКА 6. Цифрова трансформация в полза на обществото, повишаване на административния капацитет и развитие на междуобщински и международни сътрудничества и партньорства

Мярката е насочена за въвеждане на електронно управление и системна квалификация на служителите от общинската администрация, разработване и внедряване на инструменти и онлайн платформи за подобряване на гражданското участие на местно ниво, закупуване на нова софтуерна система за електронизация и синхронизиране на процесите в администрацията, цифровизация на старите актови книги и регистри и обвързването им като база данни, местните данъци и такси като инструмент за управление и подобряване качеството на услугите и жизнената среда в общината.

Мярката адресира и дейности за повишаване капацитета на общинската администрация и подобряване на професионалната компетентност на служителите, повишаване на институционалния капацитет и ефективността от действията на общинската администрация за развитие на уменията за управление на проекти и усвояване на средства от структурните фондове, изграждане на междуобщински и международни сътрудничества и партньорства за решаване на общи проблеми и обмен на добри практики и знания за развитие на мобилни здравни и социални услуги, развитие на иновативни младежки дейности, организиране на съвместни панаири и културни празници и развитие на съвместни туристически продукти и атракции.

ПРИОРИТЕТ 3. ИНТЕГРИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО И ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Общинската инфраструктура е ключов фактор, стимулиращ развитието на бизнеса и икономическото приобщаване на цялата територия. Обновяването и доизграждането на местната инфраструктура е и източник за създаване на нови работни места. Реконструкцията и модернизацията на транспортната инфраструктура включва пътища, осигуряващи достъп до

европейските транспортни коридори, пътища, осигуряващи вътрешно-общинските връзки, създаване на ефективна организация на пътното движение, инвестиране в трайно подобряване на експлоатационното състояние на общинските пътища. Тази инфраструктура създава икономически стимули в периферните райони на общината и хомогенизира пространственото й развитие.

Обновяването на изоставени и неподдържани обществени пространства ще способства за повишаване комфорта на обитаване, безопасността и възможностите за рекреация и развлекателни дейности. Възстановяване и модернизиране на публичните пространства и административните сгради, както и повишаване на сигурността и алтернативите за рекреация ще способстват за повишаване имиджа на дестинацията и адаптиране на средата.

МЯРКА 1. Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура

Поетапното подобряване на извънградската транспортна инфраструктура, вкл. републикански и общински пътища, в съответствие с тяхната транспортна роля и стопанска значимост са важна предпоставка и за намаляването на вредните отделяния в атмосферата, респективно за подобряване качеството на атмосферния въздух. Освен капиталовата програма, следва да се използват възможностите за финансиране: разработване на проекти за общински пътища по ПРСР 2021-2027. Общината ще може да бъде и партньор на градски общини по ПРР, като през новия програмен период регионалната програма ще финансира републикански пътища и в селски райони.

В тази мярка се комбинират дейности по рехабилитация на водоснабдителната и канализационната инфраструктура в общината, като приоритет следва да се постави върху обновяването на водопроводната мрежа и намаляването на загубите на питейна вода. Мярката ще допринесе за продължаващото подобряване на водния сектор в общината.

МЯРКА 2. Благоустрояване на населените места (жизнената среда)

Мярката обхваща инфраструктурни дребномащабни инвестиции за благоустрояване на устройствени зони и терени за озеленяване, спорт и отдих чрез зелени мерки в градска среда, вкл. изграждане на „зелени пояси/зони“, изготвяне на подробни и други устройствени планове,. Тук се включват и инвестициите за реконструкция и ремонт на улични и тротоарни настилки, които следва да бъдат съсредоточени в най-големите населени места на общината. Други приоритетни отсечки са улиците, водещи към връзките с републикански пътища, както и осигуряващи достъп до обекти на културното наследство с туристическо значение.

МЯРКА 3. Повишаване на енергийната ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради и внедряване на ВЕИ

Подобряването на жилищния фонд чрез мерки за енергийна ефективност ще бъде приоритет за новия програмен период, вкл. и по линия на новия План за възстановяване и устойчивост. Подмяната на дограми и ремонтите по покривите и стените, могат да бъдат успешно комбинирани и със строително-монтажни работи за подмяна на асансьори, ремонт на стълбища, коридори и др., когато се получават достатъчно високи енергийни спестявания съгласно изготвените обследвания. Обновяването на многофамилните жилищни сгради трябва да включва и обновяване на прилежащите междублокови пространства. Мярката успешно може да се интегрира с мярката за уличната мрежа, вкл. уличното осветление, така че да се приложи

интегриран териториален подход. Внедряване на ВЕИ в обществени и частни сгради също следва да бъде обхванато.

МЯРКА 4. Опазване на околната среда и управление на рисковете

Мярката обхваща основните дейности за оптимизиране управлението и рециклирането на битовите отпадъци чрез изграждане, разширяване и/или надграждане на системата за разделно събиране на отпадъци в т.ч. битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване, както и дейности за управление на риска от природни бедствия и аварии, обществен ред и сигурност чрез интервенции за предотвратяване на наводнения и борба с абразията и ерозията - укрепване на свлачищата и бреговата ивица на реките (диги, подпорни стени и други укрепващи съоръжения), модернизация, укрепване и доизграждане на защитните съоръжения за борба с ерозията и корекция на реките и др., превенция и защита от пожари, обществен ред и сигурност.

IV. ОПИСАНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ, НА ПАРТНЬОРИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ФОРМИТЕ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Основната цел на Комуникационната стратегия е да стимулира съпричастността и участието на населението на община Стамболийски, структурите на гражданското общество и бизнеса, развиващи дейност на нейната територия, както и на партньорите и заинтересованите страни за участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност. Едновременно с това, дейностите по изпълнение на стратегията са насочени към утвърждаване на ролята на община Стамболийски като активна страна в провеждането на политики и формирането на позитивни нагласи за нейното прозрачно управление.

Съгласно Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. в подготвителния етап на изготвянето на ПИРО Стамболийски се разработи Комуникационна стратегия. В нея са описани всички идентифицирани заинтересовани страни, формулирани са подходящи инструменти за комуникация с тях, както и подходящ инструментариум за осигуряване на публичност и прозрачност относно ПИРО, включително събиране на идеи за мерки, проекти и инициативи за реализация в общината.

В процеса на разработване на ПИРО и предвид извънредната ситуация породена от глобалната пандемия на COVID-19, съгласуването на настоящия документ премина по по-нетрадиционен начин – във виртуална среда.

Още на най-ранен етап, съгласно приетата Комуникационна стратегия, заинтересованите лица имаха възможност да се включат в изготвянето на плана чрез попълването на въпросник, оценяващ сегашното състояние на общината и даващ възможност за отправяне на предложения за бъдещото ѝ развитие.

След изготвянето на проекта на ПИРО документът беше публикуван на официалната страница на Общинска администрация за мнения и предложения от широката общественост. Едва след това се пристъпи към финализиране на плана и представянето му за приемане от страна на Общински съвет.

Комуникационната стратегия е отделно приложение към настоящия ПИРО, тъй като съдържа лични данни на заинтересовани страни.

V. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

На база на анализа на силните и слабите страни на общинската територия, както и на потенциалите за развитие, са определени приоритетни зони за въздействие на територията на общината, в които основно ще бъде съсредоточено изпълнението на мерките, предвидени в програмата за реализация на плана.

Съгласно НКПР гр. Стамболийски е от 4-то йерархично ниво и съответно за община Стамболийски са идентифицирани само т. нар. „други зони за въздействие със специфични характеристики за останалата част от общинската територия“ в съответствие с „Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.“

Другите зони за въздействие със специфични характеристики могат също да представляват градски по своята същност зони (т.е. да включват територии от урбанизирана градска част, градски покрайнини и функционални зони), но могат да се отнасят до всеки вид населено място или част от територията на общината, както и да включват части от съседни общини.

С оглед на данните от аналитичната част на ПИРО и цялостната стратегия за развитие, обоснована и чрез SWOT-анализа на общината и информацията от ОУПО Стамболийски, са идентифицирани следните зони с потенциал за развитие и въздействие:

1. ЗОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАНЕ – ГР. СТАМБОЛИЙСКИ (ЗОО)

Единствено за гр. Стамболийски е отчетено ясно формирано групиране на административни, културни и обслужващи дейности в съществуващата зона на градски и общински обслужващ център.

Центърът е предназначен предимно за осигуряване на обекти за обществено-обслужващи дейности - образование, здравеопазване, социални грижи, култура, религия, административни и делови услуги, търговия, финансово-кредитно обслужване, спорт, отдих, забавления, информационно обслужване и други видове дейности от третичния и четвъртичния сектор.

На следващата карта в червен цвят и линии са оцветени зоните с обществено-обслужващи функции.

В ПИРО се предвиждат основните инвестиции в тази зона за подобряване на инфраструктурата ѝ за по-достъпни услуги за населението.

2. ПРОИЗВОДСТВЕНА ЗОНА (ПЗ)

Зоната обхваща съществуващите производствени територии в границите на гр. Стамболийски и с. Куртово Конаре. **На следващите две карти производствените зони са маркирани в лилав цвят и линии.**

В ПИРО се предвиждат основни инвестиции за развитие на бизнеса и неговата конкурентоспособност в тази зона.

Карта №3. Зони в гр. Стамболийски

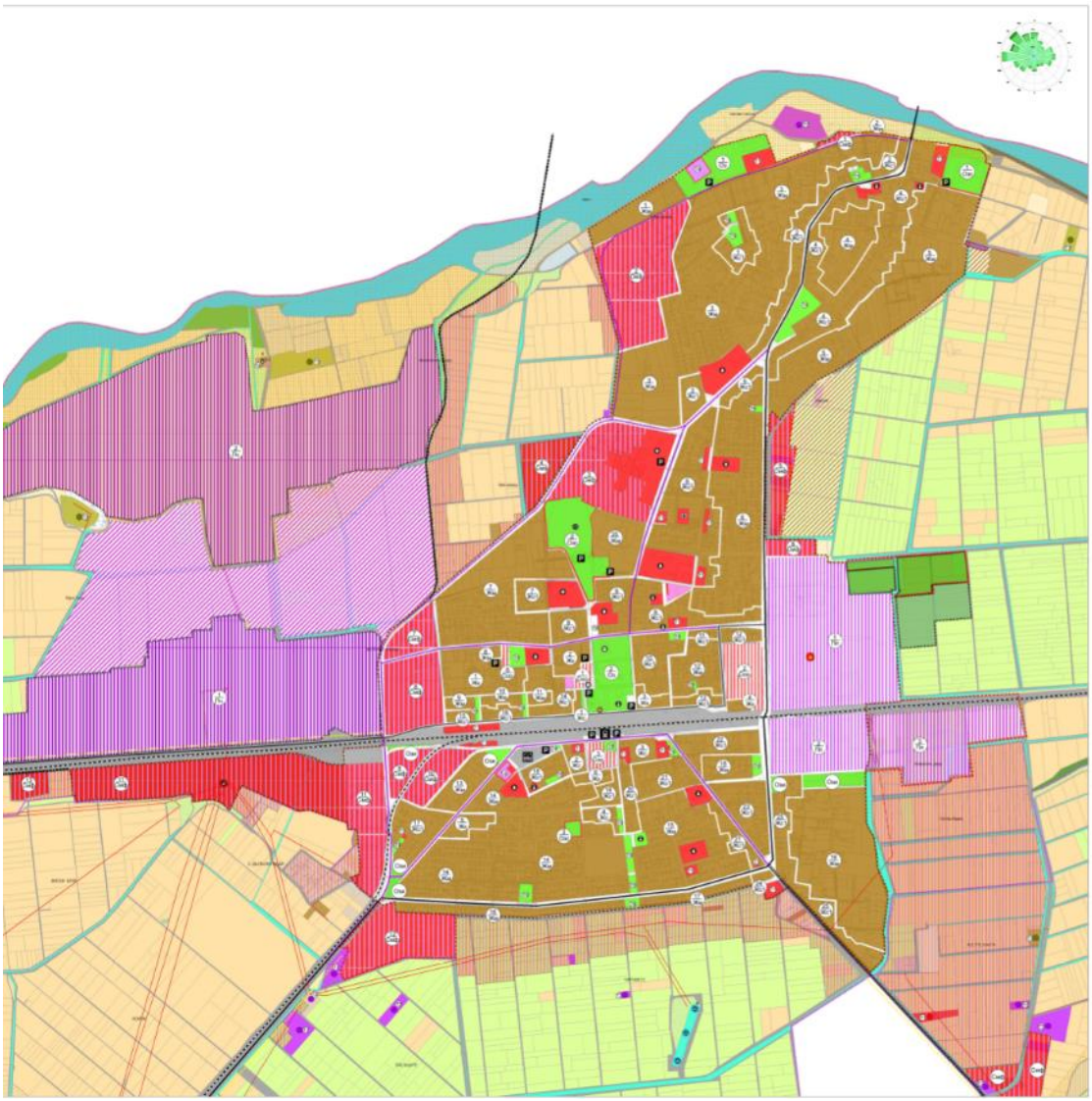

Източник: ОУПО Стамболийски

****В червен цвят и линии са оцветени зоните с обществено-обслужващи функции***

Карта №4. Производствена зона в с. Куртово Конаре

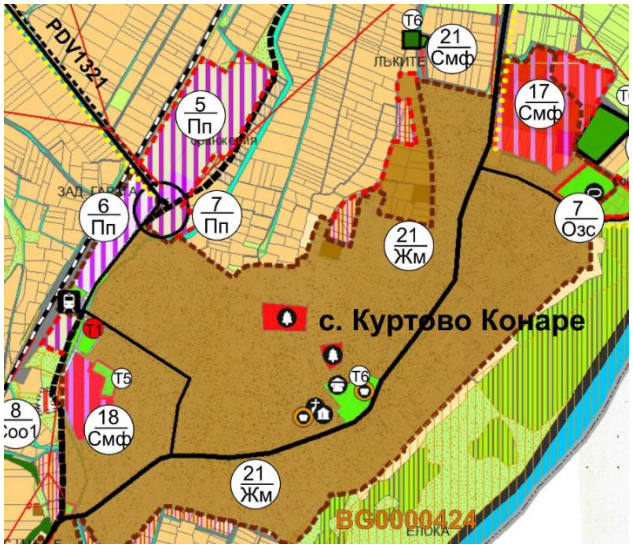

Източник: ОУПО Стамболийски

****В лилав цвят и линии са оцветени зоните с производствени терени.***

VI. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ

1. ИНТЕГРИРАН ПОДХОД И ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

ПИРО представлява стратегически документ относно политиката за постигане на устойчиво интегрирано развитие на общината, докато програмата за неговата реализация има оперативен характер и конкретизира начина, практическите мерки, инвестиционните дейности и проектните идеи за постигане целите на развитието. Програмата за реализация на ПИРО има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана. Основните структурни елементи на програмата са мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети на плана. В тях са включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и предвиден синергичен ефект. Всяка предвидена интервенция може да обхваща комплекс от дейности, подлежащи на финансиране със собствени или заемни средства, публично-частни партньорства, средства от различни оперативни програми или от други източници. Не за всички идентифицирани мерки е необходим финансов ресурс.

Програмата за реализация е разработена на базата на прилагането на интегриран подход.

За постигане на **интегриран подход** на развитие на общинската територия е идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции, политики), които да бъдат използвани целенасочено за осъществяване на конкретна цел или приоритет. Това се осъществява чрез програмата за реализация, в която се определя пакетът от мерки и интегрирани проектни идеи за реализация на целите и приоритетите за развитие на общината през периода 2021-2027 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук – и на ПИРО.

Фигура №28. Интегриран проект

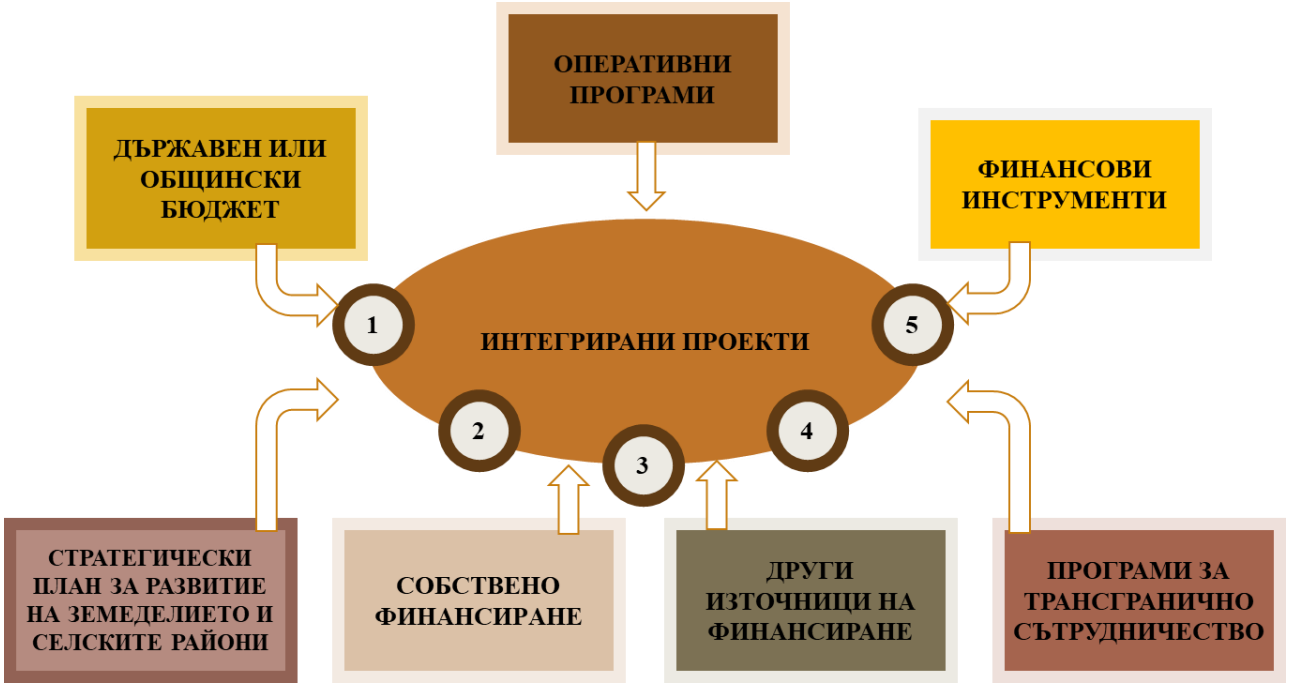

Източник: Авторски колектив ПИРО Стамболийски 2021 г.®

Програмата за реализация на ПИРО има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на плана с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане на целите и приоритетите за развитие. В чл. 22, ал. 1, т. 4. от ППЗРР се дава нова възможност за изменение на ПИРО: „4. при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средствата от Европейския съюз се актуализира и програмата за реализиране на плана.“.

Мерките са приложими, постижими и реалистични, с конкретни измерими резултати и с реални източници на финансиране. Това означава, че включените в програмата за реализация мерки не са „пожелателни“ или „потенциални“ (в случай че бъде осигурено финансиране в неопределен бъдещ момент), а представляват реално планирани дейности и поети ангажименти от страна на общината или партньорите. Оформянето на мерките е тясно обвързано с провеждането на предвидената комуникационна стратегия за идентифициране на проектни идеи. Мерките не са ограничени само до проекти или проектни идеи, а могат да представляват или да включват различни дейности (включително и политики) за реализация на приоритетите на плана.

Основни компоненти на програмата за реализация са описание на интегрирания подход и включени мерки, представени в частта цели и приоритети и в табличен вид по образеца на ***Приложение №1***.

Съгласно Методическите указания на МРРБ неразделна част на Програмата за реализация е ***Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата (Приложение №1А).*** Той е изготвен по образец от Методическите указания. Списъкът с проекти, които са от по-голяма важност за развитието на общината и за постигане на целите на плана, е неразделна част от програмата за реализация. Тъй като проектите по своята същност могат да представляват мерки или част от мерки за реализация на отделните приоритети, включените в Приложение №1А проекти по съответните мерки фигурират и в Приложение №1. Условието за включване на конкретни проектни идеи по дадена мярка в Приложение №1А е общината съвместно с партньорите да са преценили, че:

(1) съответният проект е от особена важност за развитието на общината и следва да бъде реализиран приоритетно и

(2) съответният проект да има известна степен на проектна готовност.

В тази връзка е възможно след изготвяне на ПИРО, когато общината има готовност с друг проект, той да бъде добавен по-късно, при актуализация на програмата за реализация на плана. Включените в списъка проекти са тясно обвързани с ключовите приоритети за развитие, а в програмата за реализация е обоснован приносът им към тях. Списъкът с проекти може да бъде актуализиран, като нови проекти се включват при спазване на принципа на партньорство чрез съответните мерки от комуникационната стратегия.

Индикативната финансова таблица отразява обобщена оценка на прогнозните ресурси необходими за реализиране на ПИРО и е представена таблично и графично:

Таблица №31. Индикативна финансова таблица

Период 2021 - 2027	Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в хил. лв.	ОБЩО в отн. дял (%)
Приоритет 1. Икономически	1 075	86%	0	0%	175	14%	0	0%	1 250	2.5%
Приоритет 2. Социален	1 100	31%	375	10%	2 123	59%	0	0%	3 598	7.1%
Приоритет 3. Инфраструктурен	5 342	12%	24 393	53%	15 900	35%	0	0%	45 635	90.4%
ОБЩО	**7 517**	**15%**	**24 768**	**49%**	**18 198**	**36%**	**0**	**0%**	**50 483**	**100%**

Фигура №29. Графично представяне на Индикативна финансова таблица

2. ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

2.1. Общи положения

Туризмът е важна стопанска дейност със значително влияние върху икономическия растеж и трудовата заетост. Развитието на туризма има пряко отношение към качеството на живот на местното население и гостите на дестинацията като отразява отношението към културно-историческото и природно наследство, към традициите, обичаите и съвременната култура. На ниво дестинация, туризмът играе съществена роля за изграждането и утвърждаването на положителен имидж на общината.

Изменението на Закона за туризма от 2020 г. (ДВ, бр. 17, 2020) изисква в програмата за реализация на плановете за интегрирано развитие на общините да се включва настоящият раздел, който съдържа общинската програма за развитие на туризма (чл. 11 от ЗТ). Тя следва да е в съответствие с приоритетите на областната стратегия за развитие на туризма и Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма и стратегиите за развитие на отделни видове туризъм.

Следва да се подчертае, че стратегията за област Пловдив е изготвена и приета с хоризонт 2019-2027 г., като настоящата програма за развитието на туризма е в пълно съответствие с приоритетите на областната стратегия.

2.2. Цели

Основната цел е устойчивото развитие на туризма в община Стамболийски с утвърждаване конкурентоспособността и популяризиране на туристическия продукт на пазара в страната и чужбина, посредством оптимално използване на наличните природни и антропогенни ресурси в съответствие с пазарните изисквания и потребителските очаквания за развитие на туризма.

Конкретни цели:

1. Диверсифициране на туристическите продукти, дефиниране и предлагане на специфичен за община Стамболийски интегриран туристически продукт, базиран на устойчиво развитие на културно-исторически, фестивален, спортен, еко и бизнес туризъм;

2. Благоустрояване на инфраструктурата, обслужваща туризма, повишаване привлекателността на общия туристически продукт на община Стамболийски чрез развитие на туристическите атракции, съхраняване, опазване и подобряване състоянието и експонирането на културно-историческото наследство, както и чрез контрол на качеството на туристическите услуги;

3. Увеличаване на броя и дните на престой на организираните групови и неорганизираните индивидуални туристи в региона.

2.3. Обобщена оценка на туристическия потенциал[7]

Природо-географски и ресурсен потенциал

Община Стамболийски се намира в Южна България и е една от съставните общини на област Пловдив. Общината е разположена в югозападна част на област Пловдив. Общината се намира само на 8 км южно от автомагистрала „Тракия“. През нейната територия преминават два

[7] Подробна информация за туристическият потенциал и ресурси е представена в т.II. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Стамболийски на настоящия документ.

третокласни пътя: III–375 (Пещера - Девин) и III-866 (Смолян - Девин - Кричим - Стамболийски). През територията на общината (гр. Стамболийски и с. Триводици) минава една от главните жп линии в страната – жп линията София - Пловдив - Свиленград. През гр. Стамболийски и с. Куртово Конаре минава и жп линията Пловдив - Пещера.

Релефът на общината е равнинен в по-голямата си част и хълмист на запад. Територията ѝ попада в централната част на Пазарджишко-Пловдивското поле на Горнотракийската низина и крайните северни части на Западните Родопи.

В западната част на общината попадат крайните източни склонове на Бесапарските ридове (крайна северна издънка на Западните Родопи). Представляват интерес за посетителите. **Бесапарските хълмове** са заоблени мраморни хълмове, подредени в четири редици, които са разделени от система от ували, валози, сухи долини, както и от общият пролом на реките Въча и Стара река между гр. Стамболийски и с. Куртово Конаре.

В тях югозападно от село Ново село, на границата с община Брацигово и община Кричим се издига Широки връх 442,5 m, най-високата точка на община Стамболийски.

Физикогеографските условия определят климата в района на общината като преходно-континентален.

Основните повърхностни течащи води на територията на община Стамболийски са реките Марица, Въча и Стара река, както и множество напоителни и отводнителни канали. Липсват естествени или изкуствени водоеми на общинската територия.

Община Стамболийски разполага с ценни природни ресурси – плодородни почви, изобилие на повърхностни и подземни водни тела, запазени и поддържани крайречни и лонгозни гори.

Културно-историческо наследство и потенциал

Територията на община Стамболийски е заселена от най-дълбока древност. Съхранени са недвижимите културни ценности (НКЦ) от различни епохи – желязна, тракийска, римска, Възраждане. Съгласно данните, предоставени от НДА на НИНКН и НАИМ при БАН, на територията на община Стамболийски са регистрирани общо 9 бр. археологически НКЦ. Разположени са в землищата на с. Йоаким Груево – 2 бр., с. Куртово Конаре – 1 бр., с. Ново село – 3 бр., с. Триводици – 3 бр. От тези 9 обекта, 1 обект от АИС АКБ (регистрационна карта 2100074) – надгробна могила в землището на с. Йоаким Груево.

Обект - архитектурно-историческа забележителност, представляващ интерес, но не с оползотворени възможности засега, е Дворецът „Кричим“ - царска ловна резиденция, която се намира край село Куртово Конаре. Строен е в периода 1905-1936 г. и когато е завършен се посещава от царското семейство и високопоставени лица от различни краища на света. Дворцовият парк е защитена територията, тъй като е най-големият развъдник на елена лопатар и в него се отглеждат уникални за страната животински и растителни видове. В момента е отворен за посетители и има голям потенциал за развитие на културен и ловен туризъм.

На територията на община Стамболийски без статут на културни ценности, но част от системата религиозни обекти са и храмовете в населените места, които привличат религиозни посетители.

Община Стамболийски ежегодно изпълнява богат културен календар, в който са включени традиционни и нови празници, както и развлекателни събития. На Тодоров ден се провеждат конни надбягвания в м. „Баира“ в землището на с. Ново село. През м. май се провеждат

традиционни събори на селата Куртово Конаре, Йоаким Груево и Ново село. На 2-ри юни, на патронния празник на параклис „Св. Лидия“ край с. Ново село се провежда празнично шествие до параклиса и служба; на Свети дух се провежда празник на гр. Стамболийски и на общината; на Спасов ден се провежда традиционен събор на с. Триводици. В общината се провеждат множество културни прояви с национално участие, както и такива с международно участие. Културно събитие с международно участие е традиционният „Фестивал на чушката, домата, традиционните храни и занаяти – културната марка за развитие, обновление и повишаване привлекателността на община Стамболийски“. Фестивалът се провежда ежегодно през втората седмица на м. септември в с. Куртово Конаре, включващ фолклорни изяви, лекции, изложения, пленери, състезания и др. Местният фолклор се изучава и съхранява във фолклорни ансамбли и самодейни състави към народните читалища, като същите участват в множество културни събития в страната. Женски народен хор и оркестър при НЧ „Л. Каравелов“, с. Куртово Конаре, ансамбъл „Южняче“ и Клуб „Траке“ при НЧ „Н. Й. Вапцаров 1924“, гр. Стамболийски, участват в културни събития и извън страната. Кухнята е предимно традиционната българска: с много зеленчуци – домати, чушки, зеле, фасул, грах, месо – свинско, пилешко, по-рядко говеждо. Питиетата: домашна ракия, бира, вино.

Оценка на материалната база и туристическата осигуреност

Общината разполага с ограничен потенциал за настаняване: 4 бр. средства за подслон и места за настаняване: 2 бр. хотели и 2 бр. къщи за гости. Ресторантьорската база е по-развита. На територията на община Стамболийски има 7 ресторанта, 8 кафе-аперитива, 1 кафе-сладкарница, 1 лоби-бар и 1 дискотека.

По отношение на стопанската оценка на предприятията от сферата на туризма по данни на НСИ за 2018 г. е трудно да се направи оценка, тъй като поради малкия брой на средствата за подслон, данните са конфиденциални в частта за пренощували лица и реализирани нощувки. Статистическите данни, представени и в ***Таблица №11. Основни показатели за туризма в община Стамболийски за периода 2014-18 г.*** сочат за колебания в легловата база и легло-денонощията.

2.4. Приоритетни мероприятия и дейности за изпълнение

В стратегическата рамка на ПИРО Стамболийски са включени приоритети и мерки, които допринасят пряко или косвено за развитието на туризма и са в пълно съответствие с областната стратегия за развитие на туризма, като:

ПРИОРИТЕТ 1. ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА НА ОСНОВАТА НА МЕСТНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

МЯРКА 5. Развитие на туризма на основата на богатото културно-историческо наследство:

- Изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристическите обекти;
- Изграждане и функциониране на общински туристически информационни центрове и организация на информационното обслужване на туристите;
- Изграждане и поддържане на туристически обекти;
- Организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма;

- Провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината;
- Реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения;
- Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район;
- Подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти;
- Обучение на кадри за културни и туристически гидове;
- Създаване на туристически маршрути и пътеки;
- Създаване и развитие на общи туристически продукти в партньорство с други общини;
- Развитие на конгресен и фестивален туризъм.

ПРИОРИТЕТ 2. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СРЕДА И ПОВИШАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

МЯРКА 3. Реконструкция и обновяване на обществени сгради и обекти с историческо и културно значение и организиране на разнообразни прояви в културния календар на общината:

- Подобряване на инфраструктурата и оборудване за културни организации и сгради;
- Изготвяне на инвестиционни проекти за основен ремонт, реконструкция и вътрешно преустройство на читалищата на територията на общината;
- Реконструкция и подобряване на материално-техническата база в читалищата;
- Развитие на културни и исторически атракции – реставрация, опазване, експониране, оборудване, дигитализация, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация и др.;
- Традиционни културни празници и събори.

МЯРКА 4. Развитие и подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт и младежки дейности:

- Подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт;
- Провеждане на спортни мероприятия.

МЯРКА 5. Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта, повишаване квалификацията и преквалификацията на човешките ресурси:

- Преквалификация и обучение на безработни и неактивни лица, в т.ч. в сферата на туризма;
- Повишаване квалификацията и преквалификацията на заети лица, в т.ч. в сферата на туризма.

МЯРКА 6. Цифрова трансформация в полза на обществото, повишаване на административния капацитет и развитие на междуобщински и международни сътрудничества и партньорства:

- Изграждане на междуобщински и международни сътрудничества и партньорства за решаване на общи проблеми и обмен на добри практики и знания за:

- организиране на съвместни панаири и културни празници;
- развитие на съвместни туристически продукти и атракции.

ПРИОРИТЕТ 3. ИНТЕГРИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО И ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

МЯРКА 1. Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура:

- Изграждане, реконструкция и рехабилитация на транспортна инфраструктура.

Мярка 2. Благоустрояване на населените места (жизнената среда):

- Благоустрояване на устройствени зони и терени за озеленяване, спорт и отдих;
- Благоустрояване на улична мрежа и осветление, дребномащабна инфраструктура;
- Обновяване на централен площад гр. Стамболийски;
- Реконструкция на Лятно кино.

Конкретните приоритетни мероприятия и дейности за изпълнение са посочени в Приложение №1. Програма за реализация с неразделна част Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата (Приложение №1А).

Проектите, допринасящи за развитието на туризма, са отбелязани в Програмата за реализация в отделна колона/раздел на таблицата със знак***.

2.5. Финансово осигуряване на програмата за развитие на туризма в община Стамболийски

Приходната част на Програмата за развитие на туризма е в съответствие с чл. 60, ал. 1 от Закона за туризма.

Средствата за развитие на туризма в община Стамболийски и реализирането на планираните мероприятия и дейности се набират от:

- средства, предоставени по изпълнение на целеви програми и проекти;
- средствата, събирани от туристическия данък;
- дарения и помощи;
- средства по международни програми и споразумения, когато не е предвидено те да постъпят в държавния бюджет.

Приходите от туристически данък в Община Стамболийски през 2020 г. са в размер на 2 244 лв. През 2021 г. са предвидени приходи от този данък в същия размер.

Разходната част на Програмата за развитие на туризма в община Стамболийски е в съответствие с чл. 60, ал. 2 от ЗТ и чл. 61т от ЗМДТ.

VII. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ

Представената рамка поставя изискванията за целенасочено и последователно планиране и реализиране на мерки и дейности, свързани с изменението на климата. Общите хоризонтални мерки са два основни вида:

- **Мерки за ограничаване** изменението на климата (предприемането на превантивни мерки, свързани с ограничаване на вредното въздействие на човешката дейност, допринасящо за парниковия ефект);

- **Мерки за адаптация** към изменението на климата (предприемането на мерки, свързани с предвиждането и определянето на негативните социални и икономически последици, свързани с измененията на климата; преодоляване на възникналите щети; идентифициране на възможностите, появили се следствие климатичните изменения).

Първият тип мерки са свързани с анализ и оценка на антропогенните фактори, които довеждат до увеличение на вредните емисии на парникови газове. Следват необходимите превантивни действия, които да неутрализират източниците на вредни емисии. Необходимо е да се осигурят ефективни начини, които да гарантират осъществяването на функциите, зависими от заменените енергийни източници.

Вторият тип мерки е насочен към вече възникналите изменения на климата. Мерките за адаптация включват и точно предвиждане на предстоящите негативни явления и процеси, застрашаващи производството и потреблението на обществата. Необходимо е да се заложат мерки, които не само реагират спрямо настоящата ситуация, но и предхождат появата на бъдещи щети. Мерките за адаптация следва да се разглеждат и като начин за разглеждане на климатичните изменения като възможност. Наложените проблеми и ограничения позволяват преразглеждането и преоткриването на по-слабо популярните и използвани потенциали, стимулиращи устойчивото развитие.

Гореизложеното и действащата към настоящия момент стратегическа и законова рамка, позволяват да бъдат откроени някои основни хоризонтални мерки, които да ръководят политиките и да обосновават дейностите и проектите на община Стамболийски в периода 2021-2027 година в съответствие с ***Трети национален план за действие по изменение на климата.***

Таблица №32. Мерки за ограничаване и адаптация към изменението на климата

Мерки за ограничаване изменението на климата	Мерки за адаптация към изменението на климата
Прилагане на общите принципи и изисквания, свързани с изменението на климата, в секторните документи на екологичната политика на община Стамболийски	
Формиране на партньорски модели и мрежи за подобряване на екологичната обстановка и качеството на живот в община Стамболийски	
Повишаване на публичната информираност и ангажираност относно екологичните въпроси, в т. ч. и изменението на климата	
Повишаване на административния капацитет на община Стамболийски за изпълнение на екологична политика и реализиране на дейности и проекти в сферата	
Повишаване на енергийната ефективност на жилищни, административни и производствени сгради	Ефективно използване на водните ресурси. Подобряване на водоснабдителната и канализационната мрежи
Повишаване използването на възобновяеми енергийни източници	Разработване и прилагане на правила и нормативи за устройство и застрояване, съобразени с климатичните промени
Развитие на „зелена икономика“ чрез внедряване на иновативни технологични и организационни подходи; сътрудничество между образование и производство	Изграждане на съоръжения срещу наводнения. Поддържане и регулярно почистване на отводнителните канали и съоръжения
Съхраняване на горския фонд и залесяване на незалесени територии	Изграждане на съоръжения за защита и ранно известяване при горски пожари
Ограничаване употребата на нитрати и пестициди в селското стопанство	Селектиране на сухоустойчиви култури и използването им в земеделието

Мерки за ограничаване изменението на климата	Мерки за адаптация към изменението на климата
Осигуряване на условия и насърчаване на пешеходното и велосипедното движение	Опазване на съществуващите и обособяване на нови екологични култури, които улесняват миграциите на животинските видове
Подобряване на системата за управление на отпадъците	Въвеждане на водоспестяващи и енергоспестяващи технологии
Закриване и рекултивация на нерегламентираните замърсявания	
Ускорена газификация за битови, производствени и публични потребители	
Улавяне на биогаза в ПСОВ	
Засилен контрол върху запалването на стърнищата	

Източник: Трети национален план за действие по изменение на климата

Принос на ПИРО за изпълнение на действията по отношение на климата

Разработването на ПИРО Стамболийски се основава на разумни и реалистични предложения за решаване на проблемите и реализиране на потенциалите едновременно в социалната, икономическата и **екологичната** сфера. Екологичната проблематика е неразделна част от аналитичната и стратегическата част на плана. В плана е описано състоянието на компонентите на околната среда. Вниманието е фокусирано върху компонентите на околната среда и управлението на отпадъците в общината. Посочени са най-важните проблеми и рискове за състоянието на околната среда в общината. Екологичните силни и слаби страни имат присъствие и в **SWOT анализа към ПИРО.** Проблемите на околната среда са пряко застъпени в стратегическата част на ПИРО за развитие на общината и по-специално в мерките към всяка приоритетна област. В Таблица №32 са показани мерките от ПИРО, които допринасят за постигането на целите, заложени в Национална стратегия за адаптация към изменението на климата, групирани по сектори на българската икономика. Изброените мерки направляват конкретните инициативи и инвестиции на община Стамболийски. Мерките са обезпечени от конкретно дефинирани проекти или дейности, систематизирани в Програмата за реализация на ПИРО. Подробно разписаните мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени са разписани в Програмата за реализация на ПИРО и обхващат голяма част от дейностите от **Приоритет 3, Мярка 4. Опазване на околната среда и управление на рисковете.**

VIII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО

За целите на наблюдението и оценката е изградена система, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност. Описанието на тази система и на действията, които ще осигурят нейното ефективно функциониране, са част от структурата на ПИРО.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода 2021-2027 г. са посочени в матрица на индикаторите (вж. ***таблицата по-долу***). За да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение за всеки индикатор е посочена мерната единица, в която ще се измерва, източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на плана. При наличие на достатъчно информация и данни на периодична база могат да се определят и междинни стойности на индикаторите по ключови приоритети.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г. Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на плана, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и/или мерки за развитие на общината. По някои от приоритетите те могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Таблица №33. Матрица на индикаторите

ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ							
Приоритет, мярка	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Източник на информация***	**Период на отчитане**	**Сравнителна стойност**	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
					за периода 2014-2020	***среда на периода***	***края на периода***
Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал							
Мярка 1. Подобряване на инфраструктурата за насърчаване на икономическата активност	Обновена площ за бизнес и предприемачество	дка	Община Стамболийски	Годишно	4	3	7
Мярка 2. Засилване на растежа и конкурентоспособността на МСП, включително чрез производствени инвестиции	Брой предприятия, участвали в проекти за иновации	бр.	ИСУН; ОПИК	Годишно	0	2	4
	Брой подкрепени предприятия, подобрили капацитета си	бр.	ИСУН; ОПИК	Годишно	1	2	4
	Брой нови общински инициативи/фондове за насърчаване на предприемачеството	бр.	Община Стамболийски	Годишно	0	1	2
Мярка 3. Повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове на предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика	Брой подкрепени предприятия, внедрили мерки за ЕЕ, ВЕИ и ресурсна ефективност	бр.	ИСУН; ОПИК	Годишно	0	1	3
Мярка 4. Развитие на интелигентни, устойчиви и диверсифицирани селско и горско стопанства	Брой подкрепени предприятия в селското стопанство	бр.	ИСУН; ПРСР	Годишно	4	5	10
	Брой подкрепени предприятия в областта на рибарството и аквакултурите	бр.	ИСУН; ПМДР	Годишно	1	1	2
Мярка 5. Развитие на туризма на основата на богатото културно-историческо наследство	Брой туристически атракции/продукти/маршрути	бр.	ИСУН; Община Стамболийски; Регистър на туристическите атракции	Годишно	0	1	2

ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ							
Приоритет, мярка	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Източник на информация***	**Период на отчитане**	**Сравнителна стойност**	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
					за периода 2014-2020	***среда на периода***	***края на периода***
Приоритет 2. Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта							
Мярка 1. Подобряване на образованието и инфраструктурата му	Брой обновени обекти в областта на образованието	бр.	ИСУН, Община Стамболийски	Годишно	0	1	2
Мярка 2. Подобряване на достъпа до и развитие на интегрирани здравни и социални услуги	Брой обновени обекти в областта на здравеопазването и социалните услуги	бр.	ИСУН, Община Стамболийски	Годишно	2	1	2
	Брой проекти за развитие на социални и здравни услуги	бр.	ИСУН, Община Стамболийски	Годишно	5	3	6
Мярка 3. Реконструкция и обновяване на обществени сгради и обекти с историческо и културно значение и организиране на разнообразни прояви в културния календар на общината	Брой обновени обекти в областта на културата	бр.	Община Стамболийски	Годишно	0	1	2
	Брой нови фестивали/ събития в културния календар	бр.	Община Стамболийски; Регистър на туристическите фестивали и събития	Годишно	1	1	2
Мярка 4. Развитие и подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт и младежки дейности	Брой обновени обекти в областта на спорта	бр.	Община Стамболийски	Годишно	0	1	1
	Брой нови фестивали/ събития в спортния календар	бр.	Община Стамболийски; Регистър на туристическите фестивали и събития	Годишно	1	1	2
Мярка 5. Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта, повишаване квалификацията и преквалификацията на човешките ресурси	Брой проекти/инициативи с участието на Община Стамболийски	бр.	Община Стамболийски	Годишно	3	2	4
	Брой проекти/инициативи, подкрепени от общински бюджет за повишаване на заетостта	бр.	Община Стамболийски	Годишно	0	1	2

ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ							
Приоритет, мярка	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Източник на информация***	**Период на отчитане**	**Сравнителна стойност**	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
					за периода 2014-2020	***среда на периода***	***края на периода***
	Брой проекти на предприятия за развитие на човешките ресурси	бр.	ИСУН; ОПРЧР	Годишно	1	2	4
Мярка 6. Цифрова трансформация, развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса, междуобщински и международни сътрудничества и партньорства за решаване на общи проблеми	Брой административни услуги/дейности след цифрова трансформация	бр.	Община Стамболийски	Годишно	0	3	5
	Брой инструменти и онлайн платформи за гражданско участие	бр.	Интернет страница на Община Стамболийски	Годишно	0	0	1
	Привлечени средства на 1 човек (лв.) - само от Общината	лв.	ИСУН	Годишно	98,18	50	120
	Средногодишен брой обучения за администрацията	бр.	Община Стамболийски	Годишно	13	13	13
	Брой проекти с междуобщински/международни сътрудничества	бр.	Община Стамболийски	Годишно	1	1	2
Приоритет 3. Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда							
Мярка 1. Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура	Нова/реконструирана общинска пътна мрежа	км	Община Стамболийски	Годишно	15	10	20
	Нова/реконструирана ВиК мрежа	км	Община Стамболийски; ВиК	Годишно	2	10	20
Мярка 2. Благоустрояване на населените места (жизнената среда)	Рехабилитирани/ нови зелени площи на територията на общината	дка	Община Стамболийски;	Годишно	10	10	20
	Брой нови/ обновени детски/спортни площадки	бр.	Община Стамболийски	Годишно	6	22	30
	Обновена улична мрежа в селата	км	Община Стамболийски	Годишно	2	10	20
	Брой изготвени нови устройствени планове	бр.	Община Стамболийски	Годишно	1	1	2

ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ							
Приоритет, мярка	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Източник на информация***	**Период на отчитане**	**Сравнителна стойност**	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
					за периода 2014-2020	***среда на периода***	***края на периода***
Мярка 3. Повишаване на енергийната ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради	Брой подкрепени общински/държавни обекти с ЕЕ мерки	бр.	Община Стамболийски	Годишно	0	1	2
	Брой подкрепени жилищни обекти с ЕЕ мерки	бр.	Община Стамболийски; ОПРР, НПЕЕМЖС	Годишно	7	3	5
Мярка 4. Опазване на околната среда и управление на рисковете	Брой нови инсталации/обекти/площадки за управлението на отпадъците	бр.	Община Стамболийски	Годишно	1	1	1
	Брой ВЕИ в обществени сгради	бр.	Община Стамболийски	Годишно	0	2	4
	Брой проекти/интервенции за предотвратяване бедствия и аварии	бр.	Община Стамболийски; ТГС програми	Годишно	1	1	2

ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ							
Стратегическа цел	**Индикатор/ година на базова стойност**	**Мерна единица**	**Източник на информация***	**Период на отчитане**	**Базова стойност**	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
Стратегическа цел 1. Стимулиране на местната икономика и откроряване на конкурентен местен потенциал	Брой предприятия/ 2018 г.	брой	НСИ	2 пъти за периода	561	570	580
	Заети лица/ 2018 г.	брой	НСИ	2 пъти за периода	3 061	3 100	3 100
	Нетни приходи от продажби/ 2018 г.	хил. лв.	НСИ	2 пъти за периода	389 500	420 000	500 000
	ДМА/ 2018 г.	хил. лв.	НСИ	2 пъти за периода	235 157	350 000	450 000
	Произведена продукция/ 2018 г.	хил. лв.	НСИ	2 пъти за периода	337 883	380 000	450 000

ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ							
Стратегическа цел	**Индикатор/ година на базова стойност**	**Мерна единица**	**Източник на информация***	**Период на отчитане**	**Базова стойност**	**Междинна стойност**	**Целева стойност**
	Рейтинг на ПДИ за активна прозрачност на общините 2020 г.	точки	Програма достъп до информация	2 пъти за периода	27,4	50	70
Стратегическа цел 2. Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие	Средна годишна работна заплата на наетите лица/ 2018 г.	лв.	НСИ	2 пъти за периода	10 610	13 000	15 000
	Коефициент на безработица/ 2019 г.	%	АЗ/ НСИ	2 пъти за периода	4,4	4,4	4,4
	Средна оценка на ДЗИ по БЕЛ/ 2020 г.	оценка	ИПИ, 265 истории за икономика	2 пъти за периода	3,19	4	4,5
	Население на 1 лекар/ 2017 г.	бр. на 1 лекар	ИПИ, 265 истории за икономика	2 пъти за периода	863	863	863
Стратегическа цел 3. Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места	Участие в проекти за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) със съседни общини	бр.	Община Стамболийски	2 пъти за периода	0	1	2
	Покритие на кадастъра/2019 г.	%	АГКК	2 пъти за периода	74,7	90	100
	Нова/реконструирана републиканска пътна мрежа	км.	АПИ	2 пъти за периода	0	5	10
	Привлечени средства (БФП) на 1 човек (за периода 2021-2027 общо)	лв.	ИСУН	2 пъти за периода	378,40	250	500

*Легенда на източниците, достъпни по Интернет	Интернет адрес
Община Стамболийски	https://www.stamb.info/
ИСУН (Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България)	http://2020.eufunds.bg/
Регистър на туристическите атракции	http://rta.tourism.government.bg/TARegister.aspx
Регистър на туристическите фестивали и събития	http://rta.tourism.government.bg/TFRegister.aspx
Програма достъп до информация	https://data.aip-bg.org/surveys/Y3Q966/rankings-municipalities
Инициатива на Института за пазарна икономика (ИПИ) „265 истории за икономика“	http://www.265obshtini.bg/

IX. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

- Закон за регионалното развитие, Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008 г, изм. и доп. ДВ. бр.21 от 13 Март 2020 г.
- Правилник за прилагане на ЗРР, Обн. ДВ. бр.70 от 7.08.2020 г.
- Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., Министерство на регионалното развитие и благоустройството, м. март 2020 г.
- Закон за туризма, Обн. ДВ. бр. 30 от 26.03.2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 60 от 07.07.2020 г.
- Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (актуализация 2019 г.)
- Социално-икономически анализ на районите в Република България, МРРБ, 2020 г.
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион 2021-2027 г.
- Регионални доклади за състоянието на околната среда за периода 2014-2019 година РИОСВ – Пловдив;
- http://eea.government.bg/zpo/bg/index.jsp, Регистър на защитените територии и защитените зони в България, ИАОС
- http://natura2000.moew.government.bg, Информационна система за защитени зони от екологична мрежа НАТУРА 2000
- НСИ, Текуща статистика
- https://infostat.nsi.bg/, Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ
- https://www.stamb.info/, Официален сайт на Община Стамболийски
- Общински план за развитие на община Стамболийски 2014-2020 г., Община Стамболийски
- Програма за развитие: България 2030, Министерски съвет
- Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022, Министерски съвет
- Общ устройствен план на община Стамболийски, 2018 г.
- Европейски зелен пакет, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_bg
- Национална стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата, МОСВ

X. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1. Програма за реализация
Приложение №2. Комуникационна стратегия
Приложение №3. Доклад с резултати от анкетно проучване

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Приоритет 1.	**Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал**	**Общо**		**1 250**									
Мярка 1. Подобряване на инфраструктурата за насърчаване на икономическата активност	Подобряване на техническата инфраструктура за бизнес и предприемачество - рехабилитация на улици и тротоари в индустриалните зони	ПЗ		1 000	Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Обновяване и модернизация на Общински пазар	гр. Стамболийски		250	Финансови инструменти на ЕС	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
Мярка 2. Засилване на растежа и конкурентоспособността на МСП, включително чрез производствени инвестиции	• Внедряване на технологични продукти и услуги с висока добавена стойност с принос към икономическия растеж; • Насърчаване на предприемачеството и стартиране на нов бзнес; • Внедряване на иновации с фокус към кръговата икономика и цифровата трансформация и развитие на икономически дейности в нови МСП.	цялата община			ОПИК	X	X	X	X	X	X	X	Частни фирми
Мярка 3. Повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове на предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика	• Дейности, насочени към изпълнение на мерки за енергийна ефективност в предприятията; • Използване на електрическа, топлинна и охлаждаща енергия, произведена от възобновяеми източници за собствено потребление; • Използване на алтернативни суровини, рециклирани материали като суровини и повторна употреба на материали; • Въвеждане на нисковъглеродни, енергийно ефективни и безотпадни технологии, както и оползотворяването и рециклирането на по-голямо количество отпадъци.	цялата община			ОПИК	X	X	X	X	X	X	X	Частни фирми

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Мярка 4. Развитие на интелигентни, устойчиви и диверсифицирани селско и горско стопанства	• Подобряването на икономическото състояние на земеделските стопанства и развитие на биоикономика; • Насърчаване на иновации и сътрудничество с близо разположените Институт по овощарство, зеленчукопроизводство и консервиране, които са с богат опит в разширяване и обогатяване на генофонда при културите; • Развитие на рибарството и аквакултурите; • Устойчиво управление на горските ресурси.	цялата община			ПРСР	X	X	X	X	X	X	X	Частни фирми

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Мярка 5. Развитие на туризма на основата на богатото културно-историческо наследство	• Изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристическите обекти; Изграждане и функциониране на общински туристически информационни центрове и организация на информационното обслужване на туристите; • Изграждане и поддържане на туристически обекти; • Организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма; • Провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината; • Реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения; • Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район; • Подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти; • Създаване на туристически маршрути и пътеки; • Създаване и развитие на общи туристически продукти в партньорство с други общини; • Развитие на приключенски и екотуризъм – чрез възможностите на местност "Станата".	цялата община	***		Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Приоритет 2.	**Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта**	**Общо**		**3 598**									
Мярка 1. Подобряване на образованието и инфраструктурата му	• Подобряване на системата за образование и осъществяване на връзката с пазара на труда; • Рехабилитация и модернизация на образователната инфраструктура.	цялата община			Общински бюджет, ПРСР, МОН	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Образователна интеграция на рискови групи, малцинства и хора в неравностойно положение			400	Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Изграждане на физкултурен салон към СУ "Отец Паисий", гр. Стамболийски	ЗОО		483	ПРСР	X	X						Община Стамболийски
Мярка 2. Подобряване на достъпа до и развитие на интегрирани здравни и социални услуги	• Подобряване на здравната и социална инфраструктура; • Развитие на здравна инфраструктура и оборудване за предоставяне на здравни услуги, включително детски ясли; • Насърчаване развитието на недържавни форми за предоставяне на интегрирани социални и здравни услуги; • Развитие на социална инфраструктура и оборудване за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи, възрастни хора, хора с увреждания или деца. • Развитие на подкрепата за финансово подпомагане на процедури и дейности по асистирана репродукция на двойки с репродуктивни проблеми на територията на община Стамболийски.	цялата община			Общински бюджет, Държавен бюджет, СЕС	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Предоставяне на топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 на територията на община Стамболийски	цялата община		47	ПХ	X							Община Стамболийски
	Проект за доставяне на храни от първа необходимост от типа за "топъл обяд"	цялата община		500	ПХ	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
	Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания	цялата община		1 400	ПРЧР	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
Мярка 3. Реконструкция и обновяване на обществени сгради и обекти с историческо и културно значение и организиране на разнообразни прояви в културния календар на общината	• Подобряване на инфраструктурата и оборудване за културни организации и сгради: • Развитие на културни и исторически атракции – реставрация, опазване, експониране, оборудване, дигитализация, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация и др.	цялата община	***		Общински бюджет, Държавен бюджет, СЕС	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Провеждане на културни събития и фестивали	цялата община	***	700	Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Подобряване на материално техническата база на читалищата в община Стамболийски	цялата община	***	68	ПРСР	X	X	X					Община Стамболийски
Мярка 4. Развитие и подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт и младежки дейности	• Подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт; • Провеждане на спортни мероприятия; • Създаване на младежки общински съвет; • Поставяне на основите на доброволчеството, като традиция на активното гражданство.	цялата община	***		Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Мярка 5. Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта, повишаване квалификацията и преквалификацията на човешките ресурси	• Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила в традиционните отрасли на общинската икономика; • Подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на младежката заетост; • Стимулиране на трудовата мобилност, професионалното образование и ученето през целия живот. • Преквалификация и обучение на безработни и неактивни лица, в т.ч. в сферата на туризма; • Повишаване квалификацията и преквалификацията на заети лица, в т.ч. в сферата на туризма.	цялата община	***		Общински бюджет, Държавен бюджет, СЕС	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
Мярка 6. Цифрова трансформация в полза на обществото, повишаване на административния капацитет и развитие на междуобщински и международни сътрудничества и партньорства	• Въвеждане на електронно управление и системна квалификация на служителите от общинската администрация; • Разработване и внедряване на инструменти и онлайн платформи за подобряване на гражданското участие на местно ниво; • Повишаване на институционалния капацитет и ефективността от действията на общинската администрация за развитие на уменията за управление на проекти и усвояване на средства от структурните фондове; • Изграждане на междуобщински и международни сътрудничества и партньорства	цялата община	***			X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Приоритет 3.	**Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда**	**Общо**		**45 635**									
Мярка 1. Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура	Изграждане, реконструкция и рехабилитация на транспортна инфраструктура	цялата община	***		Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Проект "Рехабилитация на общински пътища в община Стамболийски"	цялата община	***	3 000	ПРСР	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Подобряване на водопроводната и канализационната мрежи в община Стамболийски	цялата община	***	10 000	ПРСР	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Подобряване на водопроводната мрежа в община Стамболийски	цялата община	***		Програма на Асоциация на ВиК - Пловдив	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Изграждане на канализация в с. Куртово Конаре, с. Ново село и с. Триводици	цялата община	***	21 000	Държавен бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
Мярка 2	• Благоустрояване на устройствени зони и терени за озеленяване, спорт и отдих; • Благоустрояване на улична мрежа и осветление, дребномащабна инфраструктура	цялата община	***	1 500	Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Обновяване на централен площад гр. Стамболийски	цялата община	***	2 500	ПРСР	X	X	X	X				Община Стамболийски
	Проект "Рехабилитация на улици в община Стамболийски"	цялата община	***	2 500	ПРСР	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Мярка 2. Благоустрояване на населените места (жизнената среда)	Реконструкция на Лятно кино в ПИ 1245, част от УПИ I-озеленяване, лятно кино и църква, кв. 43А по плана на гр. Стамболийски, област Пловдив; Обновяване на площад и градински парк в УПИ I- за градина и обществено обслужване в кв.43 по плана на град Стамболийски; Ремонт и внедряване на мерки за енергийна ефективност в сградата на НЧ „Н. Й Вапцаров – 1924 г.“ – град Стамболийски	гр. Стамболийски	***	2 294	Общински бюджет	X	X	X					Община Стамболийски
	Обновяване и благоустрояване на детска площадка в упи I, кв.43, по плана на гр. Стамболийски, община Стамболийски, област Пловдив	гр. Стамболийски	***	248	Общински бюджет	X	X						Община Стамболийски
	Изграждане на детски и спортни площадки - 2 бр.	цялата община	***	100	Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
Мярка 3. Повишаване на енергийната ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради	Извършен основен ремонт, саниране и енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради	гр. Стамболийски			ПРР	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски
	Проект "Въвеждане на енергоефективни мерки чрез реконструкция, модернизация и интелигентно управление на уличното осветление на територията на гр. Стамболийски"	гр. Стамболийски		600	План за възстановяване	X	X	X					Община Стамболийски
	• Оптимизиране управлението и рециклирането на битовите отпадъци; • Управление на риска от природни бедствия и аварии, обществен ред и сигурност.	цялата община			Общински бюджет	X	X	X	X	X	X	X	Община Стамболийски

Мярка	Дейности/Проектни идеи*/Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход**	Програма за туризъм ***	Индикативен бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за изпълнение							Отговорна структура за реализация/ Партньор
					Програма	21	22	23	24	25	26	27	
ПИРО	**Стамболийски**	**Общо**	**43 910**	**50 483**									
Мярка 4. Опазване на околната среда и управление на рисковете	Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, генерирани от община Съединение и община Стамболийски на територията на община Съединение				ОПОС	X	X						Община Съединение/ Община Стамболийски
	Почистване на отводнителен канал в регулационните граници на с. Ново Село, община Стамболийски	с. Ново село		693	Държавен бюджет	X	X						Община Стамболийски
	Доставка на специализирана транспортна и комунална техника за нуждите на община Стамболийски	цялата община		1 200	Общински бюджет	X	X						Община Стамболийски

** Възможно е една мярка да включва само една дейност и тогава мярката и дейността съвпадат. Различни дейности и проектни идеи се посочват само в случай на комплексни мерки, които се осъществяват чрез повече от една дейност.*

***Посочва се дали съответната мярка ще се осъществява само на територията на определена зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие), в друга територия извън зоните или на цялата територия на общината. В случай че мярката ще се реализира в приоритетна зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие) се посочва само наименование/номер на зоната*

****** Част и от Програмата за туризъм***